Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo Biblioteka

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, October 3, 1989

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (2067) 1989 SPALIS–OCTOBER 3 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Veiklos klausimu

Po metų džiugesio, kad laisvėjimas okupuotoje Lietuvoje smarkiais šuoliais veržėsi į priekį, po visų nuostabių ir sensacingų įvykių, stebint tokį drąsų ir šventą atgimimą, matant kaip sėkmingai žengia seniai lauktojo pliuralizmo atšakos, čia pasigirsta nuomonių, kad išeiviškoji veikla, kaip tokia, kažin ar besanti reikalinga. Girdi, Lietuvoje jau atsikuriančios organizacijos, politinės partijos, dirba išsilaisvinimo veiksniai, žodžiu – tenai jau visko esama, ir užjūrio duplikacijos ar net senomis tradicijomis aplipusi darbuotė nebesanti jau taip naudinga, o gal net ir visai nebereikalinga. Lietuvai tereikia finansinės išeivijos paramos, visa kita jau nebūtina.

TAI KLAIDINANTI nuomonė ir vargu, ar ji galėtų būti kaip nors rimčiau pateisinama. Labai galimas dalykas, kad tai nuomonė tų, kuriems apsnūdimas ir pasyvumas visą laiką nebuvo svetimas. Ir dėl to, nors ir gal nedažnas, bet vistiek dar gyvas sąžinės priekaištas perbėgdavo skersai kelią. Dabar supasyvėjusi išeivija norom nenorom juos pridengtų, ir pagaliau taptume visi vienodi ir panašūs bendrojo likimo emigrantai. Tai grynu savanaudiškumu dvelkiantys mąstymai. Juos atmetę, pirmiausia matome, kad kovojančios tautos dešimtmečiai, sunkios, graudžios, pilnos neteisybių ir nužmoginimo dienos, įsispaudė į tautos kūną įdegintu antspaudu, kurio jokia, nors ir pagerėjusi ateitis, panaikinti negalės. Toji baisi patirtis ir laisvės troškimo išlikimas iki šių dienų sukūrė tikrovišką mąstyseną, įdiegė pilną ir gyvą įsijautimą, ko negali turėti, kad ir kaip norėtų, iš tolumos stebėdamas, iš tolumos pergyvendamas tų pačių norų ir siekių tėvynainis. Užtat ant skirtingų pamatų stovėdami – tautos kamienas ir išeivija – negalime nei paveldėti vienas kito darbų, nei tęsti, nei kaip nors susikeisti vietomis ar sutekėti į vieną ir tą pačią srovę. Tai viena.

ANTRA – išeivija gi nėra kokia speciali organizacija, kuri, savo uždavinį atlikus, galėtų likviduotis. Išeivijos uždaviniai yra labai šakoti. Tai lyg savotiška tautos miniatiūra, kurioje telpa daug įsipareigojimų ir prievolių, kurios nesibaigtų net ir tuo atveju, jei Lietuva atgautų pilną valstybinę nepriklausomybę. Atvirkščiai-įsipareigojimai tik dar labiau padidėtų. Daugelis patyrėme išeivijos įsipareigojimų reikšmę ir naudą, Lietuvai gyvenant nrpriklausomybės dienas, ypač pirmąsias, kai organizuota išeivija iš laisvųjų užjūrio kraštų savo tėvynę rėmė ne vien tik finansiškai, bet ir moraliai, pirmiausia padėdama siekti teisinio atsikūrusios valstybės pripažinimo, vėliau atskirais žygiais garsindama jos vardą. Už tėvynės ribų gyvenantys lietuviai ne vienu atveju jau yra buvę kaip labai reikalingas tautai užnugaris. Pvz. mūsų tautos tamsusis spaudos draudimo laikotarpis būtų virtęs nebepakeliamu smūgiu, jeigu nebūtume turėję užsienio pagalbos. Tautai turėti stiprią, patriotiškai nusiteikusią, kultūrinių ir politinių darbų nevengiančią išeiviją yra nepaprastai svarbus, kartais net gyvybinės reikšmės, papildinys. Tiesa, emigracija tautai šiaip jau laikoma žalingu reiškiniu, mažinančiu gyventojų skaičių, silpninančiu tautos pajėgumą, ypač kai išeiviais tampa stipriau gyvenimui pasiruošę, mokslus baigę tautiečiai. Bet šito vargu ar bus galima kada nors išvengti, juoba, kad žmonių judėjimas "sumažintame" pasaulyje tolydžio spartėja. Užtat jau vien dėlto tautai užsieniuose reikia turėti gerai organizuotus atramos taškus. Su Lietuvos laisvėjimu turėtų išeiviškoji veikla stiprėti, ne silpnėti, kad būtų išlaikytas poreikių lygmuo. O be gero susiorganizavimo net ir finansinė parama nebus įmanoma. **Č.S.**

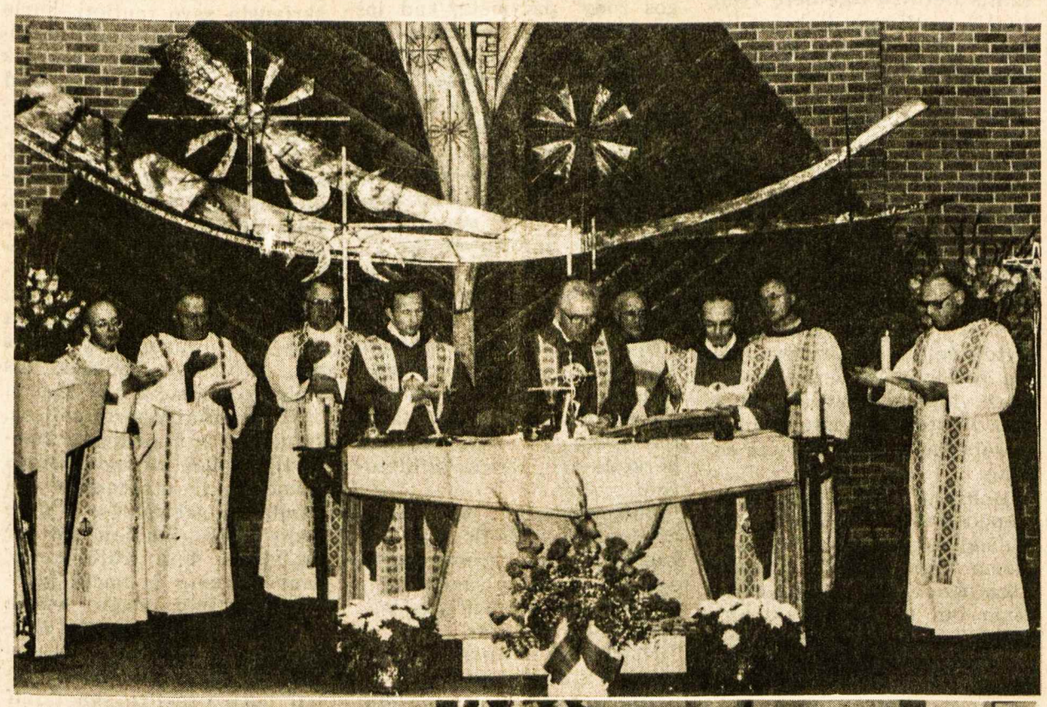

Lietuvos kankinių šventė ir Kanados lietuvių kultūros muziejaus atidarymas bei šventinimas įvyko rugsėjo 24 d. Anapilyje. Viršuje: Lietuvos kankinių šventovėje kun. ALFONSAS SVARINSKAS su prel. dr. PR. GAIDA (dešinėje), kun. VIDMANTU KARECKU iš Lietuvos ir su kitais kunigais koncelebruoja Mišias; apačioje – Kanados lietuvių kultūros muziejaus tarybos pirm. dr. PETRAS LUKOŠEVIČIUS (kairėje) ir Anapilio sodybos korporacijos valdybos pirm. JONAS ANDRULIS, atrišdami tautinių juostų mazgą, oficialiai atidaro kultūros muziejų. Juostas laiko MIRGA ŠALTMIRAITĖ ir DAINA KALENDRAITĖ **Nuotr. St. Dabkaus**

Dvigubos iškilmės Anapilio sodyboje

Atšvęsta Lietuvos kankinių šventė, atidarytas bei pašventintas Kanados lietuvių kultūros muziejus

Jau keletą metų rugsėjo paskutinį sekmadienį Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugoje (netoli Toronto) iškilmingai yra švenčiama Lietuvos kankinių šventė. Čia ypač prisimenami paskutinių laikų Lietuvos kankiniai, kentėję ir gyvybes paaukoję už tikėjimą bei tautinius idealus sovietų kalėjimuose ir Sibiro taigose.

Šiemet prie šios šventės buvo prijungtos ir kitos iškilmės – Kanados lietuvių kultūros muziejaus oficialus atidarymas bei jo pastatų pašventinimas. Iškilmės vyko Lietuvos kankinių šventovėje, Anapilio didžiojoje salėje ir muziejaus patalpose.

Iškilmingos pamaldos

Į šias iškilmes atvyko ilgametis sąžinės kalinys, tikėjimo ir laisvės kovotojas kun. Alfonsas Svarinskas. Jis su prel. dr. Pranu Gaida, kun. Vidmantu Karecku iš Lietuvos ir su kitais dar šešiais kunigais koncelebravo Mišias. Gana erdvi šventovė vos talpino maldininkus, kurių buvo iš Toronto, Hamiltono, Londono ir kitų vietovių. Kun. A. Svarinskas sakė ir pamokslą. Kalbėjo apie tris Lietuvos vyskupus kankinius: arkiv. Teofilių Matulionį, arkiv. Mečislovą Reinį ir vysk. Pranciškų Ramanauską, paminėdamas ir kitus, su kuriais teko kentėti sovietų lagerivuose. Jiems visiems būdinga žymė: sakyti tiesą, ginti tiesą ir už tiesą mokėti kentėti. Jie išliko žmonėmis, heroinės kovos pavyzdžiais iki pat galo, nežiūrint išgyventų baisiausių žiaurumų. Budeliai nepalaužė jų dvasios.

Per pamaldas giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Jono Govėdo, solistė Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė ir solistas Rimas Strimaitis. Parapijos jaunimas atliko įvairias tarnybas: skaitė Mišių skaitinius, dalyvavo aukų procesijoje, nešė paldakimą. Pamaldose taip pat dalyvavo su vėliavomis šaulių, katalikių moterų, skautų, ateitininkų organizacijų atstovai. Šventovę gražiai gėlėmis papuošė KLKM dr-jos parapijos skyrius. Jos taip pat papuošė kapinių koplyčios altorių.

RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ-KURIENĖ, KLB kultūros komisijos pirmininkė, vadovavo iškilmių programai **Nuotr. St. Dabkaus**

Procesija į kapines

Šiais Lietuvoje paskelbtais Eucharistiniais metais itin tiko procesija į Šv. Jono lietuvių kapines. Po baldakimu Švenčiausiąjį monstrancijoje nešė kun. A. Svarinskas. Priekyje buvo nešamas kryžius, žygiavo su vėliavomis organizacijų atstovai, parapijos mergaičių būrys, pasipuošusios tautiniais drabužiais, pamaldose dalyvavę kunigai. Sekė choras, kuris visą laiką giedojo giesmes. Įkandin žygiavo tikinčiųjų minia. Vaizdas buvo labai įspūdingas. Kapinių koplyčioje, kuri dedikuota Lietuvos kankiniams, buvo sukalbėtos maldos ir suteiktas palaiminimas su Švenčiausiuoju. Po to, tokia pačia tvarka buvo grįžta į šventovę.

Muziejaus šventinimas

Pirmiausia Parodų salėje, kuri jungiasi su muziejaus patalpomis, Kanados lietuvių kultūros muziejaus tarybos pirm. dr. Petras Lukoševičius ir Anapilio sodybos korporacijos valdybos pirm. Jonas Andrulis atrišo tautinių juostų mazgą. Tuo ir buvo oficialiai atidarytas muziejus. Muziejaus-archyvo šventinimą, lydimas prel. dr. Prano Gaidos, kun. Vidmanto Karecko iš Lietuvos, dalyvaujant ir kitiems kunigams, atliko kun. Alfonsas Svarinskas.

(Nukelta į 9-tą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Rinkimus laimėjo liberalai

Kvebeko parlamento rinkimus ketvirtą kartą laimėjo premjero R. Bourassos vadovaujami liberalai. Prieš rinkimų paskelbimą 122 vietų provinciniame parlamente buvo 98 liberalai ir 19 separatistinės Kvebeko partijos atstovų. Šiems rinkimams vietų skaičius buvo padidintas iki 125. Niekas neabejojo R. Bourassos ir jo liberalų pergale, nors daug triukšmo buvo susilaukta dėl masinių viešosios tarnybos unijų streikų. Neaiškus buvo tik liberalų laimėjimo nuošimtis. Mat niekas nežinojo, kiek rėmėjų susilauks atgimstanti separatistinė Kvebeko partija su savo naujuoju vadu J. Parizeau, ją vėl prikėlusiu po R. Levesque'o mirties. Staigmena šiuose rinkimuose tapo angliškai kalbančių kvebekiečių įsteigta "Lygybės" partija, vadu išsirinkusi jauną architektą R. Libmaną. "Lygybės" atstovai, savo kandidatus išstatę anglų kilmės gyventojų daugumą turinčiose Montrealio rinkiminėse apylinkėse, žadėjo kovoti už anglų kalbos teises. Jas žiauriai pažeidė liberalų premjeras R. Bourassa, specialia konstitucijos klauzule sustabdęs Kanados aukščiausiojo teismo sprendimą, suteikiantį lygias teises prancūziškoms ir angliškoms krautuvių iškaboms Kvebeko provincijoje. Premjero R. Bourassos pasirinktos klauzulės dėka vėl buvo paliktos separatistinės Kvebeko partijos įvestos tik prancūziškos iškabos išorinėje krautuvių dalyje.

Už premjero R. Bourassos liberalus balsavo 50% rinkėjų, už Kvebeko partijos separatistus – 40%, už "Lygybės" partiją – 4%. Balsavimo rezultatai buvo panašūs į 1980 m. pravesto memorandumo duomenis. Tada kanadiečiai turėjo progą pasisakyti už nepriklausomo Kvebeko atsiskyrimą nuo Kanados ar jo pasilikimą Kanados federacijoje dalinio suverenumo rėmuose. Už pasilikimą Kanadoje balsavo 60% kvebekiečių, už Kvebeko partijos peršamą atsiskyrimą ir pilną nepriklausomybę – 40%. Šiuo-

(Nukelta į 11-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

ANTROJO TRIUMFO SUSILAUKĖ VOKIEČIAI PABĖGĖLIAI iš R. Vokietijos, įstrigę V. Vokietijos ambasadose Prahoje ir Varšuvoje. Jiems nepavyko laiku pasiekti Vengrijos, rugsėjo 11 d. atidariusios sieną su Austrija. Per Vengriją ir Austriją V. Vokietijon prasiveržė 23.500 pabėgėlių iš R. Vokietijos. Vėliau R. Vokietija sustabdė gyventojų turistines keliones į R. Europą, o Čekoslovakija jiems uždarė savo sieną su Vengrija. Pabėgti nesuskubę vokiečiai politinės globos buvo priversti ieškoti V. Vokietijos ambasadose. Varšuvoje jos pasiprašė 600, o Prahoje – beveik 4.000, apsigyvenusių daugelio kojų iki purvo sutryptame ambasados sode. Ten vienu guoliu pamainomis turėjo naudotis trys pabėgėliai. Nepakeliamos tokiai miniai pasidarė ir sanitarinės sąlygos. Tačiau grįžti R. Vokietijon niekas nenorėjo. Abiem pusėm priimtino sprendimo derybose su R. Vokietija ieškojo V. Vokietijos užsienio reikalų ministeris D. Genscheris, paauglio amžiuje į V. Vokietiją atvykęs iš R. Vokietijos. Pabėgėliams Prahoje jis atvežė džiugią žinią, kad yra sutartas jų išvykimas V. Vokietijon. Pati R. Vokietija parūpino traukinius, kuriais pabėgėliai per jos teritoriją be jokių trukdymų buvo išvežti V. Vokietijon. Susitarimo detalių D. Genscheris neatskleidė. R. Vokietijos pareigūnai dangstosi žmoniškumo skraiste. Esą jiems pagailo V. Vokietijos ambasados sode kenčiančių šeimų su vaikais. Iš tikrųjų komunistiniam E. Honeckerio režimui turbūt daugiau už jas rūpėjo R. Vokietijos keturiasdešimtmečio sukaktis šį šeštadienį ir, labai galimas dalykas, finansinė parama iš V. Vokietijos.

Staigus pakeitimas

Ukrainos komunistų vado V. Ščerbickio pašalinimas iš komparijos politbiuro narių baigėsi staigiu jo pakeitimu ir Ukrainoje. Partijos konferencijon ten atskubėjo pats M. Gorbačiovas. Vado pareigas iš pasitraukiančio V. Ščerbickio perėmė jo pavaduotojas Vladimiras Ivaška. Jis yra ukrainietis, gimęs Charkove prieš 57 metus, dirbęs kompartijos vadu Dnepropetrovske. Ukrainos komunistų partijos II sekretoriumi, pavaduojančiu I. sekr. V. Ščerbickį, V. Ivaška buvo paskirtas tik 1988 m. pabaigoje. Konservatorius V. Ščerbickis buvo iškilęs L. Brežnevo valdymo metais. Prieš porą metų M. Gorbačiovas jam įteikė Lenino ordiną, o dabar išstūmė iš valdžios kaip savo reformų priešą. Staigiam V. Ščerbickio pakeitimui ukrainiečiu V. Ivaška įtakos turbūt turėjo Tautinio fronto įsteigimas Ukrainoje.

Svečias Vatikane

Į Vatikaną vienybės pokalbiams su popiežiumi Jonu Pauliumi II buvo atvykęs Kanterburio arkiv. R. Runcie, Anglikonų Bendrijos vadovas. Leonardo da Vinčio orauostyje Romoje svečią iš Britanijos sutiko kardinolas J. Willebrands, vadovaujantis Popiežiškajai tarybai, siekiančiai krikščionių vienybės. Anglikonų Bendriją 1534 m. įsteigė karalius Henrikas VIII, dėl Onos Boleyn atmetęs popiežiaus Leono X autoritetą. Abi pusės dabar norėtų susivienijimo, bet yra nemažai neišspręstų problemų. Vieną jų pokalbiuose Vatikane priminė Šv. Tėvas. Katalikų Bendrija kunigais pripažįsta ir šventina tik vyrus, o Anglikonų Bendrija kai kur jau pradeda šventinti ir moteris. Kanterburio arkiv. R. Runcie prisipažino, kad šiuo reikalu buvo nueita per toli. Jis betgi gyvena viltimi, kad dabartinį krikščionių susiskaldymą galėtų užbaigti kokiu nors būdu pirmumo teisės suteikimas Romos vyskupui, kuriuo laikomas Katalikų Bendrijai vadovaujantis popiežius. Nepailstantis krikščionių vienybės siekėjas yra dabartinis popiežius Jonas Paulius II.

Mirė F. Marcos

Havajų ligoninėje mirė 1966 m. Filipinų prezidentu išrinktas Ferdinandas Marcos, legaliomis ir nelegaliomis priemonėmis šiame poste išsilaikęs 20 metų. Jam pavyko sumažinti žiaurumus miestų gatvėse, pastatyti apie 3.000 mokyklų, nutiesti 60.000 mylių kelių. Tačiau jis savo naudai persitvarkė Filipinų konstituciją, suėmė tūkstančius opozicijos narių, prisidėjo prie advokato Benigno Aquino nužudymo. 1986 m. jo šalininkai suklastojo prezidentinių rinkimų rezultatus. Prezidentu vėl buvo paskelbtas F. Marcos, nors iš tikrųjų juos laimėjo Manilos orauostyje nužudyto Benigno Aquino našlė Corazon Aquino. Prasidėjus kariuomenės vadų sukilimui, F. Marcos 1986 m. vasario 26 d. iš JAV Clark bazės buvo išgabentas į Havajus. Nuo to laiko Filipinus valdo prezidentė Corazon Aquino. Vėliau buvo nustatyta, kad F. Marcos su žmona Imelda iš Filipinų išsivežė daug milijonų dolerių valdžios pinigų. Šiuo klausimu prieš juos buvo pradėta byla. Jo palaikų neleidžiama palaidoti Filipinuose.

Šiame numeryje:

Veiklos klausimu
Lietuvai reikalinga išeivių pagalba
Dvigubos iškilmės Anapilio sodyboje
Lietuvos kankinių šventė ir kultūros muziejaus atidarymas
Kaliningrado lietuviai šaukiasi pagalbos
Šioje srityje gyvena 40,000 lietuvių
Propaganda mokslo vardu
Istorinis metraštis apie žydų naikinimą Lietuvoje
Persekiojamų tikinčiųjų kongresas
39-tą kartą tarėsi "Vargstančios Bažnyčios" reikalais
Asmuo ir kolektyvas
Rašytoja Doris Lessing apie kolektyvinę sąmonę
Reikšminga sukaktis
Hamiltono Aušros Vartų parapijai 40 metų
Iškili sukaktuvinė šventė
Šiluvos Marijos parapija šventė 25-rių metų sukaktį
Pasaulio lietuvių jaunimo sąskrydis
Jame įvyko ir PLJ sąjungos suvažiavimas
Ir raktas, ir tiltai
Senojo Testamento aiškinimai

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $24, pusmetinė – $13, rėmėjo – $30, garbės – $40 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 60 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: regular $24.00, supporter $30.00, honorary $40.00 per year.
Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Kaliningrado lietuviai šaukiasi pagalbos

Buvusioje Rytų Prūsijoje bei Mažojoje Lietuvoje gyvena apie 40.000 lietuvių, neturinčių nei lietuviškų mokyklų, nei laikraščių, nei knygų. Jų kreipimąsi į Lietuvos kompartijos vadovybę, Lietuvos žurnalistų sąjungą ir Kaliningrado srities sovietinę valdžią paskelbė "Literatūra ir menas" 1989 m. 37 nr.

Keturiasdešimt metų trukęs stalininis etnocidas Kaliningrado srityje negrąžinamai palaužė mūsų tautinę kultūrą. Keturiasdešimt metų mums neleido vaikų mokyti gimtąja kalba, sunaikino daug baltiškos kultūros ir architektūros paminklų, turėjusių neįkainojamą vertę. Tai pasaulinio masto nusikaltimai baltų ir viso pasaulio kultūrai.

Neoficialiais duomenimis, šiandien Kaliningrado srityje gyvena apie 40 tūkstančių lietuvių. Kai kuriuose rajonuose jie sudaro 20-30% visų gyventojų. Nepaisant to, dar ir šiandien mes negalime leisti savo vaikų į lietuviškus darželius, mokyklose mokyti gimtosios kalbos. Kaliningrado srities valdžios organai įvairiais būdais trukdo ugdyti tautinę kultūrą ir kartu skleidžia demagogiją apie tarybinių tautų draugystę.

Aktyviausi Kaliningrado srities lietuvių kultūrinės draugijos nariai nuolat persekiojami vietos valdžios organų.

Kaliningrado srities švietimo valdybos darbuotojai slepia tikruosius duomenis apie lietuvių tautybės vaikų skaičių srities bendrojo lavinimo mokyklose, iki galo nesuregistruoja norinčių mokytis lietuvių kalbos, o kai kuriuose rajonuose (pvz. Slavsko) netgi išdrįsta neįsileisti draugijos atstovų į mokyklas. Pedagogų kolektyvai (pvz. Nemano raj., Malomožaiskojės mokykla) piktnaudžiauja jiems suteiktomis teisėmis ir nepriima lietuvių kalbos mokytojų į savo mokyklas. Tėvai, gyvenantys Nemano, Slavsko rajonuose, buvo skaudžiai įžeisti kai kurių valdžios organų, liepusių neleisti vaikų į tautinę vasaros stovyklą "Žiburėlis" Vilniuje. Vadino ją fašistine, grasė imtis priemonių prieš vaikus, kurie vyks į šią stovyklą.

Vadovaudamasi pasenusiomis instrukcijomis, Kaliningrado srities švietimo valdyba trukdo steigti lietuviškus vaikų darželius, nedideles pradines lietuviškas klases, kur visi dalykai būtų dėstomi lietuvių kalba. Mums buvo iškeltas beveik nerealus reikalavimas — norint atidaryti tokią klasę, būtina surinkti 15 vaikų! Turėjome apsiriboti vos keletu užklasinių lietuvių kalbos fakultatyvų steigimu, o ir jų perspektyvos neaiškios.

Kaliningrado srities spauda kartkarčiais publikuoja straipsnius apie vykstančią pertvarką Lietuvoje, kuriuose atskleidžiamos vien jos blogosios pusės. Stengiamasi įtraukti lietuvius į šių straipsnių svarstymą, iškraipomi jų pasisakymai — taip mėginama sukelti nesantaiką tarp Kaliningrado srities lietuvių. Noriai spausdinami straipsniai, kuriuose neteisingai nušviečiama Rytų Prūsijos (Mažosios Lietuvos) istorija.

Visi šie faktai yra TSRS Konstitucijos pažeidimas, Suvienytųjų Nacijų Organizacijos Žmogaus teisių deklaracijos bei dabartinės TSKP CK vykdomos politikos nacionaliniams santykiams gerinti ignoravimas. Taikstytis su esama padėtimi — reikštų laukti tarpnacionalinių santykių paaštrėjimo, kurio pasekmės mums gerai žinomos iš kitų šalies regionų.

Į kai kurias mūsų problemas galėtų atsakingiau žiūrėti Lietuvos vyriausybė.

Nepalankiai mūsų darbui atsiliepia ir kai kurių karštakošių lietuvių išpuoliai prieš kitas tautas. Kaliningrado srities gyventojai, remdamiesi tokiais faktais, mus kaltina nacionalizmu.

Lietuvos vyriausybės nutarimas laikinai uždrausti kai kurių pramoninių ir maisto prekių išvežimą už Respublikos ribų sukėlė naują Kaliningrado srities visuomenės nepasitenkinimo bangą, kuri išsiliejo ant mūsų — šios srities lietuvių.

Prašome Lietuvos žurnalistų sąjungą atkreipti spaudos dėmesį į Kaliningrado lietuvių problemas.

Mes kreipiamės į Jus, prašydami nedelsiant taisyti susidariusią padėtį. Iš Kaliningrado srities ir Lietuvos Vadovybių laukiame konstruktyvių sprendimų, abipusių susitarimų, kurie užkirstų kelią tarpnacionalinių konfliktų galimybei.

Pasirašydami po šiuo kreipimusi, dar kartą pabrėžiame, kad jaučiamės esą lietuvių tautos dalis ir norime ja išlikti, sykiu trokštame tik taikoje ir santarvėje gyventi su visais kaimynais.

Kaliningrado srities lietuvių draugija Sovetsko Vydūno lietuvių kultūros centras

Propaganda mokslo vardu

Istorinis metraštis išleistas Izraelyje, kuriame netiksliai nušviečiamas žydų naikinimas Lietuvoje

ANTANAS MUSTEIKIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Antra, vietiniai baltiečiai (dauguma) nebuvo indiferentiški, bet *viešai* nieko ar mažai ką galėjo padaryti, kadangi tai buvo išskirtinis vokiečių reikalas, į kurį lietuviai neturėjo teisės kištis. Tai įrodo V. Domeikos, pirminio šaltinio, duomenys, kuriuos autorius slepia.

Trečia, yra nesąmonė teigti, jog lietuviai "labai mažais vienetais bandė pagelbėti žydams", nes ilgainiui apie tūkstantis lietuvių išgelbėtų žydų, turėjo įvelti apie tiek pat lietuvių gelbėtojų šeimų, o tai, įskaitant artimus gimines kitose šeimose, kurios talkino keičiant slėpiamųjų buveines, reiškė, kad apie dešimt tūkstančių lietuvių rizikavo savo gyvybę, gelbėdami žydus. (Mano ankstesnis apskaičiavimas dialoge dabar, paaiškėjus žydų slėpimo aplinkybėms, turi būti patikslintas, t.y. padidintas, nes vienas slepiamas asmuo galėjo pareikalauti dviejų šeimų – dešimties asmenų įvėlimo). Deja, šie "labai maži vienetai" pirštu duria ne tiek į autoriaus matematinius sugebėjimus, kiek į pačią sąžinę.

Mokslinė tiesa tiek pat nukenčia nuo pramanytų "faktų" kaišiojimo, propagandoj vadinamo "didžiojo melo" triuku, kiek ir nuo tikrų faktų nutylėjimo bei slėpimo, vadinamo "kortų pasymo" triuku. Autorius neišvengia nei vieno, nei kito. Sutinkant, kad neįmanoma viską pakartoti, ką dialogo dalyviai rašė, vis dėlto charakteringiausi bruožai privalėjo būti paminėti, o jų gausybė yra nutylėta. Tai ypač ryšku, kai autoriaus oponentai įrodo jo prasilenkimus su tiesa. Vietoj to, kad prisipažintų klydęs ar teiktų naujų duomenų ar argumentų klaidai sušvelninti, jisai bando tuščiažodžiavimu susidoroti su oponentais. Toks buvo mano atvejis, kai aš atkreipiau autoriaus dėmesį į penkias jo poleminio straipsnio "Lietuvos žydų dalyvavimas Antrajame pasauliniame kare" ("Journal of Baltic Studies", VI tomas, 4 nr., 1975 m.) klaidas bei tendencijas. O jisai atsakė poleminiu straipsnio pavadinimu "Faktai kaltina" ("Tėviškės žiburiai", 1976 m., 28 nr.), kur jis tikino, jog aš reagavęs tik "į vieną sakinį". (!).

Ir kita proga autorius, vietoj atsiliepęs į mano konkrečią kritiką ir prisipažinęs klydęs, ima kalbėti visai kita tema: jisai neva pasigenda užuojautos saviesiems, nors patsai jos kitiems niekur neparodo. Kitais žodžiais tariant, kai aš kalbėjau apie jo kreivus batus, kalbą jis nusuko į ratus . . .

Savaime suprantama, kad šiuo būdu joks rimtas dialogas nėra įmanomas, o ką jau bekalbėti apie tiesos pažinimą.

IV. TIESA AKIS BADO

Iš visų tendencingų dr. Levino komentarų bene būdingiausias yra jo išankstinis atmetimas bet kokių lietuvių tyrimų apie bolševikmetį patikimumo; jis ir "tyrimus" rašo kabutėse. O tų tyrimų pasekmė — keturi "Lietuvių archyvo" tomai, kurie yra pats vertingiausias šaltinis (su mažomis paklaidomis) apie tą laikotarpį, kai, deja, žymios žydų dalies kolaboravimas su stalinistinio genocido vykdytojais yra konkrečiai ir neatšaukiamai parodomas.

Archyvinės medžiagos patikimumas yra patvirtintas daugelio liudininkų, bet dr. Levinas tuščiažodžiauja, jog "Lietuvių archyvas" vartoja falsifikuotą statistiką . . ." jau vien todėl, kad išleistas vokietmečiu. Tą netiesą jis ir vėliau kelis kartus pakartoja ir prideda naują, jog Bruklyne išleistas vienatomis "Lietuvių archyvas" (1952 m.) nuslepia faktą, kad tai yra antroji (sutrumpinta) vokietmečiu išleisto "Lietuvių archyvo" laida. O iš tikrųjų knygos "Įžangos žody" pažymėta, kad jos straipsniai pirmą kartą buvo išspausdinti "Lietuvių archyvo" antrajame tome, tik kai kur išleidžiant vieną kitą sakinį dėl nenormalių knygos leidimo aplinkybių, "tačiau buvo palikta ištisai visa kita medžiaga, kurios tikrumas dar kartą buvo patvirtintas straipsnių autorių ar tai asmeniškai leidėjams, ar tai jų kitais raštais bei jų pasinešta veikla".

Šį propagandinį "didžiojo melo" triuką, vartojamą autoriaus, gal paaiškina jo sovietinės cenzūros aplinkos patirtis, kurią gal nesąmoningai perkelia ir į nacimetį Lietuvoje.

Bolševikmečiu kiekvienas priverstinis pilietis drebėjo, kad neprasitartų tiesos žodžiu apie komunistinę santvarką ir įskųstas neatsidurtų pas baltąsias Sibiro meškas.

Nacimečiu okupantai nenorėjo nė rimčiau "terliotis" su baltiečių nuomonėmis, nes juk okupuotieji buvo (atėjus laikui) tik "lašas vandens" ant karšto vokiečių "rasės" asimiliavimo ar genocidinio "akmens". Vis dėlto jų ekonominiai ir darbo jėgos ištekliai buvo iš karto ir be atodairos naudojami vokiečių karo mašinai. Žinoma, apie vokiečius blogai rašyti ar juos kritikuoti nebuvo galima, bet dažna medžiaga galėjo būti skelbiama be iškraipymų.

Dabar prieiname prie opiosios lietuvių genocido dalies, t. y., prie daugelio žydų įsivėlimo į sovietinę valdžią, kur autoriaus tuščiažodžiavimas pasiekia aukščiausią laipsnį. Atmesdamas ne tik "Lietuvių archyvo", bet ir bostoniškės "Encyclopedia Lituanica" duomenis, jis tikina, kad, sovietiniams komunistams okupavus Lietuvą, žydų Lietuvos komunistų partijoje buvo tik 15%. Jis remiasi ne pirmojo LKP sekretoriaus A. Sniečkaus pateiktais duomenimis, kuris mini 75%, o komunistinė spauda bei enciklopedija — pagrindiniais stalinistinės propagandos šaltiniais.

Sąmoningai ar nesąmoningai jis ignoruoja duomenis, kuriuos jis pats turi ir naudoja, tik šiuo atveju akis užmerkdamas. Šiuo būdu jis pasiūlo mokslinio žurnalo skaitytojui tikėti šia aritmetikos formule: 50 – 0 – 15. Juk prieš sovietinę okupaciją Lietuvoje žydų pogrindžio partiečių buvo apie ar arti 50‰ (kitą dalį sudarė lietuviai, rusai ir kt.) visų komunistų.

Lietuviai, Raudonajai armijai okupuojant kraštą, nežudė partiečių ar politinių kalinių (ką kaip tik vėliau darė besitraukdami raudonųjų okupantų pareigūnai), tad tuo momentu partiečiai negalėjo sumažėti nė vienu nuošimčiu. Vadinas, čia turime reikalą vėl su "didžiojo melo" triuku.

Lieka tik panagrinėti, kaip galėjo 50% pavirsti 75‰. O atsakymas paprastas: toji krašto mažuma, kuri, nepaisydama persekiojimų bei kalėjimo bausmių, buvo 50% atstovauta komunistiniame pogrindy, po nepriklausomybės panaikinimo galėjo be grėsmės bei baimės rodyti tą patį poslinkį raudonųjų okupantų eilėse, jau nekalbant apie oportūnistines pagundas, ir padidėti dar 25%.

Beje, ir pats autorius dialoge paminėjo tariamai nuskriaustą savo tautietį, kurio nepriėmė į partiją dėl nacionalinių kadrų proporcijos, tik čia jis jau yra pamirštas. Tad atsakymas pagrįstas.

Daiktus vadinant jų tikraisiais vardais, reikia pabrėžti, kad tikroji krašto valdžia tada priklausė partijai, kurioje, šalia ketvirčio nežydų, daugumos vaidmenį atliko žydai. Dabar nėra svarbu, kiek toji valdžia tikėjo Stalino genialumu (apie tai savo išpažinty kalba dar prieš mirtį saugumietis plk. Danielius Todesas, tos daugumos atstovas) ir kiek ji buvo ciniškai oportunistiška. Tiesiogiai ar netiesiogiai kompartija vykdė lietuvių tautos genocidą, ir atsakomybė jai krenta ant galvos. Nes ir ji be jokio teismo (jau neminint, ar jis galėjo būti atitinkamas, panašiai kaip ir nacių kolaborantai žydšaudžiai) vykdė deportacijas į Sibirą. Tai reiškė, tikrą tautžudystę, nes pirmoji deportuotųjų banga aplamai buvo paskirta sunaikinti (joje buvo ir žydų.).

Šito lietuviai (dauguma) nežinoti negalėjo, tad jų nuomonė apie savo gerus kaimynus žydus dėl to turėjo keistis. Štai kodėl aš buvau dialoge parašęs, jog tas kaimynas smeigė savo kaimynui peiliu į nugarą . . . Bet tai nereiškia, kad lietuviai (dauguma) buvo indiferentiški, kai vokiečiai ar ir kai kurie lietuviai tapo žydšaudžiais (tai rodo žydų gelbėtojų skaičiai).

V. KAS STEBINA?

Skaitytojas, sekęs dialogo dalyvių pasisakymus spaudoje, nustebs, kad šiame straipsny dr. Levinas kartoja tas pačias klaidas, nors kitas nutylėdamas, kurias jo oponentai jau atskleidė dialoge. Kai autorius pagaliau ima charakterizuoti minėtą Saharos smėlį — sovietinę santvarką, susijusią su neproporcingai dideliu žydų įsivėlimu, štai ką jis išranda: kadangi žydams "anksčiau nebuvo leista užimti postus administracijoj, tai bolševikmečiu, pagal visuotinį sovietinį visų tautų lygybės principą" žydai tapo "valdžios administracijos dalimi" (!). Iš tikrųjų tačiau ši blizganti bendrybė daugiariopai falsifikuoja tikrovę.

Pirma, Sovietijoje niekad nebuvo tautybių lygybės, nes "vyresnysis (ar didysis) brolis" — rusas, prisidengęs antrojo kompartijos sekretoriaus skraiste, reguliariai šeimininkavo okupuotuose kraštuose.

Antra, autorius galėtų prisiminti, kokią lygybę tas "brolis" buvo pasiūlęs žydams Biro-Bidžano eksperimentu.

Trečia, autorius sudaro įspūdį, kad žydų mažuma nepriklausomoje Lietuvoje buvo skriaudžiama, nors dialoge buvo įrodyta, jog tai netiesa — žydai turėjo kultūrinę autonomiją (daugybę žydų pradžios mokyklų bei gimnazijų, valdžios remiamų, ko nėra nė JAV, ir t.t.); žydai "valdė" apie tris ketvirtadalius pramonės, kai kurių sričių žydų profesionalų skaičius buvo šešiais kartais didesnis nei jų nuošimtis gyventojų visumoje rodė.

Autorius netiesą skelbė, jog į lietuvių karo mokyklą žydai nebuvo priimami. Dialoge buvo iškeltos pavardės žydų, kurie priklausė administracijai. Autorius nemini, jog žydai vengė administracinio darbo, nes privati iniciatyva buvo pelningesnė, jau nekalbant apie galimą stoką kalbinių kvalifikacijų. Dialoge tai buvo iškelta.

Autorius netiesą skelbia, kad "ilgainiui jų (žydų) politinės ir ekonominės teisės nyko" (dwindled), nes jokie įstatymai tų teisių nevaržė. (Nebent jis pasigedo specialių privilegijų, kad kiti varžovai nepažeistų žydų monopolistinių tendencijų; tai buvo taip pat iškelta dialoge).

Ketvirta, nebuvo jokio "tautų lygybės principo", kai žydai tapo "administracijos dalimi", nes galingiausioje srityje — partijoje jie dešimteriopai pralenkė savo normą.

Stebina autorius savo "strategija" padalyti išeivius į dvi kategorijas: senąją kartą ir jaunąją, kuri gimė ar užaugo laisvajame pasaulyje ir kuri "daugiau jau pilnai neignoruoja fakto, jog daugiau nei 12,000 Pabaltijo žydų buvo deportuota į Sibirą" (!). Tai netiesa, nes dialoge daug kas iš tariamai "blogosios" kartos (vyresniųjų) minėjo žydus, ištremtus į Sibirą, tik nesutiko su žydų išpūstais skaičiais. (Peršasi šios istoriografijos paralėlė su sovietine, kuri pradžioje visus pabėgėlius vadino hitlerininkais, vėliau prie jų pridėjo dar ir pirmųjų "apmulkintus", jau nevisai blogus . . .).

(Bus daugiau)

• **Savo tautiškumą bei žmoniškumą tiksliai suprantąs žmogus visuomet yra dviejų tėvynių pilietis — savo ir viso pasaulio.**

DR. J. ERETAS

A†A
EMAI MILAŠIENEI
mirus,

jos vyrą Lietuvos kariuomenės nepriklausomybės kovų savanorį šaulį BRONIŲ MILAŠIŲ, gimines bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba

A†A
EMILIJAI-EMAI MILAŠIENEI
iškeliavus amžinam poilsiui,

vyrą BRONIŲ, seserį AUGUSTĘ PATAMSIENĘ ir visus artimuosius jų skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

Žiūrių kaimynei
A†A
IDAI PAŠKUVIENEI
iškeliavus amžinybėn,

vyrą LIONGINĄ, motiną, sūnus, seserį EMĄ, visus gimines ir pažįstamus nuoširdžiai užjaučiame.

Ilsėkis ramybėje Kanados žemėje.

B. Z. Tumosai, Tor.
M. Petrauskienė ir sūnus su šeima, Kalif.
J. J. Markevičiai, Kalif.
A. V. Markevičiai su šeima, Kalif.
V. M. Markevičiai su šeima, Kalif.
A. V. Rinkevičiai su šeima, Kalif.

PADĖKA

Mylimam vyrui
a. a. VYTAUTUI VAIČIŪNUI

mirus, dėkoju giminėms, draugams ir artimiesiems, dalyvavusiems paskutiniame atsisveikinime, Mišiose, už lankymą ligoninėje, namuose ir palydėjimą į amžino poilsio vietą, pareiškusiems užuojautą žodžiu, spaudoje, užprašiusiems Mišias ir už atsiųstas gėles.

Ypatingą padėką reiškiu kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, kun. Liudui Januškai, OFM, už maldas prie karsto, gedulingas Mišias šventovėje ir religines apeigas kapinėse.

Nuoširdžiai dėkoju solistui Vaclovui Verikaičiui už vargonavimą ir giedojimą Mišių metu, mieliems giminėms bei draugams už karsto nešimą.

Ačiū ponioms už pyragus ir B. Stanulienei už paruoštus pusryčius.

Jūsų parodytas nuoširdumas ilgai neišdils iš mano atminties.

Nuliūdusi žmona Sofija

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 500,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

Prisimenant Lietuvos kankinius, rugsėjo 24 d. procesija iš šventovės į Šv. Jono lietuvių kapines Ntr. St. Dabkaus

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mes dar gyvi

Rašo iš Lietuvos atvykęs gimines aplankyti buvęs Lietuvos kariuomenės tarnautojas, vėliau mokytojas Antanas Tūbelis. Jis kreipiasi į išeivius, prašydamas kraštui pagalbos

Mieli broliai ir sesės lietuviai,

Prasidėjęs tarptautinis politinis atšilimas, Sov. Sąjungos "galsnost" ir "perestroika", išmintingesnė M. Gorbačiovo ir jo vienminčių politika sudarė galimybes 1988 m. vasarą antrajam lietuvių tautos dvasiniam ir ekonominiam atgimimui.

Lietuvos sostinėje Vilniuje gimė Sąjūdis, vertas pagarbos ir materialinės paramos. Sąjūdis iškėlė visų mūsų numylėtą ir visus mus vienijančią trispalvę vėliavą Gedimino pilies bokšte.

Nors okupantų ir jos tarnų 1940 m. begėdiškai išniekinta, šiandien mūsų trispalvė garbingai plevėsuoja visoje Lietuvoje, puošia mūsų šventoves ir butus ne tik Lietuvoje, bet ir svetur. Ji vienija mus ir skelbia pasauliui, kad mes dar gyvi ir norime būti lygiaverčiai išsivysčiusių pasaulio tautų tarpe! Mūsų tikslas – Lietuvos nepriklausomybė.

Su šilkine trispalve vėliava š.m. rugsėjo 12 dieną atvykau į svetingą Kanadą, kuri kartu su JAV priglaudė beveik trečdalį mūsų tautos, o daugeliui ir gyvybę išgelbėjo nuo carinių, hitlerinių ir stalininių kartuvių ir gulagų.

Pirmieji įspūdžiai didžiai pamokantys, o tautiečių vaišingumas ir jautrumas sunkiai aprašomas.

Didi garbė demokratinėms Kanados ir JAV vyriausybėms, kad jos sudarė sąlygas nelaimingiems baltiečiams parodyti savo darbštumą ir gražiai įsikurti Kanadoje ir JAV!

Kartu nuoširdi padėka visiems geros širdies mūsų tautiečiams, kad jie nepamiršta tėvų žemėje vis dar tebevargstančių savo giminaičių ir senų draugų, kad rėmė ir teberemia Lietuvos suverenitetą lygiateisiais pagrindais. Juk Lietuva be suvereniteto – Lietuva be ateities!

Toks mūsų dabartinis šūkis ekonominės savivaldos išvakarėse paragino mane, karo metais bombos apdaužyta ir drebančia ranka, rašyti šias eilutes ir prašyti konkretesnės paramos atgimstančiai Lietuvai, jos ekonomikai sustiprinti. Privačiam ir kooperatiniam žemės ūkiui atkurti reikia mažų traktorių ir prikabinamojo inventoriaus, tinkamo čia dirbti ir kalvotose dirvose. O tokių žemių pas mus dauguma, ir kolūkiai jose įsikūrę silpni. Jie nepateisino mūsų žemdirbių lūkesčių.

Naujoji tarybinės Lietuvos vadovybė, aktyviai Sąjūdžio remiama, įtemptai dirba, tariasi su Lietuvos gyventojais, kaip geriau pasiruošti ateinantiems ekonominės savivaldos metams.

Žinia, Maskva labai nesijaudina dėl baltiečių spartesnės pažangos. Jai mažai terūpi, kad mūsų Vilniuje dar dešimtys tūkstančių senų vilniečių skurstama menkuose butuose su paremtomis lubomis.

Mūsų broliai latviai truputį laimingesni. Jiems Bavarijos vokiečiai padovanojo bene 14 tūkstančių mažagabaritinių padėvėtų traktorių ir jų atsarginių dalių privataus ūkio atkūrimui. Tai konkreti parama mažai tautai ir jos žemės ūkiui.

Džiaugdamiesi savo tautiečių parama ir vaišingumu, jų darbštumu ir pasiektais laimėjimais indėnų žemėje, laukiame iš jūsų, mieli broliai ir sesės, ne pasenusių ir užglaistytų "Ladų", o jų atsarginių dalių, stiklų, ypač priekinių ir mažagabarinės mechanizacijos Vilniaus senamiesčiui restauruoti.

Mūsų Vilniaus senamiesčio restauratoriai guodžiasi, kad jiems stinga nedidelių skiedinio-betono maišyklių, keliamųjų kranų, ilgesnių elektrinių grąžtų storesnėms mūro sienoms pragręžti, konvejerių, transporterių ir kitokios apdailos technikos restauravimo darbams palengvinti ir paspartinti siaurose gatvėse.

Perskaitę šias padrikas senyvo darbininko-kareivio-mokytojo mintis, pamąstykite, kuo dar galime paremti atgimstančią Tėvynę ir Ją pasveikinti su Naujaisiais 1990 ekon. savivaldos metais ir nelikite abejingi tėvų žemės balsui. Tai visų lietuvių šventa ir kilni pareiga paremti didvyrių žemės atgimimą. Senovės romėnai sakė, kad "dukart duoda tas, kas greit duoda".

Bet paremti reikia konkrečiai, apgalvotai su perspektyva, kad jūsų gerų širdžių aukos prisidėtų prie Tėvynės atgimimo ir suklestėjimo, kad sustiprintų mūsų bendradarbiavimą ir vienybę, neterštų mūsų tėvų žemės gamtos, mūsų upių, ežerų ir mielos Baltijos.

Man labai džiugu, kad mūsų broliai gražiai įsikūrę Kanadoje ir JAV. Jų parama Lietuvai ir mūsų didokai šeimai, per abu karus skaudžiai nukentėjusiai, labai brangi ir neužmirštama.

Rodos regiu, kaip mūsų literatūros klasikė Žemaitė ir advokatas Bulota priima su šypsena senųjų tautiečių dovanas 1914-1917 metų karo padegėliams ir ragina kurti akcines bendroves nepriklausomoje Lietuvoje. Juos remia ir energingai buria tautiečius aušrininkas dr. Jonas Šliūpas, Vaižgantas ir ištisa plejada tautos dvasios milžinų. Kauno Šančiuose išdygsta garsi "Drobė", kuri tebegyvuoja ir teberengia mus jau septintą dešimtmetį. Šlovė tiems, kurie ją kūrė (1920 m.), rizikuodami subankrutuoti.

Vargai pagimdė naujus dvasios galiūnus, nuoširdžiai besirūpinančius atgimstančia Tėvyne esamomis sąlygomis. Antai, Šveicarijoje gyvendamas, mūsų tautietis Myk. Žilinskas padovanojo Kaunui visą kelių šimtų paveikslų galeriją, JAV ekologas Valdas Adamkus padėjo išleisti A. Šapokos "Lietuvos istoriją". Gal atsiras geradariai, kurie sugebės artimiausiais metais aprūpinti Lietuvą mažagabaritiniais traktoriais individualiems Lietuvos ūkiams 10-30 ha plotui? Be jų – nė krust. Arklių nebėra. Didesni individualūs ūkiai vargu ar turės pasisekimą Lietuvoje, kai mūsų šeimos modernėja ir gimstamumas mažėja. O samdinių nebus. Broliškos Latvijos patirtis parodė, kad rentabilesni ūkiai buvo 30-40 ha, kuriuose dirba sava šeima.

Būtų labai gražu, kad mūsų tautiečiai Kanadoje ir JAV pasektų latvių pavyzdžiu ir ūkius paremtų 1990 m. pradžiai. Toronte gyvena nepailstantis Lietuvos rėmėjas Ant. Bliūdžius, Montrealyje – Aleksandra Pakulienė, Keswicke Vincas Rutkauskas. Gal dar atsirastų energingų savo tautos patriotų ir sudarytų akcinę bendrovę tėvų žemei remti, nors atsarginėmis mašinų dalimis, kurios dažnai nueina į metalo laužą, ar brėžinius?

Mano supratimu, tėvų žemę reikia mylėti ne skambiais žodžiais, o konkrečiais darbais ir, kur bebūtum ar bekeliautum, jos nepamiršti. Mus, Lietuvoje begyvenančius, labai džiugina, kad jūs remiate savo lietuvišką spaudą, kad sukūrėte Tautos fondą, lietuvišką operą, gražiai brandinate dainų ir liaudies šokių ansamblius, vystote sportą ir vardan tos Lietuvos randate bendrą kalbą. Nuoširdus ačiū jums už tai!

Asmeniškai dar noriu aplankyti Lietuvių tautines kapines ir nulenkti žilą galvą prie buvusių Lietuvos kariuomenės viršilų – Juozo Stalioraičio, Petro Latausko ir kitų geradarių, kurie rėmė mus karo padegėlius sunkiais pokario metais. Jų geri darbai nemaršūs mūsų širdyse.

Širdingiausias ačiū sesutei Loretai ir jos vyrui Vincui Rutkauskui, kurie sudarė sąlygas pasisvečiuoti pas juos, pakeliauti ir pasidžiaugti Kanada, jos darbščiais ir svetingais žmonėmis.

Linkiu visiems sėkmės!

● **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Kanados kultūros muziejų Anapilyje rugsėjo 24 d. pašventino kun. ALFONSAS SVARINSKAS. Šventinime dalyvavo ir kiti kunigai **Nuotr. St. Dabkaus**

Persekiojamų tikinčiųjų kongresas

39-tas "Vargstančios Bažnyčios" kongresas, kuriame skambėjo Lietuvos himnas

"TŽ" savo skaitytojams jau ne kartą yra aprašę "Persekiojamos Bažnyčios" kongresą, kuris jau daug metų rengiamas Koenigsteine, netoli Frankfurto V. Vokietijoje. Kadangi dabar net keliose Rytų Europos valstybėse, kad ir komunistų valdomose, tikinčiųjų persekiojimas sustabdytas, tai gal tiksliau vokišką "Kirche in Not" lietuviškai vadinti "Vargstančia Bažnyčia". Šiemet kongresas įvyko rugpjūčio 31-rugsėjo 3 d.d. Paskaitų ir pokalbių tema buvo: "Ar krikščionys Rytuose gali ko laukti iš Europos?".

Netikėti pasikeitimai

Pirmąją kongreso dieną politologijos prof. P. Roth iš Miuncheno įžanginiame referate nurodė, kad pastarieji metai Rytų ir Vidurio Europoje atnešė tokių pasikeitimų, apie kuriuos prieš dešimtį metų vargiai kas ir svajoti galėjo. Vienas pačių didžiausių pasikeitimų esąs tikinčiųjų persekiojimo sustabdymas.

Dar tos pačios dienos vakarą kongreso dalyvių tarpe paskliido žinia, kad iš Lietuvos autobusu atvyko Vilniaus universiteto ansamblis. Ir tikrai! Penktadienio rytą, prieš pirmąjį referatą, pakilioje vietoje išsirikiavo ansamblio choras, pirmoje eilėje studentės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, ir pradėjo Lietuvos himnu. Kai tik pakilo iš vietos vienas kitas lietuvis dalyvis, tuojau pat atsistojo ir visa auditorija.

Slovėno pranešimas

Slovėnijos vyskupų konferencijos pirm. arkiv. Al. Šuštar įdomiai apibūdino tikinčiųjų sudėtį ir jų būklę Jugoslavijoje. Pastaroji turinti septynis kaimynus (Albaniją, Italiją, Austriją, Vengriją, Rumuniją, Bulgariją ir Graikiją), šešias respublikas (Serbiją, Kroatiją, Slovėniją, Bosniją-Hercogoviną, Makedoniją ir Montenegrą), tris didžiąsias religijas (stačiatikai-ortodoksai, katalikai ir musulmonai), du alfabetu ir vieną partiją. Be penkių gausių tautybių dar esą aštuoniolika įvairių mažumų. O šalia didžiųjų konfesijų esą dar net apie 40 įvairių registruotų religinių bendrijų, bet kai kurios iš jų turinčios vos 20 narių. Katalikų Bendrijos padėtis, ypač dalinėje Slovėnijos respublikoje, palyginus su eile kitų Rytų Europos kraštų, esanti žymiai geresnė. Iš dalies ir dėl to, kad daugumą Slovėnijos – kaip ir Kroatijos – gyventojų sudaro katalikai.

Jugoslavijos katalikai nelaukia, kad iš V. Europos būtų importuota sekuliarizacija – beatodairiškas supasaulėjimas bei liberali moralė, dorovės srityje nebedaranti aiškaus skirtumo tarp gėrio ir blogio. Jugoslavijos katalikai laukia iš Vakarų ne tiek didesnės prekių kiekybės ar kokybės, kiek patyrimo perteikimo, kaip galima tvirtai išlaikyti tikėjimą bei dvasines vertybes ir tada, kai medžiaginė gerovė pakyla.

24.000 kunigų

Po trumpos pertraukos apie K. Bendriją Lenkijoje pranešimą padarė Krokuvos Jogailaičių universiteto docentas germanistas Dr. Stanislovas Dzida. Jis aiškiai nubrėžė dvi ribas, kurių įtampos lauke randasi katalikybė Lenkijoje. Iš vienos pusės katalikai Lenkijoje sudaro iš 37 milijonų apie 95%, turi 24.000 su viršum kunigų (pernai naujai įšventinti 1.149), taip kad bene kas dešimtas kunigas žemėje yra lenkas. 8.867 dieceziniai bei vienuoliai klierikai ruošiasi kunigystei. Bet iš kitos pusės Lenkijoje kasmet padaroma apie 900.000 abortų . . .

Vakarų krikščionis paskaitininkas perspėjo į tradicinę katalikybę Lenkijoje nežiūrėti iš aukšto. Kardinolo Višinskio sumaniai suplanuoti ir paruošti iškilmingi krikščionybės tūkstantmečio (1966 m.) minėjimai neapsiėję be išorinės pompos, betgi labai prisidėję pakelti sunkiausius komunistinio jungo metus.

Nevengė paskaitininkas nė opiųjų Lenkijos ir Vokietijos santykių klausimų. Jeigu Vokietijoje esą prieštaringai kalbama apie Lenkijos vakarines (Vokietijos rytines) sienas, tai vokiečiai neturėtų pamiršti ir Lenkijos rytinių sienų, ir kad tos sienos – tiek rytinės, tiek vakarinės – esančios padiktuotos Stalino.

Lenkijos katalikai laukia, kad vakariečiai, pasiekę didesnės medžiaginės gerovės, nelaikytų jų menkesnės vertės žmonėmis ir kitose srityse – kultūrinėje, religinėje, dvasinėje. Nedera esą jokiai tautai didžiuotis ir grynai dvasinėmis vertybėmis. Nes jokia tauta nesanti atbaigtai krikščioniška, bet esą būtina kiekvieną žmonijos kartą bet kokioje tautoje padaryti krikščioniška vis iš naujo. Lygiai kaip ir valstybės gyvenime – tiek Rytai, tiek Vakarai turį tą patį didžiulį uždavinį: politinį darbą vėl suderinti su etikos ir moralės reikalavimais.

Po pietų pertraukos iš Čekoslovakijos atsiųstą pranešimą perskaitė Susitikimo namų rektorius kun. Kindermann. Pačiam paskaitininkui atvykti į Fed. Vokietiją neleido krašto valdžia.

Grupės ir maldos valanda

Vėlyvą penktadienio popietę kongreso dalyviai pasiskirstė į kelias atskiras grupes. Pokalbiui apie krikščionių būklę Jugoslavijoje vadovavo arkiv. Al. Šuštar, apie Lenkijos katalikus – dr. St. Dzida, apie tikinčiuosius Čekoslovakijoje – prel. prof. dr. Rabbas, apie krikščionių būklę Ukrainoje, – ponia dr. Anna-Halja Horbač.

Penktadienio vakarą tradicinė maldos valanda šį kartą buvo skirta Europos tautoms. Lietuvai prie altoriaus atstovavo T. Konstantinas, OFM Cap, o atokiau nuo altoriaus susitelkęs būrelis lietuvių sukalbėjo "Tėve mūsų" maldą. Su giesme šį kartą išdrįso pasirodyti tik lenkai, rumunai ir ukrainiečiai. Ukrainiečių Marijos giesmės melodija ir šiemet nuskambėjo gražiausiai.

Vengrijoje

Rugsėjo 2, šeštadienio rytą, Vengrijos vyskupų sekretorius vysk. dr. Asztrik V'arszegi skaitė pranešimą apie krikščionių gyvenimą savo tėvynėje, o po pertraukos Algis Klimaitis nušvietė tautos ir tikinčiųjų būklę Lietuvoje.

Iš vengro vyskupo pranešimo gal įdomiausia buvo tai, ką jis vėliau, diskusijose, pasakė apie garsųjį kardinolą Mindszentį. Nors ir kažin kaip anuomet komunistų valdžia jį kaltinusi už jo kišimąsi į politiką, tačiau kardinolas nei buvęs politikas, nei norėjęs tokiu būti. Bet jis buvęs tikras Šv. Dvasios apšviestas ganytojas. Jis aiškiai pramatęs, kas po II D. karo Vengrijos katalikų laukia, ir tiems skaudiems įvykiams dvasininkus bei pasauliečius apdairiai ruošęs.

Dabar tiek K. Bendrija, tiek ir kitos krikščionių bendrijos atgaunančios pilną laisvę. Bet Vengrijos valdžia ir visuomenė esančios linkusios Bažnyčiai pavesti tiek daug uždavinių, ypač tikėjimo ir dvasinės kultūros srityje, kad ji taip staiga negalinti paruošti pakankamo skaičiaus tinkamų darbuotojų. Be to, čia tuojau pat iškyla ir pašaukimų klausimas, kuris negerėja, kai didėja laisvė ir kyla gerovė.

Apie Lietuvą

A. Klimaitis, grįždamas iš Lietuvos, tik penktą valandą ryto suspėjo pasiekti Koenigsteiną. Vos kelias valandas pailsėjusį, vienas kongreso rengėjų jį prižadino ir pakvietė į posėdžių salę.

A. Klimaitis glaustai nušvietė Baltijos respublikose vykstančius pasikeitimus ir nedviprasmiškai perteikė lietuvių, latvių ir estų nusivylimą, kad Fed. Vokietijoje nei valdžios viršūnės, nei bažnytinė vadovybė ryšium su Molotovo-Ribbentropo pasirašyto sandėrio 50 metų sukaktimi nepaskelbė jokio pareiškimo. Iš vadinamosios Demokratinės Vokietijos (DDR) to ir nebuvę laukta. Komunistų partijos centro komiteto pareiškimas Maskvoje prieš susidariusią padėtį Baltijos respublikose iš pirmo žvilgsnio atrodąs labai aštrus, tiesiog grėsmingas, bet, geriau tekstą pastudijavus, esą galima rasti pakankamai išsireiškimų, kurie rodo norą nenutraukti dialogo. K. Bendrijos laikysena esanti išmintinga: neįsivelti, kur nereikia ir paaštrėjusią būklę švelninti.

Šeštadienio popietę kongreso dalyviai vėl susiskirstė į keturias grupes, kuriose buvo svarstoma tikinčiųjų būklė Vengrijoje, Baltijos respublikose, R. Vokietijoje (DDR) ir Rumunijoje, stengiantis suvokti ir tų kraštų santykį su Europa.

Baigminė paskaita

Baigminis buvo Giesseno universiteto prof. Adolfo Hampel'io referatas. Jis pažymėjo, kad gyvenamo laiko įvykiai diktuoja Europos krikščionims nesvaigti triumfališku džiaugsmu dėl socializmo bankroto apraiškų. Tiesa, socializmas, kuris teigęs galįs duoti mokslišką ir vispusišką pasaulio ir žmonijos sampratą, dabar paliekąs didžiulę tuštumą. Bet tai toli gražu nereiškia, kad tai sumažintų tikinčiųjų pareigą dėti visas pastangas taikai išlaikyti, gamtai ir kūrinijai apsaugoti.

Vilniečių koncertas

Šeštadienį, 8 v.v., kongreso dalyviai turėjo progos pamatyti šaunų pasirodymą Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio, kuriam patyrusia ranka vadovauja Vidas Aleksandravičius, talkinamas dainų, muzikos ir šokių specialistų. Šokiai, dainos, rateliai, darbo, Joninių ar vestuvinių apeigų vaizdai taip greit sekė vienas kitą, kad publika tarp dviejų spektaklių nespėdavo baigt griausmingų plojimų. Vieni pasirodymai kėlė kilnius estetinius jausmus, kiti imponavo figūrų įvairumu bei tiksliu atlikimu. O kai vestuvinėse apeigose nuo vienos vyrų poros rankų įsupta jaunoji palube kelis metrus skrido iki kitos poros, tai visa salė sulaikė kvapą. Muzikantai gerai valdo bent du ar net kelis instrumentus ir, kai reikia, žaibo greitumu vieną instrumentą pakeičia kitu. Įėjimo bilietų nebuvo, bet Susitikimo namų vadovybės nuožiūra po programos buvo padaryta rinkliava. Net per kelias žiūrovų eiles krepšelį aptarnavo vienas tautietis. Jis sakėsi pats savo akimis matęs, kaip vienas dalyvis įmetęs šimtinę.

Didelio dėmesio susilaukė ir Z. Kazėno bei jaunesnio jo bendradarbio paruošta Lietuvoje spalvotų fotografijų paroda. Vaizdai iškalbingai priminė dar taip neseniai buvusius tikinčiųjų persekiojimus, didingus Sąjūdžio mitingus, degančius dabarties ir ateities uždavinius laisvėjančioje tautoje ir visuomenėje. Susitaręs su Susitikimo namų vadovybe, parodą iš Lietuvos pakvietė kun. K. Senkus. Po kiekvienu paveikslu buvo trumpi paaiškinimai lietuvių ir vokiečių kalbomis.

Pamaldos

Sekmadienio rytą, 10 v., Sumą laikė ir pamokslą pasakė Limburgo vyskupas pagalbininkas Gerhard Pieschl. Su eile kitų kunigų koncelebravo ir lietuviai kunigai K. Senkus ir T. Konstantinas, OFM Cap. Dalyvavo ir kun. J. Dėdinas, bet su filmavimo ir rekordavimo aparatais. Pamokslininkas

(Nukelta į 5-tą psl.)

Asmuo ir kolektyvas

Rašytoja Doris Lessing apie kolektyvinę sąmonę

EDITA NAZARAITĖ

Daugiau nei trisdešimties knygų autorė, rašytoja Doris Lessing gimė Persijoje, augo Pietų Rodezijoje, o šiuo metu gyvena ir kuria Londone. 1985 m. per Kanados radijo laidą "Idėjos" ji skaitė ciklą paskaitų, kuriose nagrinėjo asmens laisvės ir atsakomybės problemą, smerkė nežmoniškumą ir neatsakingumą, ragino individą priešintis visuomenės prievartavimui. Iš penkių paskaitų "Kalėjimai, kuriuose patys užsidarome" bene įdomiausia tema bus "Kolektyvinė sąmonė", kur rašytoja Doris Lessing labai išsamiai nagrinėja individo ir didelės žmonių grupės, t. y. visuomenės, santykį ir visas iš tų santykių išplaukiančias pasekmes.

Rašytoja Lessing teigia, kad vakarietiškosios visuomenės individai apie save galvoja maždaug taip: esu laisvas individas, galiu elgtis kaip noriu, bet retsykiais mano laisvę apriboja tik materialinės aplinkybės, t. y. esu per daug neturtingas, kad galėčiau daryti ką noriu. Tačiau dažnai pamirštama, kad visi mes gyvename tam tikrose žmonių grupėse: šeimose, tarp bendradarbių, bendraujame su tam tikrom politinėm, socialinėm bei religinėm grupėm. Iš tikrųjų, labai mažai žmonių jaučiasi laimingi absoliučioje vienatvėje, o dažnas jos net nepakelia. Mes tebesame bandos nariai, ir tai nėra joks blogumas. Negerai yra tai, kad mes vis dar nesuvokiame, jog esame valdomi tam tikrų grupių, teigia rašytoja Lessing.

Yra sukaupta daug medžiagos apie socialinį žmogaus gyvenimą, tačiau praktikoje šios žinios visai nepritaikomos. Ir tuoj paaiškės kodėl.

Įdomūs vieno eksperimento rezultatai: dviem žmonių grupėm — didesnei ir mažesnei — buvo parodyti labai panašūs, bet skirtingų formų daiktai. Didesnei grupei buvo liepta tvirtinti, kad tai visai vienodos formos. Pravesta ir daugiau panašių bandymų, kur didžiuma atkakliai tvirtino netiesą — esą balta yra juoda. Deja, dažniausiai mažoji grupė pasiduodavo didesniosios neteisingiems tvirtinimams. Tokio paklusnumo mechanizmas taikomas ir grupėms, ne tik atskiriems individams, tai — kolektyvinė sąmonė. Nors tų kolektyvų nariai ir sakosi pripažįstą nuomonių skirtumą, bet, žvelgiant iš kitų kultūrų taško, tie skirtumai visai nereikšmingi. Individui atsilaikyti prieš daugumos tegul ir klaidingą nuomonę yra sunkiausias dalykas pasaulyje, teigia rašytoja Lessing.

Pastebėta, kad tik dešimt nuošimčių gyventojų gali būti vadais, t. y. vadovautis savo protu ir siekti savo tikslų. Tokios instrukcijos buvo duodamos kalėjimų ir koncentracijos stovyklų prižiūrėtojams — jie žinojo, kad, sunaikinus tą dešimtį nuošimčių, likusieji bus paklusnūs kaip avelės. Gausūs eksperimentai perša išvadą, kad daugeliui žmonių paklusnumas "viršesniam" yra bendra, tipiška elgsena, tad individui be galo sunku atlaikyti išorės spaudimą, o su laiku daugelyje atsiranda vadinamasis "vidinis cenzorius".

Tačiau mokyklose šios žmonių savybės neakcentuojamos, mokiniai nemokomi būti asmenybėmis. Argi kur mokiniui sakoma, kad reikia pažinti kolektyvinės sąmonės veiklos principus ir paskui išsilaisvinti iš jos: išsivaduoti iš aklo lojalumo, paklusnumo vadams, retorikai, grupinėms emocijoms? Kuri gi pasaulio valdžia mokys savo piliečius analizuoti kolektyvinės sąmonės manipuliavimo mechanizmą, kad paskui tie piliečiai sukiltų prieš juos pačius? Aš negaliu įsivaizduoti tokios tautos, kuri skatintų savo piliečius tapti individais, asmenybėmis, sugebančiomis atsispirti kolektyvinei sąmonei, teigia rašytoja Doris Lessing savo radijo paskaitoje.

(Iš "Prisons we choose to live inside" by Doris Lessing p. 49-62, "Group mind").

Protesto demonstracijos prieš Raudonosios armijos chorą įvyko rugsėjo 26 ir 30 d.d. prie Massey Hall patalpų Toronte. Plakatai rodo žmonių nuotaikas **Nuotr. St. Dabkaus**

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TELEFONO STOTIS

Seniausia telefono stotis Lietuvoje yra Klaipėdoje, kur pirmieji telefonai buvo įvesti prieš šimtą metų. Telefono stotis Vilniuje pradėjo veikti tik 1896 m., o Kaunas, Šiauliai ir Panevėžys tų stočių susilaukė dar vėliau. Pirmieji automatai į Klaipėdos ryšių tinklą buvo įjungti 1935 m. Šiandien Klaipėdos telefonų tinklas yra pasiekęs 1991 metams planuotą lygį. Klaipėdoje jau yra daugiau kaip 44.000 abonentų, šimtui gyventojų tenka 24 telefono aparatai.

VĖLIAVOS NIEKINTOJAI

Spaudoje buvo paskelbtas pirmas Lietuvos gyventojas, nubaustas už jos valstybinės vėliavos išniekinimą. Juo tapo Igarkoje, Krasnojarsko krašte, gimęs rusas Jurijus Baltrukovičius, tarnavęs sovietinėje kariuomenėje, vedęs lietuvaitę ir įsikūręs Marijampolės rajono "Sūduvos" kolchoze. Kai Lietuva šventė Vasario 16, J. Baltrukovičius gėrė ir, pritrūkęs degtinės, jos tikėjosi gauti iš Julijono Gudiškio, bet ten nebuvo įsileistas. Pyktį išliejo ant plevėsavusios trispalvės, ją nuplėšęs nuo stiebo ir numetęs žemėn. Aukščiausiasis Lietuvos teismas J. Baltrukovičiui paskyrė vienerius metus pataisos darbų, bausmę leisdamas atlikti ligšiolinėje darbovietėje, atskaitant ir valstybei atiduodant 10% uždarbio. Daugiausia Lietuvos vėliavos išniekinimų padaroma Vilniaus, Ignalinos, Švenčionių rajonuose, Vilniaus ir Klaipėdos miestuose. Daugumoje tokių bylų vis dar neišaiškinami nusikaltimą padarę asmenys, per greitai sustabdomas parengtinis tardymas. 1988 m. buvo pradėtos aštuonios bylos Lietuvos vėliavos išniekintojams.

SIUNTOS IŠ TOLI

Vilniaus universiteto mokslinė biblioteka dabar gauna daugiau kaip 30 laikraščių ir žurnalų, leidžiamų lietuvių kalba užsienio šalyse. Juos savo iniciatyva pradėjo siųsti pačios redakcijos. Universiteto mokslinės bibliotekos direktoriaus pavaduotojas Algirdas Čaplikas rugsėjo 2 d. "Tiesoje" skaitytojus informuoja: "Kai kurių lietuviškų periodinių leidinių iš užsienio gaudavome ir anksčiau, bet dažniausiai tai būdavo tik atskiri pavieniai numeriai, įvairiais netiesioginiais kanalais patekę į mūsų biblioteką. Komplektų nesudarydavome, o ir tuos pavienius numerius buvome priversti saugoti specfonduose. Dabar gaunama užsienio periodika (su retomis išimtimis) komplektuojama bendruose fonduose ir kiekvienas skaitytojas su šiais leidiniais gali bet kada susipažinti. Štai, pavyzdžiui, sistemingai gauname 'Aidus', 'Pasaulio lietuvį', 'Metmenis', 'Skautiją', 'Tėviškės žiburius', 'Tėvynės sargą' ir kitus. Negaudama valiutinių lėšų, biblioteka neturi galimybių prenumeruoti šiuos leidinius, tad visų skaitytojų vardu dėkoja JAV, Anglijos, Kanados, Vokietijos federacinės respublikos lietuvių laikraščių ir žurnalų redakcijoms už tokias vertingas siuntas — brangią dovaną Lietuvos kultūrai".

KREPŠINIO ŠVENTĖ KAUNE

1939 m. gegužės 22-28 d.d. specialiai pastatytoje Kauno halėje įvyko Europos krepšinio III-sios pirmenybės, kuriose Lietuvos rinktinė apgynė 1937 m. II-siose pirmenybėse Rygoje išsikovotą čempionės vardą. Rugsėjo 12 d. krepšinio šventė Kaune buvo paminėti du svarbūs penkiasdešimtmečiai: Lietuvos rinktinės laimėtų Europos krepšinio III-jų pirmenybių ir Kauno sporto halės, išauginusios kitas krepšininkų kartas naujiems laimėjimams. Lietuvos krepšinio šventėn buvo pakviesti jos rinktinėje 1939 m. žaidę ir aukso medalius laimėję veteranai. Iš JAV atvyko Pranas Lubinas, Vytautas Norkus ir Pranas Mažeika, iš Australijos — Leonas Baltrūnas ir Leonas Petrauskas, iš Maskvos — Eugenijus Nikolskis. Tada paaiškėjo, kad amžinybėn jau yra iškeliavę keturi veteranai: J. Jurgėla, F. Kriaučiūnas, V. Leščinskas ir M. Šliūpas. Atvykti dėl įvairių priežasčių negalėjo A. Andrulis, V. Budriūnas, M. Ruzgys, Z. Puzinauskas. Prie jų turbūt reikia priskirti ir rinktinės sąrašan įtrauktą A. Centfeldą, nepasirodžiusį sukaktuvinėje šventėje. Jo likimas buvo užmirštas ar galbūt sąmoningai nutylėtas spaudoje.

DU KREPŠINIO MILŽINAI

Didžiausio dėmesio susilaukė legendiniu tapęs Pranas Lubinas, nes 1939 m. Lietuvos rinktinė tik jo dėka tapo Europos krepšinio III-jų pirmenybių čempione. Baigminėje kovoje tada pirmavo Latvijos rinktinė, ir tik paskutinėse sekundėse Lietuvai pergalę 37:36 atnešė P. Lubino metimas. P. Lubiną tada ir dabar savo išausta juosta apjuosė M. Didžgalvienė. Su žurnalistais P. Lubinas dar įstengė susikalbėti savo tėvų gimtąja kalba, nors iš Lietuvos į JAV grįžo prieš pat II D. karo pradžią 1939 m. Brangiausiu tų dienų atsiminimu jis laiko gintaru papuoštą stalinį laikrodį, kurį jam dovanojo Lietuvos prez. A. Smetona. Žiūrovams bene įdomiausias buvo dviejų krepšinio milžinų P. Lubino ir Arvydo Sabonio susitikimas. Pranas Lubinas, kadaise laikytas aukštaūgiu krepšininku, dabar nusilenkė prieš A. Sabonį, už jį aukštesnį visa galva. Įspūdingas buvo tautinėmis juostomis papuoštų krepšinio veteranų valsas. Šventėn iš JAV atvyko ir Lietuvos krepšinio tėvu laikomas Konstantinas Savickas. Buvo kviesti ir Europos III-čiose pirmenybėse dalyvavusių šalių krepšininkai. Tačiau sukaktuvinėms žaidynėms išsirikiavo tik Lietuvos, Latvijos, Estijos, Vengrijos krepšinio rinktinės, kurias papildė Kauno "Atletas" ir Hageno miesto "Gold star" komanda iš V. Vokietijos. Lietuviai žaidė be A. Sabonio. Pradinių rungtynių rezultatai: Lietuva — Latvija 124:112, "Atletas" — Estija 110:98, "Gold star" — "Atletas" 104:101, Latvija — Estija 86:71, Lietuva — Vengrija 102:107.

V. Kst.

Lietuvos krepšinio šventėn rugsėjo 12 d. Kauno sporto halėje įsijungė šeši Europos krepšinio III-jų pirmenybių 1939 m. čempionai. Iš kairės: EUGENIJUS NIKOLSKIS, LEONAS BALTRŪNAS, PRANAS MAŽEIKA, LEONAS PETRAUSKAS, VYTAUTAS NORKUS ir PRANAS LUBINAS. Prieš 50 metų šioje salėje jie su kitais rinktinės nariais garsino Lietuvą ir jai antrąkart laimėjo Europos krepšinio pirmenybes Nuotr. Vlado Ščiavinsko

PLB vajaus aukotojai

$1.000 — dr. J. Sungaila; **$500** — K. Činčiaus atminimui; **$200** — E. A. Abromaitis, A. M. Bumbulis, S. V. Liuima, dr. D. S. Naikauskas, A. Sekonis, E. Senkus, G. M. Šernas, J. Starkevičius; **$150** — D. Juozapavičius, P. Kisielienė.

$100 — E. Adomavičius, V. E. Andrulionis, V. O. Anskis, A. J. Bacevičius, A. N. Banelis, dr. R. Barakauskas, K. Čepaitis, V. Daugelavičius, A. Empakeris, A. M. Garkūnas, I. Girdzijauskas, L. Giriūnas, dr. O. J. Gustainis, I. Kairys, S. Kėkštas, dr. V. Kvedaras, V. N. Liačas, K. Lukošius, J. B. Lukšys, E. Mačiulaitis, P. Malis, I. Mališka, I. Meiklejohn, B. Nagienė, V. Normantas, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, E. Petrauskas, L. A. Rudis, B. S. Sakalas, P. Sakalas, G. A. Sakus, B. Savickas, P. Sidaras, dr. A. E. Šidlauskas, A. N. Simonavičius, kun. dr. V. Skilandžiūnas, P. Šukys, J. B. Tamulionis, M. D. Valadka, dr. A. V. Valiulis, A. Valius, J. Vieraitis, E. Vindašius, V. White, V. Zenkevičius, J. J. Zenkevičius, D. Zulonas, V. Montvilas; **$60** – V. S. Aušrotas, P. Petrėnas.

$50 — J. K. Ališauskas, J. Andrulis, A. J. Asmenavičius, V. S. Augustinavičius, G. Balčiūnas, A. R. Balsys, J. R. Baltuonis, V. Bukota, V. G. Butkys, J. Čegys, A. V. Čiuprinskas, P. O. Dabkus, S. Dalius, R. M. Danaitis, J. V. Danys, dr. J. O. Daugirdas, J. O. Dirmantas, prel. P. Gaida, M. J. Gimžauskas, K. E. Gudinskas, Z. Jakubonis, G. V. Jatulis, J. Juodėnas, A. Kantvydas, J. Kasparavičius, J. Kirvaitis, S. V. Kneitas, dr. H. Kšivickis, V. P. Kuzma, N. A. Lingertaitis, V. O. Marcinkevičius, L. V. Morkūnas, S. J. Paketuras, R. Pearce, V. C. Petrowski, V. Petrulis, S. M. Petrulis, A. B. Pivoriūnas, J. Poška, J. Rimšaitė, E. B. Rovas, V. Rudaitis, J. Sakalauskas, M. S. Šetkus, A. S. Šileika, D. Simanavičius, P. Šiulys, E. K. Šlekys, B. Stalioraitis, S. Stanevičius, J. B. Stankaitis, J. Staškevičius, A. Staškevičius, H. P. Steponaitis, V. Z. Vaičiūnas, G. Valiulis, S. R. Valiulis, J. Varanavičius, I. Vibrys, dr. B. Vidugiris, A. J. Viskontas, L. G. Vyšniauskas, dr. J. Yčas; **$40** – M. Heike, E. Krikščiūnas, E. O. Spudas, A. V. Šukys; **$35** – A. Žilėnas.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba nuoširdžiai dėkoja aukojusiems vajui Kanadoje. Pakvitavimai bus išsiuntinėti artimiausiu laiku.

White Rock, B.C.

ATOSTOGOS LAIVE. Feliksas ir Stasė Valiai rugpjūčio 11-18 d.d. lankėsi Aliaskoje, JAV ir, anot jų pasakojimo, tai buvo labai įspūdinga ir nepamirštama išvyka. Iš Vankuverio , B.C., jie išplaukė 38,-000 br. tonų turistiniu laivu – "Star Dancer", kuriame tarp 1,100 turistų buvo tik 52 kanadiečiai. Visi kiti JAV piliečiai. Laivo kapitonas, danų kilmės, kalbėjo 7 kalbomis. Keleivių globa ir maitinimas aukščiausio laipsnio. Laive buvo ir veikė plaukiojimo baseinas, teatrai, kinai, barai, bingo, sporto mankštos ir lošimo mašinos taip, kad nuobodžiauti nebuvo kada. Visas jūrų kelias – nuo Vankuverio iki Skaguay iš abiejų pusių apsuptas aukščiausiais kalnais, su snieguotomis viršūnėmis. Kai kur ant tų kalnų buvo matomos kalnų ožkos, o jūros paviršiumi skraidė ereliai ir gaudė žuvis. Iš laivo denio, dažnai buvo galima matyti praplaukiančius ruonius ir banginius. Laivas buvo priplaukęs specialiai arti prie amžinų ledynų, taip vadinamų "Glacier Bay Atractions". Kai kada tie ledynai nuslenka į jūrą. Ant plaukiojančių ledo gabalų buvo galima matyti ištisus būrius ruonių, kai kurie dar net su savo mažais ruoniukais. Skaguay uosto miestelis nedidelis ir ten, kaip vietiniai sakė, turi tik 14 km traukinėlį į kalnus turistams, o visas kitas susisiekimas lėktuvais, kurie pakyla ir leidžiasi kas 2 minutės. Aliaskos sostinė – Juneo, turinti apie 25,000 gyventojų ir ten yra visa Aliaskos valdžia bei geresnės parduotuvės. Jose daugiausia suvenyrai turistams ir įvairūs vietinių indėnų dirbiniai. Oras tuo metu buvo puikus: saulėta, šilta ir be vėjų. Tai buvo puiki poilsio išvyka, kuri ilgai pasiliks jų atmintyse. **G. B.**

Edmonton, Alberta

BUVĘ EDMONTONIEČIAI, Justinas bei Albina Andersonai iš Vankuverio ir Valerija Šapkienė iš Kelowna, B.C. lankėsi Edmontone rugpjūčio 14-21 d.d. viešėjo pas gimines, aplankė daugelį savo draugų ir prietelių. **Dobilas**

• **Kas lėčiausiai pažada, ištikimiausiai įvykdo (Rousseau).**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VLIKas jau ruošiasi metiniam seimui lapkričio 3-5 d.d. Baltimorėje, Lord Baltimore Radisson viešbutyje. Seimas pradedamas lapkričio 3, penktadienį, susipažinimo vakaru Lietuvių namuose. Svečiai bus pavaišinti, turės progą pasidalinti mintimis apie VLIKo veiklą ir dabartinę Lietuvos būklę. Lapkričio 4, šeštadienį, bus registracija ir seimo posėdžiai viešbučio salėje. Tradicinis seimo pokylis įvyks Lietuvių namuose. Į seimo renginius taipgi yra įtrauktos Mišios lapkričio 5, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje. Giedos vietinis "Dainos" choras. Seimo proga prisimintina, kad VLIKo tarybos posėdyje liepos 22 d. valdybos nariu buvo patvirtintas jon iš Čikagos pakviestas žymusis visuomeninkas ir Amerikos lietuvių tautinės sąjungos pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas.

A. a. kun. Jonas Borevičius, SJ, rugpjūčio 23 d. mirė Čikagoje, Šv. Kryžiaus ligoninėje, sulaukęs 82-jų metų amžiaus. Velionis buvo visuomenininkas, pasižymėjęs veikla su ateitininkais ir šauliais. Jo didelį populiarumą liudijo gausus atsisveikinimo dalyvių skaičius rugpjūčio 25 d. didžiojoje Jaunimo centro salėje. Atsisveikinimą giesmėmis ir G. Verdžio "Likimo galios" ištrauka pradėjo muz. Arūno Kaminsko diriguojamas Čikagos lietuvių operos vyrų choras. Atsisveikinimo maldoms vadovavo lietuvių jėzuitų provinciolas kun. A. Saulaitis, SJ, ir kun. J. Kidykas, SJ. Atsisveikino: Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza, Lietuvių fronto bičiulių ir savo šeimos vardu — dr. P. Kisielius, JAV LB ir PLB vardu — inž. B. Nainys, Ateitininkų federacijos — inž. J. Polikaitis, Šaulių sąjungos — M. Abarius, JAV lietuvių fondo — S. Baras, Jaunimo centro — valdybos pirm. S. Endrijonienė, Dzūkų draugijos vardu — J. Karsas, ramovėnų — A. Juškevičius, Lietuvių politinių kalinių draugijos ir VLIKo — inž. P. Narutis, Lietuvių skautų sąjungos ir čikagiečių skautininkų — A. Paužuolis, savo šeimos ir velionies giminaičių — V. Momkus. Atsisveikinimas baigtas visų dalyvių sugiedota "Marija, Marija", "Lietuva brangi" ir Tautos himnu.

Sekančią dieną gedulines Mišias didžiojoje JC salėje provinciolas kun. A. Saulaitis, SJ, koncelebravo su 20 kunigų, vysk. V. Brizgiu ir kardinolui J. Bernardinui atstovavusiu vysk. A. Abramovičiumi. Pamokslą sakė kun. A. Saulaitis, SJ. Giedojo solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. Išlydėjimo apeigose lietuviškai meldėsi vysk. V. Brizgys, angliškai — vysk. A. Abramovičius. Beveik visi pamaldų dalyviai velionį palydėjo į Šv. Kazimiero kapines, kur jo palaikai buvo palaidoti lietuvių jėzuitų sklype tarp anksčiau mirusių jėzuitų. Daugelis dalyvių grįžo į Jaunimo centrą, kur jų laukė paruošti užkandžiai, proga pasidalinti įspūdžiais, velionies gyvenimo prisiminimais.

Australija

Gustė ir Antanas Ramanauskai, įsikūrę Melburno Forest Hill priemiestyje, liepos 1 d. atšventė auksinę vedybų sukaktį. Jiedu buvo sutuokti Lietuvoje per Jonines, bet neilgai galėjo džiaugtis Lietuva. Su kitais pabėgėliais pokaryje atvyko Australijon. Čia išaugino sūnus Narcizą, Arvydą ir Kęstutį, susilaukė šešių vaikaičių ir vieno provaikaičio. Savo veiklos gilius pėdsakus A. Ramanauskas paliko Lietuvių namuose, ramovėnų eilėse. Šiuo metu jis yra Melburno lietuvių pensininkų sąjungos pirmininkas.

A. a. Albinas Levickis, Lietuvos buvusio generalinio štabo majoras, mirė Adelaidėje liepos 15 d. Velionis gimė 1909 m. Garliavoje, 1929 m. baigė Kauno "Aušros" berniukų gimnaziją, 1931 m. — Lietuvos karo mokyklą. Prasidėjus sovietų-vokiečių karui, pasitraukė iš Sovietų Sąjungon evakuojamos kariuomenės ir vėliau įsijungė į lietuvių savisaugos batalioną. Vadovavo XV-jam batalionui, kovojusiam Rytų fronte. 1944 m. tas batalionas buvo perkeltas Italijon, bet vokiečiai mjr. A. Levickį paliko Austrijoje ir pakeitė kitu vadu. Pokario metais jis susirado savo šeimą DP stovyklose, su ja persikėlė Australijon 1949 m. ir įsikūrė Adelaidėje. Ten užaugino sūnų Vytautą ir dukrą Daliją. Vaikai sukūrė šeimas ir išsikėlė į kitus miestus. Velionis liko vienas, kai 1973 m. mirė žmona Genė Kutkaitė-Levickienė. Priklausė ramovėnų steigėjų gretoms, chorui "Lituania". Velionies palaikai iš Šv. Kazimiero kopyčios po klebono kun. J. Petraičio, MIC, atnašautų gedulinių Mišių ir visuomenės atsisveikinimo lapkričio 18 d. palydėti į vietines kapines. Velionis palaidotas viename kape su 1973 m. mirusia žmona.

Brazilija

Kun. Martyną Gaidį, SDB, dirbusį Campino mieste, ištiko paralyžius. Ligonį aplankė kun. P. Gavėnas, SDB, kun. P. Urbaitis, SDB, ir kun. P. Rukšys, SDB, aptarnaujantys Sao Paulo lietuvių koloniją ir ten leidžiantys savaitinį laikraštėlį "Mūsų Lietuva".

Angelina ir Viktoras Tatarūnai, veiklūs Sao Paulo lietuviai, rugpjūčio 29 d. išlydėjo V. Vokietijon savo dukrą Oną Paulę. Ji ten įsijungė į naujuosius mokslo metus pradedančią Vasario 16 gimnaziją, papildydama moksleivių iš P. Amerikos šalių eiles.

Vokietija

Ribbentropo-Molotovo gėdingo sandėrio penkiasdešimtmetį baltiečiai paminėjo rugpjūčio 23 d. ekumeninėmis pamaldomis ir demonstracijomis Bonnoje. Miunsterio bazilikoje maldas skaitė vokiečių, lietuvių, latvių ir estų katalikų bei evangelikų kunigai. Buvo parinktos bendros giesmės, kurias kiekviena tautybė galėjo giedoti sava kalba. Po pamaldų beveik tūkstantis dalyvių susirinko demonstracijoms Bazilikos aikštėje. Jų eilėse buvo lietuvių, atvykusių iš Hamburgo, Miuncheno, Memingeno, Nordrheino-Westfalijos apylinkių. Kalbėjo Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje pradėtų reformų atstovai. Lietuviams atstovavo Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos narys Kazimieras Motieka, reikalavęs panaikinti A. Hitlerio ir J. Stalino slapto pakto pagrindais vykdytos politikos padarinius. Programą atliko V. Vokietijos estų choras ir iš Latvijos atvykęs ansamblis "Skandinieki". Septintą valandą vakaro Lietuvos laiku baltiečiai viens kitam ištiesė rankas, simboliškai įsijungdami į Baltijos keliu pavadintą rankų grandinę Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

AUDRA Travel

Kviečiame keliauti į

Lietuvą

ir kitas pasaulio šalis!

Rudeninė kelionė į Lietuvą spalio 6-18 d.d.

Ruoškitės naujų daug žadančių 1990 metų sutikimui Lietuvoje.

Sutvarkome keliones grupėm bei pavieniam asmenim pagal pageidaujamą maršrutą ir laiką. Teiraukitės smulkesnių žinių.

- *Mūsų biuras išrašo bilietus keliauti traukiniais bei visomis pagrindinėmis lėktuvų bendrovėmis.*
- *Sutvarko poilsines keliones į šiltus kraštus, išvykas pramoginiais laivais, organizuoja slidininkų grupes.*
- *Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.*
- *Ruošia keliones į geriausias pasaulio sanatorijas.*
- *Nuperkame automobilius bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje.*

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Siunčiame ir parduodame
220 voltų/50 H_2
elektrinius reikmenis
įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje–Lietuvoje
Universal Overseas Services
1960 Ellesmere Rd. Unit 6
Scarborough, Ont. M1H 2V9
Tel. (416) 438-7500

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard

Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

EM **ED MASOTTI** REAL ESTATE LTD. REALTOR
2093 Pine St. Burlington, Ontario L7R 1G1
Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone
ANELĖ MURAUSKAITĖ
Verslo tel. 637-2376 Namų tel. 389-4242

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki .	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m..	12.75%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	14%
90 dienų indėlius	10%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	11%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10.5%		
3 m. term.indėlius	11%		
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	11%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

MOGUL STEREO

Visos sistemos • Pal • Secam
110-220 voltų
tinka naudoti Lietuvoje ir Europoje
Turime didžiausią pasirinkimą nešiojamų radijų, televizijų, video aparatų, filmavimo kamerų, magnetofonų bei kitokių prekių iš šių žymių firmų:
Sony, Toshiba, Sharp, Hitachi ir t.t.
Garantuojamos geriausios kainos
JAVID MIRZA
FAX: 664-5737
170 Highway 8, Stoney Creek, Ont. 664-5733
891 Upper James, Unit 4, Hamilton, Ont. 574-3310

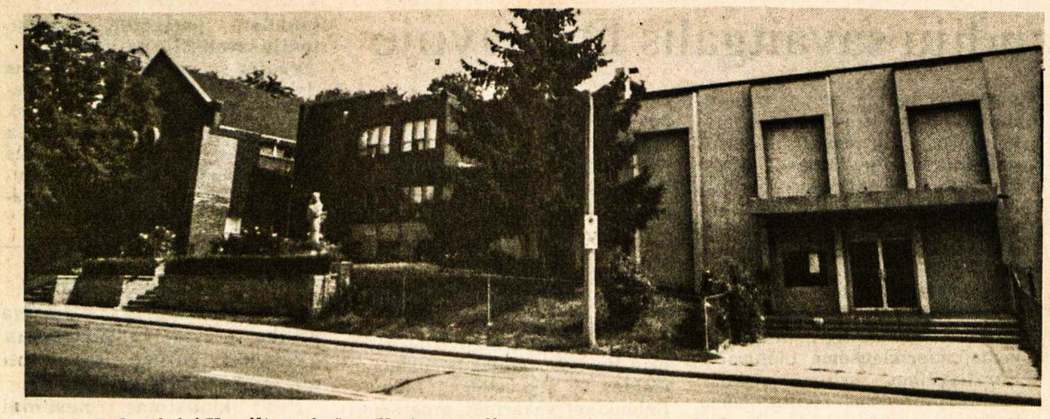

Dabartiniai Hamiltono Aušros Vartų parapijos pastatai: šventovė, klebonija ir Jaunimo centras

Reikšminga sukaktis

KAZYS MILERIS

Lietuvių parapijos – tautinės tvirtovės. Hamiltono Aušros Vartų parapijai 40 metų

Išeivijoj lietuviai, kur jų daugiau tik buvo, jau nuo seno jungėsi į kokius nors tautinius telkinius. Jie tai darė jau kaip I D. karo pabėgėliai, pasitraukę į kitas Europos valstybes, išvykę į Pensilvanijos anglių kasyklas ar nuvažiavę dirbti į Brazilijos fazendas. Pats pirmasis jų organizacinis vienetas dažniausiai ir buvo lietuviška parapija. Anais laikais parapija jau ir patenkino visus jų religinius ir tautinius poreikius. Kun. A. Burbai 1890 m. Plymouth, Pa., įkūrus pirmąją išeivijoj lietuvių parapiją, lietuviškos parapijos pradėjo tuoj kurtis ir kitose Amerikos valstijose bei P. Amerikos kraštuose. Kitais metais jau bus galima švęsti 100 metų sukaktį ir nuo pirmosios lietuvių parapijos įsikūrimo išeivijoj. Daug lietuvių parapijų prisisteigė JAV ir P. Amerikos šalyse, ten kur daugiausia lietuvių ir emigravo. Dabar ten tos parapijos jau pradėjo mažėti, ir nesigirdi, kad kas kur naujų įsteigtų.

Pokarinė karta

Atvykusi gausi pokarinė lietuvių išeivių karta tas lietuviškas parapijas ir jų šventoves čia papildė. Kai kur prireikė steigti dar ir naujų. Naujoms parapijoms kurtis iniciatyvos davė po karo į šiuos laisvus kraštus atvykę lietuviai kunigai pabėgėliai, kurie čia ieškojo sau darbovietų ir norėjo dirbti savo tautinėj aplinkoj. Tad didesniuose Kanados ir Amerikos miestuose įsikūrė net po dvi lietuviškas parapijas. Žmonių bent tada dar užteko visiems.

Dauguma tų mūsų parapijų ir šiandien gerai laikosi. Yra prisistačiusios puošnių pastatų, naujų šventovių, salių, jaunimui centrų. Bet kai kur pradedama pajusti, kad jų augimas jau yra sustojęs. Jaučiamas lyg parapijiečių mažėjimas, nes pokarinių išeivių karta, tie, buvę reguliarūs bažnyčių lankytojai ir parapijų išlaikytojai, vienas po kito iškeliauja į amžinybę. Mūsų naujasis lietuvių prieauglis daug kur parapijiniam gyvenimui didesnio įsipareigojimo nerodo. Sako, kad reikia daugiau šių laikų dvasios kunigų, o mūsų lietuviškoji išeivija pašaukimų daug neduoda.

Aušros Vartų parapijos įkūrimas

Viena dar labai gyva ir gerose rankose lietuvių parapijų Kanadoje yra Hamiltono Aušros Vartų. Nuo jos įsikūrimo jau praėjo daugiau kaip 40 metų. Tai gražus amžius šio lietuvių židinio, kuris, prasidėjęs su keliolika lietuvių šeimų ir keliasdešimt čia atvažiavusių "dypukų", išaugo į 400 šeimų religinę bendruomenę.

Parapijos įkūrimo pradžia laikoma 1948 m. liepos 25 d., kai Mount Cenecle vienuolyno sode lietuviams atnašaujamose pamaldose, kuriose dalyvavo ir vietos vyskupas J. F. Ryan, buvo paskelbtas lietuviškos parapijos įkūrimas.

Parapijos organizatorius buvo į Hamiltoną tik atvykęs jaunas, švitrus ir pilnas didelių užsimojimų lietuvis kunigas dr. J. Tadarauskas, kuris jau turėjo vyskupo paskyrimą būti vengrių vienuolių — Sisters of Social Service kapelionu. Parapijos steigėjas pradžioje daug negalėjo pasikliauti naujai atvykusiais. Jų tada dar daug ir nebuvo, o ir jų pačių tada didžiausias rūpestis buvo, kur galutinai apsistoti ir kur užsitikrinti geresnį pragyvenimą. Jis pats, irgi tik prieš pusmetį į Kanadą atvykęs ir gerai nežinodamas šio krašto kalbos, tvarkos bei papročių, ieškojo sau talkos pas senuosius Hamiltono lietuvius. Iš jų buvo sudaręs ir pirmąjį parapijos komitetą: pirm. A. Pundzius, ižd. N. Pundzienė, sekr. P. Bugailiškis ir parengimų vad. K. Milašević ius. Prisidėjo prie jų ir kiti, kaip A. M. Vuikiai, P. Astyla, P. Lukša, P. Būtienė.

Naujai parapijai vyskupas paskyrė anksčiau buvusią koplyčią 58 Dundurn N. gatvėje. Atremontavus pastatėlį, įvyko jo pašventinimas. Parapija buvo pavadinta ilgu "Vilniaus Aušros Vartų Motinos Gailestingosios" vardu. Vėliau tas vardas bendram naudojime susitrumpino į Aušros Vartų. Suvilioti sunkiosios pramonės ir aukštesnių atlyginimų iš miškų ir kasyklų į Hamiltoną tuoj privažiavo daugiau tėvynainių. Bažnytėlė pasidarė per maža ir reikėjo ją didinti. Archit. A. Kulpavičiaus projektu padidinta ir dail. Z. Žilinsko išdekoruota šventovė 1953 m. birželio 7 d. buvo vėl pašventinta. Šventinimo iškilmėse tada dalyvavo trys vyskupai, daug aukštų svečių ir didelė minia žmonių.

Parapijos įkūrėjas ir ugdytojas

Hamiltono AV parapija yra prel. J. Tadarausko tvarinys. Tada apsukraus ir ambicingo kunigo vadovybėje naujoj parapijoj vieni projektai sekė kitus: įsteigiama lituanistinė mokykla (1949 m.), padidinama šventovė (1953), pastatoma nauja klebonija (1962), Jaunimo centras (1964), įsigyjami vargonai (1957), šventoriuje pastatomas stilingas lietuviškas kryžius, šventovė išpuošiama vitražais, statulomis ir meniškais Kryžiaus kelių bareljefais. Tiems projektams atlikti buvo sudaromi įvairūs statybos ir kitų darbų komitetai jau iš naujųjų ateivių.

Komitetų sąstatai visą laiką yra keitęsi. Ilgiausiai juose yra pasidarbavę inž. J. Kšivickis, Kęst. Norkus, K. Simaitis, L. Klevas, inž. P. Masys ir kt. Dabar parapijos komitetas yra pavadintas taryba. Jos pirmininku jau daugel metų yra J. Krištolaitis. Parapijoj ilgesnį bei trumpesnį laiką yra vikaravę keletas kunigų: tai kun. J. Gaudzė, jau miręs Meksikoje, kun. Vikt. Poimanskis, miręs ir palaidotas Albany, JAV, kun. B. Jurkšas, dabar gyvenantis Ispanijoj, Madride, kun. dr. St. Valiušaitis, miręs Niujorke, kun. L. Januška, dabar vienuolis pranciškonas Toronte ir kun. St. Šileika, SDB, dabartinis Šv. Kazimiero parapijos klebonas Montrealy.

Kaip nusipelniusiam Katalikų Bendrijos darbuotojui Šv. Tėvas Jonas XXIII 1963 m. Hamiltono lietuvių parapijos įkūrėjui suteikė prelato titulą. Garbingasis prelatas po 34 m. įtemptos veiklos, sveikatai pablogėjus, 1982 m. pasitraukė į pensiją ir apsigyveno Toronte pas pranciškonus. Dabar parapiją yra perėmus lietuvių pranciškonų vienuolija.

Naujas klebonas

Jau septyneri metai parapijoj klebonauja kun. Juvenalis Liauba, OFM, buvęs Šv. Mergelės — Angelų Karalienės St. Catharines lietuvių misijų vienuolyno viršininkas. Naujai paskirtam klebonui nebuvo svetima AV parapija. Klebonas prisimena, kaip 1951 m. vasarą, hamiltoniečiams iškilmingai švenčiant savo parapijos įsikūrimo trejų metų sukaktį, jis, tada gilinęs studijas Toronto universitete, buvo pakviestas čia pasakyti sukaktuvinio pamokslo.

Perėmęs parapiją, jis tuoj ėmėsi labai reikalingų pastatams remontų ir pataisymų. Pasikvietęs tą patį archit. A. Kulpavičių, dar sykį pailgino šventovę ir pastatydino galimai patogesnius laiptus. Pertvarkė Jaunimo centrą. Dabar kaip tik užbaigė centrinio vėsinimo įvedimą šventovėj ir Jaunimo centre. Yra nupirktas ir išmokėtas šalia esantis namas ateities pastatų didinimui ar įrengimui mašinoms aikštelės.

Kasmet demokratiškai perrenkama parapijos taryba. Tęsiamas ir toliau čia tradicinis misijų bei rekolekcijų rengimas ir visad šventovėje iškilmingai paminimos visos mūsų didžiosios religinės ir tautinės šventės. Dabar daugelis jų tik šventovėje ir bepaminimos, kur klebonas atlieka pamokslininko ir šventės kalbėtojo vaidmenį. Pareigingas ir reiklus naujasis klebonas, nesišaukdamas iš kitur talkos, pats vienas pilnai atlieka visus savo dvasiškio ir parapijos administratoriaus darbus.

Dvasinio ir tautinio gyvenimo centras

Anais laikais mūsų parapijos Lietuvoje, taip pat ir čia išeivijoje, neturėjo tų tikslų ir uždavinių, kokius dabar jos turi, tėvynei esant okupuotai. Dabar kunigai mūsų parapijose ne vien tik teikia tautiečiams religinius patarnavimus, bet taip pat visur uoliai dirba ir tautinį darbą. Lietuviškoji dvasiškija visais laikais išliko su savo tauta ir buvo jos vadovais. Išeivijoj lietuvių parapijos yra didžiosios lietuviškumo palaikytojos.

Hamiltono Aušros Vartų parapija ir po 40 metų čia tebėra religinio ir tautinio gyvenimo centru. Puošni šventovė, erdvios parapijos ir Jaunimo centro salės tebėra ta vieta visų susitikimų, koncertų ir minėjimų. Sekmadieniais būriuojasi čia žmonės, atvykę į pamaldas, o taip pat susitikti ir pabendrauti. Čia atvežami krikštyti naujai gimusieji, sujungiamos jaunos šeimos, iš čia išlydimi ir iškeliaujantys į amžinojo poilsio vietą. Parapija tebėra ta stipri tautinė tvirtovė, kuri užstoja ir prilaiko iš visur pučiamus svetimus vėjus. Jos šventovės altoriuje visą laiką žėri negęstanti amžinoji mūsų religinių ir tautinių aspiracijų ugnelė . . .

Šiluvos Marijos parapijos 25 metų sukakties iškilmės įvyko rugsėjo 10 d. Londone, Ont. Vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM, sako pamokslą. Londoniečiai dėkoja programos atlikėjams žodžiu ir gėlėmis. Iš kairės: "Pašvaistės" choro vadovė muz. RITA VILIENĖ, sol. MARYTĖ BIZINKAUSKAITĖ-BILDIENĖ, smuikininkė REGINA ALEKSIEJŪTĖ-AUDET, sol. VACLOVAS VERIKAITIS, muz. JONAS GOVĖDAS

London, Ontario

Iškili sukaktuvinė šventė

Šiluvos Marijos parapija Londone kasmet švenčia Šiluvos atlaidus rugsėjo mėnesį, bet šiais metais ta šventė buvo kur kas iškilesnė, nes šiemet kartu su ta švente rugsėjo 10 d. įvyko ir parapijos 25 metų sukakties iškilmingas minėjimas, prašokęs ir londoniškių viltis. Šį kartą ta šventė susilaukė didesnio dėmesio, negu buvo tikėtasi. Šventėn atvyko net ir pats išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, OFM, pranciškonų provincijolas kun. Placidas Barius, OFM, kunigai ne tik iš kitų parapijų, bet ir iš Lietuvos, iš viso šventėje buvo 11 kunigų. Nemažiau džiugu buvo matyti, kad šventovėje nebuvo nė vienos tuščios sėdimos vietos ir kad Marconi klubo didžioji salė taip pat buvo gražiai užpildyta atvykusiųjų, norėjusių išgyventi sukakties šventišką nuotaiką ir pasigėrėti neeiliniu koncertu.

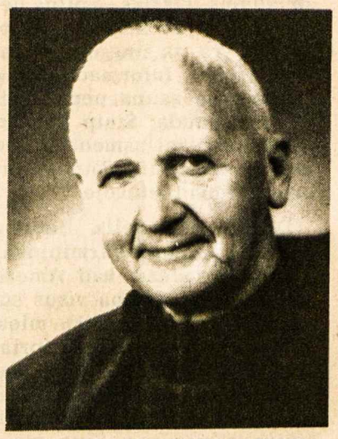

Kunigas IGNAS MIKALAUSKAS, OFM, Ontario Londono lietuvių Šiluvos Marijos parapijos klebonas, choras ir solistas Vaclovas Verikaitis su choru. Dirigavo muz. Rita Vilienė, akompanavo muz. Jonas Govėdas.

Šventė pradėta 4 v.p.p. iškilmingomis pamaldomis savoje šventovėje. Mišias koncelebravo vysk. P. Baltakis, OFM, su kun. P. Bariumi, OFM, kun. J. Staškumi ir kitais kunigais. Savo pamoksle vyskupas nurodė tris pagrindinius tikinčiosios lietuvių tautos bruožus: 1. Tautos gili pagarba tiek kančių iškentėjusiam Kristui; 2. Pasitikėjimas Dievo Motina Marija. Juk Lietuva dažnai ir vadinama Marijos žeme; 3. Nesvyruojanti pagarba ir ištikimybė Kristaus vikarui šiame pasaulyje – Šventajam Tėvui.

Vyskupas visus pasveikino sukakties proga ir priminė, kad Londonas yra geras pavyzdys, kiek daug gali pasiekti ir maža apylinkė, kai parapijos, bendruomenės ir organizacijų vadovai glaudžiai bendradarbiauja. Pamokslininkas pasidžiaugė Lietuvoje prasiveržusiu atgimimu ir palinkėjo, kad ši parapija, Marijai užtariant, išliktų dar ilgus metus. Per pamaldas giedojo solistė Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, "Pašvaistės" choras ir solistas Vaclovas Verikaitis su choru. Dirigavo muz. Rita Vilienė, akompanavo muz. Jonas Govėdas.

Marconi klubo didžiojoje salėje 6.30 v.v. įvyko aukšto meninio lygio koncertas, kurio programą atliko iš nuostabių gastrolių Lietuvoje grįžusi operos sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, ten dainavusi G. Puccini operose "Madame Butterfly" bei "LaBoheme" ir susilaukusi ypatingo pasisekimo bei šilto priėmimo... su visu tūkstančiu rožių! Londonui buvo labai malonu išgirsti jaunosios kartos kylančią žvaigždę, pirmą kartą čia atsilankiusią. Šį kartą pas mus atvyko ir Londonui ne tik gerai žinomas, bet londoniškių ir labai mėgstamas sol. Vaclovas Verikaitis, neseniai grįžęs iš taip pat labai sėkmingų gastrolių Australijoje. Jis turėjo koncertus Sydney, Melburne ir Adelaidėje. Programos atlikime dalyvavo ir savoji smuikininkė Regina Aleksiejūtė-Audet, kaip paprastai, taip ir šį kartą puikiai pasirodė. Ir, žinoma, negalima įsivaizduoti koncerto be talentingojo akompaniatoriaus Jono Govėdo, meistriškai valdančio pianiną. Koncertą pradėjo Verikaitis, su menišku įsijautimu atlikęs Adams "Jeruzale – šventas miestas", Kačanausko "Ten, kur Nemunas banguoja", Šimkaus "Išėjo tėvelis į žalią girelę". Taip pat "Sudiev tau paskutinis" – ariją iš Verdi operos "Simonas Boccanegra" ir Ūdrio dainą iš Klovos operos "Pilėnai". Bizinkauskaitė padainavo tris Banaičio – harmonizuotas liaudies dainas, o taip pat jo "Tulpes" ir Raudonikio "Vakaras jūroj". Po to ji atliko arijas iš Puccini operų "Madame Butterfly" ir "La Boheme" bei Vilijos dainą iš Franz Leharo "Linksmosios našlės". Šią dainą ji dedikavo savo 19 mėnesių dukrytei Vilijai. Ypač stipriai ji užsirekomendavo operų arijose. Kaikuriuos ji ir nustebino savo dramatinio soprano balso galingumu.

Smuikininkė Aleksiejūtė pasirinko labai įspūdingą kūrinį – Edvardo Griego antrąją sonatą, praskambėjusią labai įspūdingai. Kai kurie klausytojai šitaip išsireiškė: "Paprastai aš smuiko nemėgstu, bet jos meistriškai atliekama sonata ir man labai patiko. Pradėsiu dažniau ir smuiko pasiklausyti".

Pabaigai "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. Ritos Vilienės, padainavo: Paltanavičiaus "Svyruonėli baltasis", Kavecko "Sutikt tave norėčiau" ir Bražinsko "Einu per žemę". Šis buvo "Pašvaistei" būdingas pasirodymas: kiekviename balse 2-3 dainininkai, gerai moką savo partiją ir savarankiškai dainuoją. Skambėjo pasigėrėtinai. Visiems programos atlikėjams nuoširdžiai padėkota žodžiu, gėlėmis ir gausiais plojimais.

Vakaro programai Marconi klubo salėje vykusiai vadovavo Edmundas Petrauskas, o koncertinei daliai Gražina Petrauskienė. Visus susirinkusius pasveikino parapijos tarybos pirm. Andrius Petrašiūnas.

Po koncerto įvyko sveikinimai ir vaišės. Parapiją ir kleboną sveikino pranciškonų provincijolas kun. Placidas Barius, OFM, buvęs Londono klebonas kun. Jonas Staškus, KLB Londono apylinkės pirm. Paulius Kuras, parapijai daug nusipelnęs steigiamojo komiteto pirm. Jonas Butkus ir Rodnės apylinkės pirm. Jonas Staškevičius. Visi linkėjo, kad Šiluvos Marijos globojama parapija išsilaikytų dar daug metų. Visiems padėkojo parapijos klebonas kun. Ignas Mikalauskas, OFM. Biuletenyje jis padėkojo ir Judickų šeimai už šventovės dekoravimą gėlėmis. Klebonui palinkėta geresnės sveikatos ir jam sugiedota "Ilgiausių metų".

Šventėje dalyvavo keliolika svečių iš Lietuvos, įskaitant ir kunigus. Jiems stipriai paplota. Pasivaišinta, ir minėjimas baigtas Tautos himnu. **D. E.**

Persekiojamų...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

priminė, kad V. Europos kultūra esanti pastatyta ant trijų kalvų: Atėnų Akropolio, Romos Kapitolijaus ir Jeruzalės Golgotos. Svarbus dalykas žmogaus gyvenime esąs mokslas ir menas, gal dar svarbesnis visuomenės gyvenime valstybė ir jos įstatymai. Bet pats svarbiausias esąs Kristaus kryžius, kuris mums duoda galimybę pasidaryti dangaus piliečiais.

Ateities kongresai

Pradėjo keistis net kelių Rytų ir Vidurio Europos tautų gyvenimas, atitinkamai keisis ir iki šiol "Persekiojamos Bažnyčios" vardu pavadintas kongresas. Bet Susitikimo namų vadovybė paskelbė, kad panašus kongresas ruošiamas ir sekančiais metais. O šiemetiniame "Vargstančios Bažnyčios" kongrese du dalykai buvo ypatingi: viena, kad dauguma paskaitininkų buvo jau ne pabėgėliai ar išeiviai, o atvykę tiesiog iš savo tėvynės; antra, ryškus lietuvių įnašas. Kad keliolikos Europos tautų atstovams K. Bendrija Lietuvoje ir lietuvių tauta būtų pristatyta su geru pranešimu, vaizdinga paroda ir su daugelį pirmųjų vietų laimėjusiu Vilniaus universiteto ansambliu, to V. Vokietijoje dar nėra buvę.

Dalyvis

Hamiltono Aušros Vartų parapijos kūrimosi pradžioj. 1948 m. vietos vyskupo J. F. RYAN lietuvių parapijai perleista koplyčia ir šalia namelis klebonijai Dundurn gatvėje

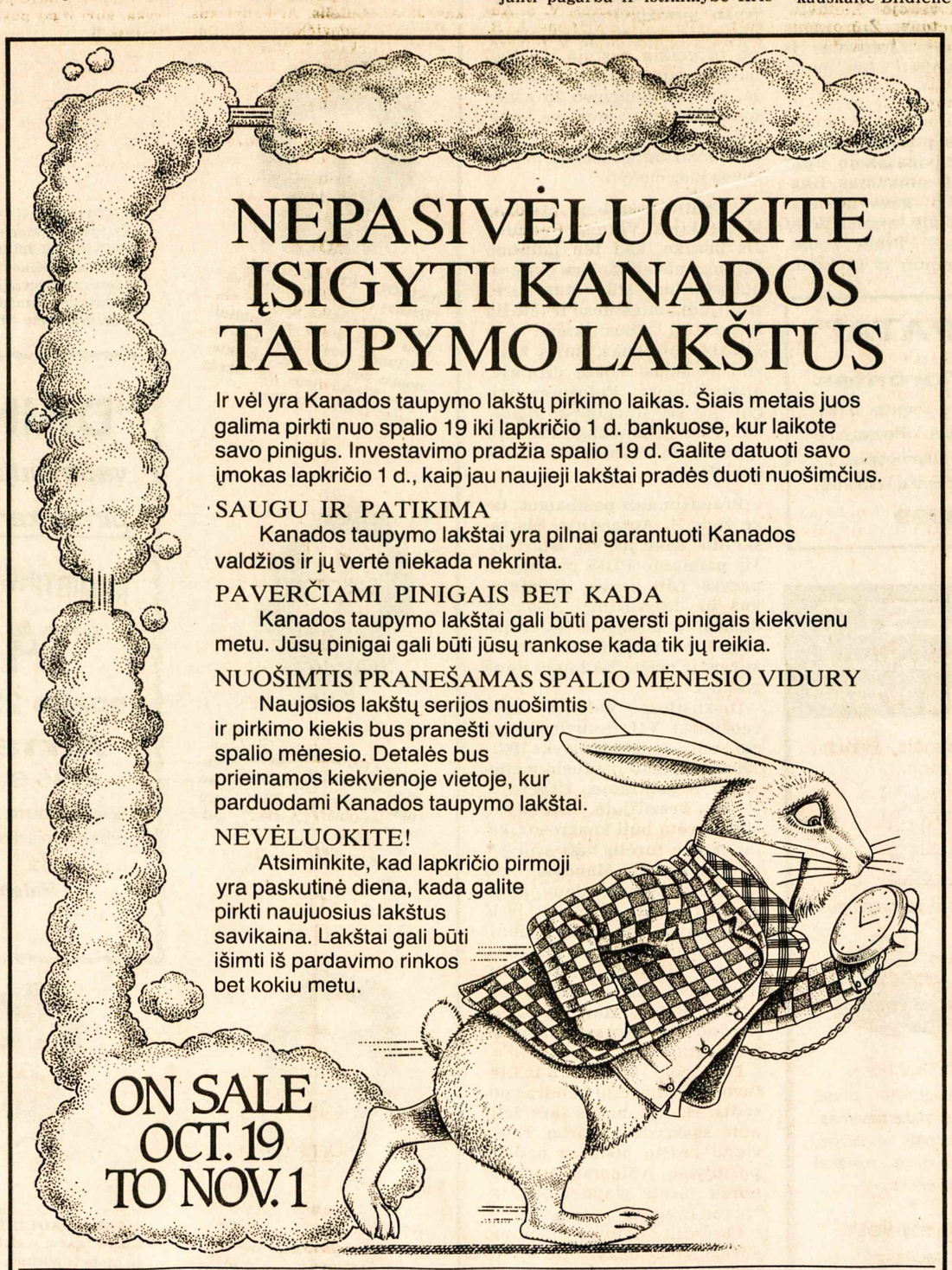

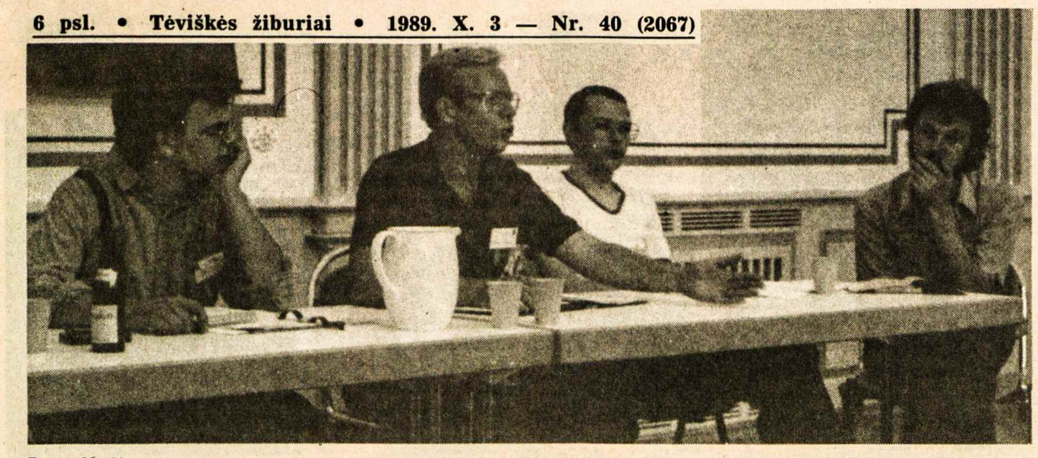

Pasaulio lietuvių jaunimo sąskrydyje liepos 7-10 d.d. V. Vokietijoje. Iš kairės: DARIUS SUŽIEDĖLIS, JAV LJS pirm. GINTARAS GRUŠAS, buvęs PLJS pirm. VYTAUTAS NARBUTAS, V. DAUNYS Nuotr. S. Girniaus

Pasaulio lietuvių jaunimo sąskrydis

MARYTĖ BALAIŠYTĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

PLJS suvažiavimas

Liepos 10, pirmadienį, įvyko Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas. Dalyvavo sąjungos pirmininkas Alvydas Saplys su valdyba, devyni kraštų atstovai (daugumas jų savo kraštų sąjungos pirmininkai), keli stebėtojai iš Lietuvos bei užsienio. Alvydas tarė atidarymo žodį.

Pranešimai iš kraštų ėjo alfabetine tvarka — pagal valstybių pavadinimus. Ariana Rastauskaitė, Argentinos lietuvių jaunimo pirmininkė, pranešė, kad buvo išrinkta nauja valdyba ir suruošta stovykla. Joje buvo kalbama apie Lietuvos istoriją, papročius. Dėmesys buvo atkreiptas į dabartinę Lietuvą ir bendravimo galimybes. Buvo suruošti Vasario 16, Molotovo-Ribbentropo sutarties metinių minėjimai.

Petras Kružas, Australijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas, apibūdino gyvą australiečių veiklą. Sydnėjuje buvo bado streikas, Melburne išdalinti lapeliai ryšium su Petro Cidziko bado streiku Lietuvoje. Jie rašė Gorbačiovui, susitiko su parlamentarais, iš kurių buvo gauti 32 parašai, kad Lietuvoj leistų laisvai minėti Vasario 16-ją. Buvo padarytos pastangos sustiprinti ryšius su kitais baltiečiais. Per baltiečių dienas Kanberoje vyko bendras budėjimas. "Svajonių aidai" su PLJS parama koncertavo įvairiose lietuvių kolonijose. 1990 m. gruodžio mėnesį, per Lietuvių dienas, yra numatytas jaunimo sąjungos suvažiavimas.

Anglijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovas Gintas Šova išvardino ten gyvenančių lietuvių tikslus, veiklą bei jos sunkumus. Tikslas — pilna nepriklausomybė Lietuvai. Autonomija yra tik žingsnis teisinga kryptimi. Informaciją apie Lietuvą jie gauna per televiziją ir spaudą. Šiaip kontaktai būna tiktai asmeniški. Jie norėtų užmegzti ryšius su organizacijom Lietuvoje.

Darius Sužiedėlis, lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas JAV-se, pranešė, kad Amerikoj buvo mėginama visus suvienyti. Yra vienuolika miestų, kuriuose labai stipriai dirba jaunimas. Lietuvių jaunimas nesidomi politika. Vašingtone mėginta ruošti politinius seminarus. Šiuo metu ryšiai su JAV Bendruomenės valdyba yra patys geriausi. Visi dirba kartu. Ryšiams su Lietuva trūko gairių. Sąskrydžio nutarimai padės nustatyti ateities veiklą.

Loreta Stanulytė, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė, nusakė, kas vyko nuo 1988 m. vasario mėnesio: bado streikas, išrinkta nauja valdyba, paruošiami aplinkraščiai kas mėnesį, renkamos aukos Vasario 16 gimnazijai, suruoštas suvažiavimas, lietuviškų laikraščių iš Lietuvos pardavimas (pelnas — Sąjūdžiui), susirašinėjimo vajus su tautiečiais Lietuvoje. Iš Lietuvos jaunimo buvo gauta 700 laiškų!

Prancūzijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Rimas Bačkis papasakojo apie jų planus bei sunkumus. Rugsėjo 21-26 d.d. buvo numatytas tarptautinis organizacijų susirinkimas Prancūzijoje, kviečiant žmonių iš Lietuvos.

Ispanijoje taip pat buvo numatytas jaunimo suvažiavimas rugsėjo pradžioje.

Strasbourgo universitetas sutiko priimti studentų iš Lietuvos. Bandoma tai pasiekti ir Paryžiaus universitete. Jų pagrindinės problemos yra finansinės. Trūksta vadovėlių mokyti lietuvių kalbą. Yra prancūzų, kurie norėtų išmokti lietuviškai.

V. Vokietijos lietuvių jaunimo pirm. Tomas Bartusevičius apibūdino Vokietijos lietuvių jaunimo veiklą. 1988 m. vasario 16 proga buvo demonstracija Bonoje. Įvyko ir baltiečių suvažiavimas, kuriame aptarta bendra veikla. Spalio mėnesį buvo išrinkta nauja valdyba. Veikla pagyvėjo. Tą mėnesį atvyko svečias iš Lietuvos, kuris supažindino su "Lituanicos" veikla. Lapkričio mėnesį buvo jaunimo suvažiavimas Bonoje, o gruodžio — politinis seminaras tema: "Įvykiai Lietuvoje". Dalyvavo kun. A. Svarinskas ir ekonomistė K. Prunskienė. Šiais metais vasario 16 proga mokiniai aplankė pasiuntinybes ir informavo jas apie Lietuvą. Jaunimo sąjunga aplankė politinių partijų būstines.

Luis Rosales, atstovas iš Venezuelos, apžvelgė jų veiklą. 1984 m. Pietų Amerikoje įvyko suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 40 žmonių. Deja, po to veikla sustojo iki 1987 m. gruodžio, kai įvyko stovykla, kurioje dalyvavo 35 asmenys. Daugumas jaunimo nebekalba lietuviškai. Luis prašė, kad atvažiuotų žmonių iš Lietuvos juos mokyti.

Paskutinis kalbėjo atstovas iš Lenkijos Valdas Pečiulis. Jis pasakė, kad ten jaunimo sąjunga neveikia. Yra dvi grupės jaunimo: studentai, kurie studijuoja miestuose ir leidžia laikraštėlį "Susitikimai" ir Punsko jaunimas, kuris aktyviai reiškiasi šokių grupėse, ansambliuose. Politinėje srityje jie yra daugiausia atsilikę. Nėra pakankamai lietuvių spaudos. Jaučiamas ir valdžios spaudimas.

Pranešimams pasibaigus, tarė žodį H. Antanaitis. Šis sąskrydis, sakė jis, yra istorinis. Jis paminėjo PLJS pastangas, pagyrė LJS kraštų pirmininkus už dalyvavimą. Atkreipė dėmesį į mažąsias kolonijas kaip Prancūzija ir Venezuela, kurios ir mažos būdamos daug padaro.

Diskusijose kalbėta apie ruošimąsi VII lietuvių jaunimo kongresui, kuris įvyks 1991-1992 (gruodžio ir sausio mėnesiais) Argentinoje, Uragvajuje ir Brazilijoje. Svarstyta, koks turėtų būti kongreso tikslas, kokie turėtų būti svarstomi klausimai. Manoma, kad kongrese dalyvaus daug jaunimo iš Šiaurės Amerikos ir iš Australijos. Šių kraštų jaunimas yra pajėgus finansiškai.

Buvo siūlyta kviesti dailininkus iš Lietuvos su savo darbais. Jie tuos darbus galėtų parduoti ir taip savo išlaidas padengti.

Pabaigoje įvyko PLJS ir Lietuvos organizacijų bendras posėdis. H. Antanaitis tarė žodį apie sąskrydžio svarbą. Kiekvieno krašto atstovas padarė pasiūlymų. Aplamai, išryškėjo noras turėti glaudesnius ryšius su Lietuva.

Pasaulio lietuvių jaunimo suvažiavimą uždarė pirm. Alvydas Saplys, išreikšdamas padėką Mirgai Šaltmiraitei, Tomui Bartusevičiui ir Vasario 16 gimnazijos direktoriui A. Šmitui už visas jų pastangas. Suvažiavimas baigtas Tautos himnu.

Ateitininkų studijų savaitgalis Dainavoje

Paskutinis vasaros ilgasis savaitgalis, rugsėjo 1-3 d.d., sutraukė virš 170 asmenų į Dainavos stovyklą Mičigane ateitininkų studijų dienoms. Atvykę penktadienio vakare, dalyvavo šv. Mišiose ir susitiko vakarienės metu. Vėliau gėrėjosi Vyto Čuplinsko skaidrėmis. Prie Lietuvos vaizdų buvo pritaikyta muzika ir žodžiai, kuriuos skaitė Audrė Budrytė ir Gytis Liulevičius. Po programos visi nešė žvakes į Kryžių kalną, kur buvo pašventintas naujausias, Studentų ateitininkų pastatytas, kryžius.

Šeštadienį po šv. Mišių ir pusryčių gausių dalyvių susilaukė simpoziumas "Atgimstanti Lietuva ir išeivija". Moderatorė Gabija Petrauskienė (Toronto) pristatė temą ir tris referentus. Dr. Romas Vaštokas iš Kanados kalbėjo apie propagandinę kovą, kuri dabar vyksta: tam tikrais atžvilgiais Lietuva laisvėja, o Maskva mėgina atsispirti ir tuo pačiu išlaikyti demokratizacijai palankų veidą. Apie dabartinių įvykių įtaką išeivijai kalbėjo R. Jonaitienė iš Toronto, pareikšdama savo nuomonę apie bendradarbiavimo galimybes ir pasėkmes bei klausimus, kuriuos teks spręsti artimoje ateityje. Ateitininkų organizacijos ir Sąjūdžio veikėjas dail. Saulius Galadauskas iš Vilniaus apibūdino Lietuvos Ateitininkų veiklą, jų poreikius bei galimybes bendradarbiauti su išeivijos ateitininkais. Po pietų paskaitos temas pakrypo politine linkme. Diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis kalbėjo apie Lietuvos ryšius su Lenkija. Istoriniai santykiai nepagerėję, tačiau tikimasi, kad projektuojamas "raštas" padėtį sušvelnins. PLB Valdybos vicepirmininkas Alg. Gureckas savo paskaitoje "Ant vieškelio į nepriklausomybę: nepriklausoma Lietuva ir Karaliaučiaus sritis" aiškino, kokios problemos iškiltų, mūsų tautai atgavus nepriklausomybę, ir Rytprūsių kraštui liekant atskirtam nuo Rusijos. Po vakarienės sekė meninė programa. Savo poeziją skaitė Vainis Aleksa ir Kornelijus Jazbutas (abu iš Čikagos) ir Rolanda Šliažienė iš Lietuvos. Publika šiltai priėmė Darių Polikaitį su savo muzikiniu vienetu, ką tik keliavusiu per Lietuvą su "Roko maršu". Jie padainavo keletą dainų iš savo kelionės repertuaro "Aš čia gyva".

Sekmadienio rytą po pamaldų visi su malonumu klausėsi dr. Mildos Danytės (Otava) pasakotus "Ginčus, skundus ir skandalus" iš medžiagos, surinktos Vatikano archyvuose apie pirmąsias lietuviškas parapijas JAV. Taip pat klausytojai domėjosi dr. Roberto Vito (Čikaga) aiškinimu, apie Lietuvos okupacijos nepripažinimą. Po pietų kun. Antanas Rubšys (Čikaga) skaitė paskaitą tema "Kristaus asmuo ir dabarties žmogus" šv. Morkaus ir šv. Jono evangelijų šviesoje sekė P. Pečiulaičio pranešimas. Kalbėtojas 8 metus buvo partizanu ir ilgus metus kentėjo Sibire. Pasakojo savo įspūdžius iš partizanų kovų ir atsakinėjo klausimus. Prieš vakarienę visi dalyvavo gyvajame rožinyje, padėdami gėles prie Marijos statulos ir aukodami maldas už atgimstančią Lietuvą. Belaukiant vakarinės programos, būrys dalyvių praleido smagią valandėlę, sudainuodami visiems žinomų dainų ir išmokdami keletą naujų iš Lietuvos. Paskutinę šio savaitgalio meninę programą dailiai atliko aktorė Nijolė Martinaitytė iš Čikagos. Ji skaitė eilėraščių iš įvairių Lietuvos epochų ir taip pat humoristinę novelę. Jai gitara palydėjo čikagietis Petras Aglinskas, pagrojęs ir kelis džiazo kūrinius.

Sekančią dieną, pirmadienį, kun. Ričardo Repšio pokalbis "Dvasinio atsinaujinimo problematika Lietuvos ir išeivijos jaunimo gyvenime" buvo paskutinis savaitgalio programoje. Deja, liko mažai laiko šią labai svarbią temą panagrinėti. Federacijos vadas Juozas Polikaitis tarė padėkos ir atsisveikinimo žodį. Visi išsiskirstė patenkinti trečiojo studijų savaitgalio pasisekimu.

Studijų savaitgalio iniciatorius Algis Norvilas (Čikaga); organizatorė Birutė Bublienė (Detroitas). Paskaitininkus pristatė Dalia Staniškienė (Čikaga), o vakarines programas pravedė Viktorija Lenkauskaitė (Klivlandas). Iš Kanados dalyvavo 15 ateitininkų. **Dlv.**

Per ateitininkų studijų dienas rugsėjo 1-3 d.d. Dainavoje pastatytas ir pašventintas ateitininkų kryžius. Studijų dienose dalyvavo Ateitininkų federacijos vadas JUOZAS POLIKAITIS (kairėje) ir SAULIUS GALADAUSKAS, žymus ateitininkų veikėjas Lietuvoje

Atsako į klausimus

Kanados imigracijos įstaiga atsako į įvairius klausimus. Visuomet galima skambinti tel. (416) 973-4444.

Pvz. klausimas: neseniai spaudoje buvo paaiškinta, kad šeimų sujungimas yra vienas pagrindinių imigracijos įstaigos rūpesčių. Jeigu taip, kodėl man yra taip sunku atsikviesti į Kanadą gyventi brolį ir jo žmoną?

Atsakymas: Trumpai – jūsų brolis nėra jūsų šeimos narys. Daugeliui atrodo, kad tai netiesa. Tačiau reikia atsiminti, kad šeimos supratimas įvairiose kultūrose nėra vienodas. Pvz. kai kur "tėvas", "dėdė" gali reikšti tą patį. Kanadoje asmuo, kuris vedasi, pradeda kurti savo šeimą. Kitais žodžiais, tas asmuo nustoja priklausyti savo tėvų šeimai. Kanadoje šeima suprantama: tėvai ir jų vaikai. Todėl imigracijoje pirmenybę gauna tokios šeimos nariai. Kiti giminaičiai, kaip broliai, seserys dėdės, tetos ir pan., turi pirmenybę prieš tuos, kurie Kanadoje neturi jokių giminių.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

EKSPRESAS "KARPATAI"

Torontas—Montrealis—Torontas

Pervežame keleivius į orauostį Mirabel iš namų Toronte, o taip pat sutinkame jūsų artimuosius Montrealyje. Pervežame bagažą, persiunčiame į Lietuvą (naudotus) automobilius už prieinamą kainą. Kalbame – rusų, ukrainiečių ir lenkų kalbomis.

Telefonas (416) 896-3599

FIRCHUK TEXTILES LTD.

610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3

Tel. (416) 364-5036 Fax (416) 364-3864

Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.

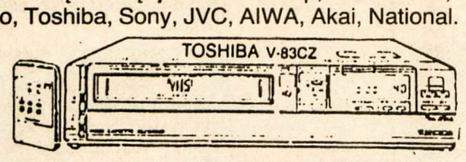

Mes suprantame jus ir jūsų giminių Lietuvoje reikalavimus.

Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintezatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.

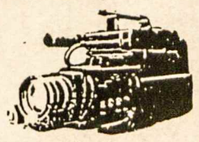

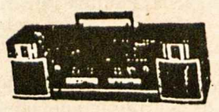

PANASONIC NV-M7EN

Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiškai, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.

SONY CFS-W350S

Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.

Mes siunčiame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Muitą galite sumokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skarų, šalikų, sportinių batų, kelnių (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.

Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio

9 v.r. – 5.30 v.p.p.

"DAINOS TEATRO" AKTORIAI

ANDRIUS KULIKAUSKAS – "Dainos teatro" muzikinis vadovas. Ilgą laiką grojo, o vėliau ir vadovavo ansambliui "Vilniaus aidai". Andrius – žinomas populiarių dainų autorius. Kietas vyras, nes tikras žemaitis nuo Plungės.

VYTAUTAS KERNAGIS – dainuojamosios poezijos pradininkas Lietuvoje, aktorius, režisierius, dainininkas, pranešėjas. Yra sukūręs virš 200 dainų poetų M. Martinaičio, S. Gedos, J. Erlicko ir kitų eilėms. Vaidino keliuose meniniuose filmuose, dalyvavo daugelyje Lietuvos televizijos laidų, įrašė 5 plokšteles. 1985 m. koncertavo lietuviams Kanadoje ir JAV, 1987 – Australijoje, 1988 – V. Vokietijoje. Kabareto "Tarp girnų" bei "Dainos teatro" įkūrėjas, vadovas

ILONA BALSYTĖ – vienintelė "Dainos teatro" aktorė. Dainuoja, šoka, vadovauja programoms. Vaidino keliuose Lietuvos kino bei televizijos filmuose. Ją labai mėgsta ir Lietuvos vaikai, nes Ilona – pastovi populiarios laidos "Labanakt, vaikučiai" dalyvė. Jos sukurta "Miss Stagnacija '89" užkariavo visų Lietuvos žmonių širdis.

"DAINOS TEATRAS",

vadovaujamas VYTAUTO KERNAGIO,

pirmą kartą KANADOJE pasirodys su

NEMIRTINGU, NEPAKARTOJAMU KABARETU

"TARP GIRNŲ"

spalio 22 ir 29 d.d., 5.30 val. p.p.,

Anapilio salėje,

2185 Stavebank Rd., Mississaugoje

Bilietus galima įsigyti sekmadieniais po pamaldų parapijose arba kitomis dienomis ATC biuro patalpose tel. **(416) 769-2500.**

Kaina – $12.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į šį žavingą muzikinį spektaklį.

MINDAUGAS GABRYS – publikos numylėtinis. Jo vaidybiniai gabumai taip susilieja su muzikiniais, kad kartais jau neįmanoma atskirti ar Mindaugas muzikantas, ar aktorius.

EDVINAS DARGIS – "Dainos teatro" bosistas. Gražiai derina darbą su studijomis Lietuvos konservatorijoje. Tad violončelė jam – geriausia gyvenimo draugė. Jauniausias mūsų aktorius.

MARIUS ŠADUIKIS – "Dainos teatro" garso režisierius. Nuo jo proto ir jausmo, gerbiamieji, ir priklausys ar suprasite visus žodžius, ar nebus per garsu, ar viskas veiks be problemų. Mes juo labai pasitikime. Manome, kad ir publika tuojau prisijungs prie mūsų.

KĘSTUTIS GASCEVIČIUS – geriausias mūsų būgninkas, taip sakant, viso organizmo širdis. Dėkingumo ženklan "Dainos teatro" artistai kartas nuo karto leidžia Kęstučiui padainuoti ar net pagroti kokiu nors egzotišku muzikiniu instrumentu – pavyzdžiui mandolina.

GINTARAS TILVYTIS – Gintarui kaip ir Marijui teko dirbti Klojimo teatre, tad kaip ir Marijus jis groja įvairiausiais instrumentais, nors pagrindinė specialybė – fleita.

MARIJUS ŠNARAS – vienas pagrindinių "Dainos teatro" kompozitorių bei atlikėjų. 10 metų Marijus dirbo Povilo Mataičio vadovaujamame Klojimo teatre. Nors pagrindinė Marijaus specialybė – altas, jis groja ir gitara, ir fortepijonu, ir bandonija, ir rageliu, ir klarnetu, ir viskuo, ko reikia programai

Ir raktas, ir tiltai

Kun. prof. Antano Rubšio "Raktas į Senąjį Testamentą", trečioji dalis "Tiltai ar sienos"?

KUN. JONAS JURAITIS

Į visas Senojo Testamento "duris" mums profesorius Antanas Rubšys padovanojo "Tris raktus".

Trečiojo rakto baigminė knyga: "Tiltai ar sienos?" užima Sandaros ir bendrijos bei jos tikėjimo istoriją nuo VI š. prieš Kristų iki Kristaus atėjimo.

"Bet atėjus laiko pilnybei . . ."

Taigi apie šią "laiko pilnybę" ir byloja paskutinė "Raktų" knyga, kurią su daugiapusiu domesiu pradedame skaityti. Įdomu juk sužinoti, kaip pavyks autoriui apibūdinti šią "laiko pilnybę", šį kultūros "subrendimo" laikotarpį, kuris filosofijos istorijoje yra vadinamas "Ašies laikotarpiu". O šv. Paulius teigia, kad šis laikotarpis kaip tik buvo pakankamai brandus, ir Tėvas galėjo siųsti savo Sūnų (Gal. 4,4).

Šioje "Raktų" knygoje autoriui tenka pats sunkiausias uždavinys, būtent parodyti, kad Senasis Testamentas nėra tik vienos išrinktosios tautos istorija, bet ir tiltas į visas tautas apimančią Dievo karalystę (psl. 9). Dėl to autorius pačioje šios knygos pradžioje kalba apie savo atsakomybę šiuolaikiniam moksliniam Šv. Rašto pažinimui ir šiuolaikiniam "Rakto" skaitytojui (psl. 11). Šis autoriaus samprotavimas palengvina ir man šią knygą mūsų sielovadininkams, tikintiesiems ir kitiems tautiečiams pateikti.

Šią ne tik turinio atžvilgiu "svarią" knygą perskaičius (475 puslapiai gryno teksto), daugelis Senojo Testamento knygų ir kultūriniu, ir tikėjimo atžvilgiu "atsirakina". Autorius rašė šią knygą ir kaip mokslininkas, ir kaip sielovadininkas.

Ši baigtinė "Raktų" knyga apima 10 skyrių. Pažvelkime į kiekvieną skyrių kultūrinėmis ir tikėjimo akimis.

I. "Tremties ir tikėjimo kraitis"

Šiame skyriuje autorius trumpai gvildena tremties sąvoką. Tremtis beveik savaime veikia kaip "katalizatorius", burdamas tremtinius, bet kartu juos atverdamas svetimai kultūrai, kuri tampa pagrindu naujiems laikams, "laiko pilnybei". Šiuo būdu jau pačioje savo knygos pradžioje autorius paliečia tą "tilto" akordą, kuris atsilieps kiekviename šios knygos skyriuje: Senasis Įstatymas yra ne tik išrinktosios tautos saugi tvirtovė, bet ir Dievo tiltas ligi mūsų ir ateinančių laikų.

Nežiūrint glaudaus ryšio tarp savitos judėjų istorijos ir "Penkiaknygės", autoriui pavyko iškelti "tiltines", t. y. ir mus liečiančias, universalines tikėjimo tiesas: autorius primena mums, kad Šventraštis "nemoko mokslo, bet prašnekina tikėjimo išmintimi. Mokslas apšviečia žmogaus protą, o tikėjimo išmintis prašnekina visą žmogų, protą ir širdį" (psl. 47).

Šioje tikėjimo išmintyje glūdi ir šioms dienoms lemtingos tiesos: Dievas — kūrėjas ir žmogaus kaip jo kūrinio orumas, bei istorijos, t. y. laikotarpio reikšmė pavienio žmogaus būtyje (psl. 47).

Užbaigiant šio I skyriaus apibūdinimą, galima teigti, kad autorius mus, jo skaitytojus, ir gerbia, ir myli. Jis mūsų neapkrauna nei mokslais, nei pamokslais. Blaiviai, ramiai ir labai vaizdžiai jis pateikia kiekvieno nagrinėto skyriaus pabaigoje jo apybraižą.

II."Antrasis Izaijas: Šviesa tautoms"

Ir skyriaus vinjetė (P. Jurkaus) ir tekstas yra tikrai "tiltiniai". Autoriui šiame skyriuje pavyko ne tik "atrakinti" šią knygą kaip sklidiną giedrų universalinių, t. y. tiltinių tiesų (psl. 90-91), bet kartu ir aiškiai parodyti nūdienį mokslinio metodo liesumą. Šv. Raštas neklausia, "ar Dievas yra?" Jis nori žmogų sužavėti ir suneramint tuo, ką Dievas veikiadaro. Dievo "buvimo" problema yra būdinga tik šių dienų siauro pozityvistinio metodo suvedžiotam žmogui (psl. 113-114).

III skyriuje autorius paliečia "Jahvės tarno" problemą. Autorius nepaklysta begalinėse teologinių nuomonių ūkanose. "Aiškėja, kad "Jahvės tarno" samprata svyruoja tarp: Tarnas yra Izraelis — Sandaros bendrija ir Tarnas yra Asmuo" (psl. 136-137). "Tiltinė" šios knygos reikšmė paremiama "Apaštalų darbais" (psl. 150-152).

IV. Sandaros Bendrija: kunigiška karalystė

Šiame skyriuje autorius paliečia ne tik gilias "tiltines" tiesas (psl. 180-183), bet ir labai švelniai priveda prie Rūtos kaip "mišriakraujės", problemos (psl. 188) bei prie santykio tarp malonės ir įstatymo (psl. 197). Universalinė, t. y. "tiltinė tiesa yra ne tik potremtiniam judaizmui, bet ir nūdien būdinga: "Religinis gyvenimas virto krautuve, kurioje įstatymų užlaikymu buvo perkama Dievo palaima" (psl. 203).

V. Psalmynas: Šventas Raštas giesmėje

"Skaityti psalmyną — plaukti upe, vadinama išganymo istorija, nes jos himnai ir maldavimai sklydi tikėjimo savitumu ir aidi bendražmogišku skambesiu" (psl. 209).

Šiuo sakiniu autorius mums atrakina penktąsias duris į psalmyną. Čia jam pavyko sukurti mažą maldos teologiją. ". . . Dievas yra staigmenos Viešpats!" (psl. 214). Tą patį sakinį vartojo Šv. Tėvas, apibūdindamas savo kelionę į Skandinaviją. Psalmyną galėtume mes vadinti "šauksmynu", nes malda savo esmėje yra savo žmogiško bejėgiškumo patyrimas, žavėjimasis arba nerimas. Malda yra aikčiojimas, atsidūsėjimas iš skausmu ar džiaugsmu sklidino jausmo. Tai yra "tiltinė" tiesa.

Šia proga reikia pažymėti, kad autorius niekad neužmiršta esąs lietuvis. Jis atranda daug tiltinių tiesų tarp mūsų tautos bei valstybės likimo ir Senojo Testamento.

VI. "Žmogus pasaulyje — išminties pradžia"

Šis skyrius yra sklidinas tiltinių visažmogiškų tiesų. Čia autoriui pavyko sukurti puikų įvadą ne tik į šių išminties knygų universalinį savitumą, bet ir paryškinti teologijos santykį su filosofija.

Ypatingai šioje knygoje ryškėja "laiko pilnatvė". Palyginus hebraiškai parašytas Šventraščio knygas su knygomis graikų kalba ir "nuotaikomis", matosi, kad graikai mažiau domisi istorine sąmone, o sielojasi, kaip ir mes europiečiai, daugiau asmeniniais rūpesčiais. Labai vaizdžiai autorius apibūdina "sveiko proto" (patarlės, mįslės, pasakos) ir nerimo bei rūpesčio išmintį (Koheletas ir Jobas) (psl. 255-256). Aktuali tiesa yra tikėjimo sąryšis su gamta (psl. 261; 264; 268).

Paminėtinas ir moters įnašas į tikėjimo ekonomiją (psl. 262). Visoje knygoje, bet ypatingai šiame skyriuje, skaitytojas gali gėrėtis mūsų autoriaus kalbos grakštumu ir tikslumu. Jis kalba apie "pašaipūnę" (psl. 274), "nepraustaburnį" (psl. 276) ir apie žmogų kaip daugiaskarę mįslę (psl. 277). Nežiūrint kalbos "nemokslinio kasdieniškumo", autorius niekur netampa įkyrus ar vulgariškas.

VII. Koheletas ir Jobas: žmogus nerime

Šios dvi Senojo Testamento knygos atrodo visai svetimos ne tik Senojo, bet ir Naujojo Testamento dvasiai. Taigi su tam tikru smalsumu pradedame autoriaus išvedžiojimus skaityti:

Autorius sutinka, kad šiose knygose jaučiamos ir epikūrinės, ir stoiškosios laikysenos bei net šiuolaikiniai mąstymai apie beviltį žmogaus ne tik būtį, bet ir būklę (psl. 286).

Taigi šios tiesos yra "tiltinės" ne tik filosofinės antropologijos šviesoje, bet ir tikėjimo esmei įrodyti. Tikėjimas nėra sava žmogiška sustabarėjusi išmintis, kurią žmogus moksliniu keliu, t. y. "galva" pasiekia. "Naudojamės mokslu — išmintimi, kurią pasiekia kultūra bei civilizacija. Tačiau *esame* (mano pabraukta) religija, — žmogus *yra* religija, žmogus *yra* tikėjimas" (psl. 293). "Nerimo išminties knygos autorius žėri pranašiška savimone. Jis gina *kūrybišką* tikėjimo įžvalgą gyvenimo mįslių žaizdre" (psl. 311).

"Raktų" autoriaus tvirta, giedra ir pilna pasitikėjimo Dievo išmintimi laikysena girdisi iš šių autoriaus žodžių: "Laimei, judaizmo rabinai atpažino Koheleto knygos įkvėpimą, įjungdami ją į Švento Rašto kanoną." Kaip moderni, t. y. "tiltinė" ši Koheleto mintis! Anot įkvėpto Koheleto knygos redaktoriaus, jo išminčių posakiai yra lyg lazdos" (Kohelet, 12,11).

Pranašai ir Dievo įkvėpti išminčiai žadina skaitytoją atsibusti iš savimi patenkinto sustabarėjimo ir skatina, pasinaudojant abejonėmis, brandinti tikėjimą (psl. 294). Tai tiltai, kuriais mus tas tolimas Koheletas veda ir į mūsiškę dabartį.

Panašiu metodu mūsų autorius "atrakina" mums ir Jobo knygą. Jobo knygoje apibūdinamas žmogaus santykis su gyvuoju (ne su filosofiniu) Dievu. Pagrindinė knygos reikšmė yra atsakymas į klausimą: kaip aptarti save? Ar tik savo kūrybiška sąmonė? O gal Visagalio kūrėjo fone? (psl. 319). "Knygoje nagrinėjamas Jobo tikėjimas nebuvo išgalvotas mokyklos suole, bet nukaltas kančios žaizdre" (psl. 297).

Jobo ir Koheleto knygų nagrinėjime jaučiame šių "Raktų" autoriaus ir mokslinę, ir krikščionišką laikyseną. Ji yra giedra, nes moksliškai pagrįsta ir Dievo "tiltinės" išminties nušviesta.

"Laiko pilnatvė" Jono, Esdros ir helenistinio laikotarpio knygose (VIII ir IX skyriuose)

Mūsų autoriaus mintis, kad tremtis ne tik vienija, bet ir praturtina bei atveria, atsiskleidžia šiose paskutinėse Šventraščio knygose. Šioms knygoms reikia iš tikrųjų turėti gerą "raktą".

Šių knygų "nemokslišką" formą ir jų istorinis bei geografinis netikslumas yra sunkiai priimtini šių dienų žmogui. Telieka, taip rodosi, jas arba atmesti kaip grynas "pasakas", arba jas naiviai ginti kaip Dievo žodį. Man atrodo, kad autoriaus giedra nuotaika, kuri kyla, kaip jau minėjau, iš jo mokslinio suverenumo ir iš jo Dievo žodžiu apšviestos filosofinės antropologijos, sužadina skaitytojuose pasitikėjimą. Toks pasitikėjimas yra vaisius gilių ir visapusiškų studijų apie mitų, pasakų, psichologinių reikalavimų bei kitų literatūros žanrų įtaką į individo bei žmonijos gyvenimą bei sugyvenimą, kuris atsispindi Šventojo Rašto interpretacijoje.

Savo "Rakto" knygą užskleisdamas, autorius apibūdina Senąjį Testamentą kaip neužbaigtą dramą. "Pagal farizie-jiškąjį judaizmą, Izraelio kelionė veda per Senąjį Testamentą, Tanaką į Talmudą ir Mesijo laukimo tąsą. Pagal Naująjį Testamentą, Izraelio kelionė vedė į Jėzų, Dievo Mesiją ir Sūnų, kuris atėjo "ne panaikinti įstatymo ir pranašų . . . bet įvykdyti" (Mt 5,17).

Atrodo, kad saugumas ir pasitikrinimas priklauso prie didžiausių žmogaus įgeidžių bei reikalavimų. Jų trūkstant, žmogus tampa agresyvus ir palankus konfliktams.

Šis trečias A. Rubšio "Raktas" yra geras pavyzdys, kokiu keliu eidami mes, krikščionys, galime išlikti taikūs, vilties sklidini ir giedri šios žemės "praeiviai". Visapusiškai į žmogų bei į jo istoriją žiūrėdami ir Šventraštį visapusiškai, kaip Dievo išmintį žmogaus staklėse, savindamiesi, mes būsime ir pamokyti, ir paguosti.

Šis A. Rubšio "Raktas", kaip ir kiti "Raktai", yra pasirodęs knygų serijoje "Krikščionis gyvenime". Ne tik šis "Raktas", bet ir kiti šios serijos leidiniai yra tikras lobynas bei įnašas į mūsų lietuviškai išreikštą teologiją bei filosofiją. Šiuo lobynu naudotis gali šiandien, ačiū Dievui, ne tik išeivija, bet ir mūsų brangi Tėvynė.

Nelaimės, lūžiai jungia ir atveria. Kaip kitados Izraelio Bendrijai, taip ir mums, lietuviams, mūsų valstybės nelaimė, mūsų tautos išblaškymas yra ne tik lūžis, bet ir palaima.

Antanas Rubšys, RAKTAS Į SENĄJĮ TESTAMENTĄ. Trečioji dalis. Tiltai ar sienos? I.C.C. Putnam, USA, 1985 m. Kaina — $10.

Rašytojai iš Lietuvos

Į tarptautinį rašytojų PEN klubo suvažiavimą iš Lietuvos atvyko septyni asmenys: docentė Galina Baužytė-Čapinskienė, Vilniaus universiteto užsienio literatūros katedros vedėja, filologijos mokslų kandidatė Regina Rudaitytė, Vilniaus universiteto dėstytoja, rašytojas–prozininkas Ričardas Gavelis, rašytojas bei dailininkas Romualdas Lankauskas, prozininkas Raimondas Kašauskas, literatūros kritikas Aleksandras Krasnovas, poetas Kornelijus Platelis.

Toronto Prisikėlimo parapijos salėje rugsėjo 25 d. buvo lietuvių visuomenei suruoštas literatūros vakaras. Jame savo kūrybą skaitė rašytojai Ričardas Gavelis, Romualdas Lankauskas ir poetas Kornelijus Platelis. Kalbėjo rašytojas Raimondas Kašauskas, vakarui vadovavo ir kalbėjo literatūros kritikas Aleksandras Krasnovas.

Vakarą atidarė Genius Procuta, KLB Toronto apylinkės valdybos vardu uždarė Vytautas Kulnys. Parodų salėje buvo Romualdo Lankausko akrilinių darbų paroda.

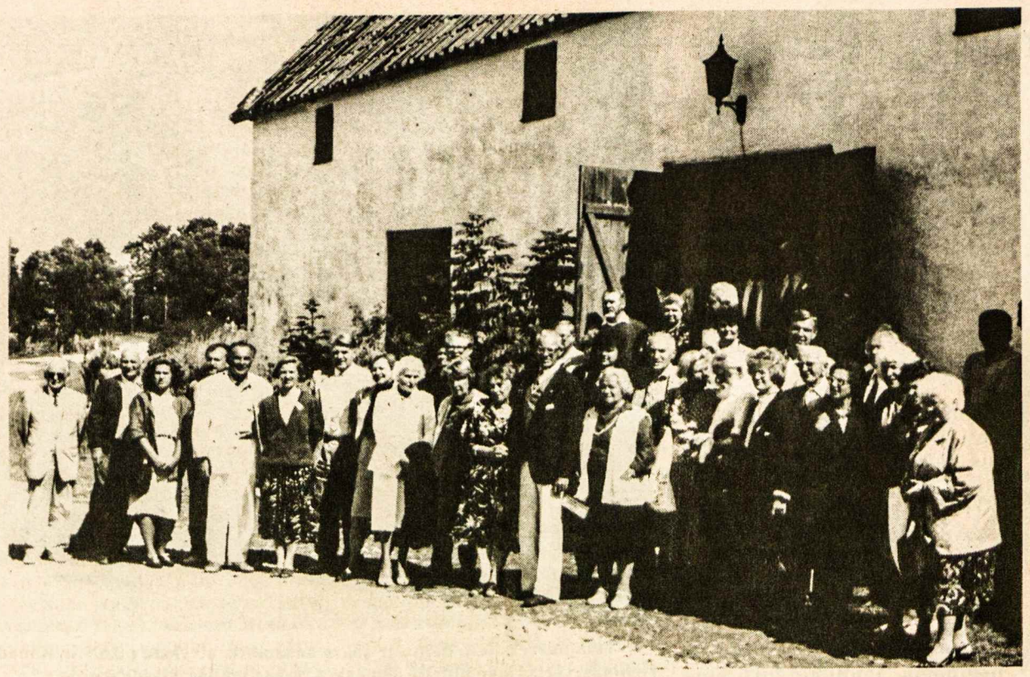

Trisdešimt šeštosios Europos lietuviškųjų studijų savaitės dalyviai stovi prie paskaitų salės Gotlande

PRANAS URBUTIS

Našlaitėlė

Išklaidžiojai pasaulį platų be mamos ir be namų –
Neradai laimės – dangun siuntei daug maldų . . .
Viešpaties ranka tave lydėjo – milijonai žvaigždžių!
Tėvynė degė, sugriuvo miestai, virpėjo kalnai pelenų!

Niekas tavęs nesuprato – vien didis skausmas ir vienuma!
Tu našlaitėlė! Tu tylioji Lietuvos laukų dukra!
Mamyte! O mama! Verkiu – nedžiūsta ašara kruvina!
Verkia jaunystė – ramunėlės, rūtos ir tu jauna!

Verkei priglaudus panemunių liepelės žiedą –
Upeliai rinko ašaras – jos tyliai plaukė link namų –
Ir nyko prie mamos kapo – toli prie žydinčių laukų!

Ak, kiek daug panemuniais pavasarių nužydo!
Ak, kaip sunku surinkti dilges nuo kelio link namų –
Klaiku! Kai žiaurūs vėjai blaško – širdyje taip neramu!

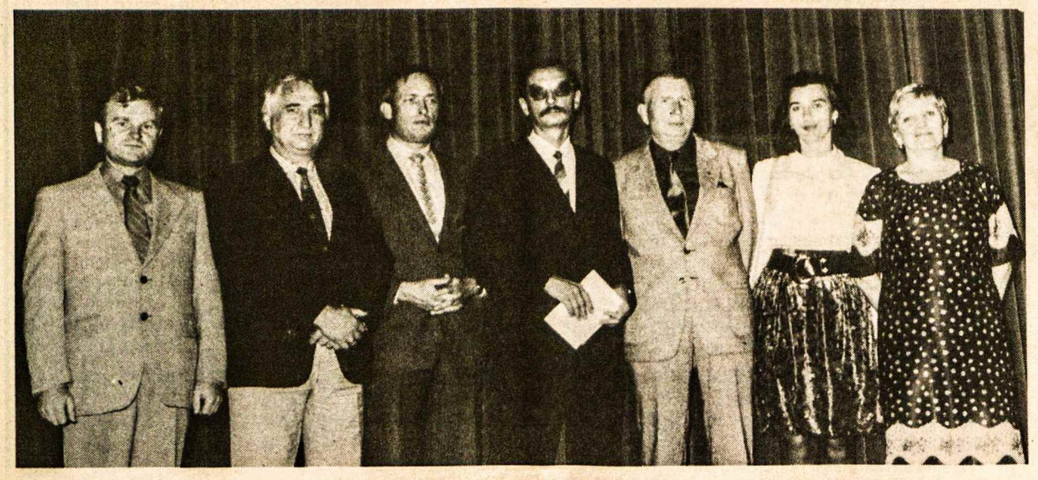

Septyni atvykę iš Lietuvos į PEN klubo 54-jį tarptautinį kongresą Toronte. Iš kairės: literatūros kritikas A. Krasnovas, rašytojas R. Kašauskas, poetas K. Platelis, rašytojas R. Gavelis, rašytojas ir dailininkas R. Lankauskas, filologijos mokslų kandidatė R. Rudaitytė, docentė G. Baužytė-Čapinskienė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Aloyzo Barono novelių konkursus tvarko Lietuvių rašytojų draugija. Ji praneša, kad šiemetinio konkurso premijai $500 parūpino čikagietis mecenatas dr. Algis Sležas ir kad ji bus paskirta gruodžio mėnesį, o gal ir anksčiau. Pranešime nenurodoma, kur ir iki kurio laiko reikia atsiųsti konkursui skirtas noveles.

Vilniaus filharmonijos estradinio ansamblio "Oktava" vadovas Mindaugas Tamošiūnas lankėsi JAV. Viešnagės metu buvo aptartos šio vokalinio instrumentinio ansamblio gastrolės. "Oktavą" sudaro keturi dainininkai – Žilvinas Bubelis, Liutauras Čeprackas, Rimantas Jasenka, Janina Miščiukaitė, devyni instrumentalistai ir trys šokėjos. "Oktavos" iškvietimu rūpinasi "Pasaulio lietuvio" red. Bronius Nainys. Pasikalbėjimą su M. Tamošiūnu balandžio 30 d. transliavo Niujorko lietuviams skirtos radijo valandos "Laisvės žiburys" vedėjas Romas Kezys. Tada paaiškėjo, kad M. Tamošiūno vadovaujama "Oktava" gros šokiams 1990 m. sutikime Kultūros židinyje.

Artėja tradicinė lietuvių fotografų darbų paroda, kasmet surengiama Čikagoje Dr. Stasio Budrio lietuvių foto archyvo. Šiemetinė įvyks Jaunimo centre, M. K. Čiurlionio galerijoje, spalio 20-29 d.d. Parodos dalyvių laukia dvi temos — laisva arba privaloma. Laisvoji tema apima įvairias nuotraukas, privalomoji — konkursui skirtas eksperimentines nuotraukas, atskleidžiančias fotografų patirtį optinėje ir cheminėje srityse. Jos gali būti sujungtos viena tema, vientisu filosofiniu bruožu. Reikia pridėti trumpą žodinį tos minties paaiškinimą. Abiejų grupių atstovai parodai gali pateikti nedaugiau kaip šešias nuotraukas, priklijuotas prie kartono, kuris turi būti nemažesnis kaip 11" x 14". Kitoje kartono pusėje reikia užrašyti nuotraukos pavadinimą, fotografo vardą, pavardę ir telefoną. Nuotraukų šiemetinei parodai bus laukiama iki spalio 15 d. šiuo adresu: Budrys Lithuanian Photo Library, 2345 W. 56th St., Chicago, IL 60636, USA. Prie nuotraukų reikia pridėti $5 dalyvio mokestį ir atitinkamą papildą jų grąžinimui paštu. Parodai tinkamas nuotraukas atrinks speciali komisija. Tris premijas eksperimentinėms nuotraukoms ($150, $100 ir $50) paskirs parodos lankytojai. Jos bus įteiktos lapkričio 3 d. vakaronėje Jaunimo centro kavinėje. Informacijų parodos reikalu galima gauti pas jos organizatorių Algimantą Kezį tel. (312) 749-2843.

Lietuvių istorijos draugija Čikagoje tęsia ilgametės reikalų vedėjos Alicijos Rugytės pradėtą sunkų darbą. Jos pastangų dėka "Aušros" šimtmečio sukaktis buvo paminėta dviejų tomų leidiniu, apimančiu visus perfotografuotus šio istorinio žurnalo numerius. A. Rugytė panašiu būdu planavo išleisti ir "Varpo" šimtmečiui skirtą pilną jo numerių komplektą. Deja, šios idėjos nespėjo įgyvendinti dėl ją ištikusios mirties 1985 m. birželio 20 d. Velionė betgi paliko pakankamai lėšų išleisti dviem pirmiem "Varpo" tomam. Visam "Varpo" komplektui buvo numatyti penki tomai, turėsiantys beveik 3.000 puslapių. Velionės paliktą darbą perėmė Juozas Masilionis ir dr. Jonas Račkauskas. Jiems teko nelengvas uždavinys surasti gerai išsilaikiusius "Varpo" numerius su perfotografavimui tinkamais puslapiais. Pilnas "Varpo" komplektas buvo gautas iš dr. Kazio Pemkaus, bet jis turėjo daug popieriaus nubyrėjimo paliestų puslapių, kuriems pakeisti ar bent atnaujinti nubyrėjusioms vietoms reikėjo kitų numerių. Marijonų provinciolas kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC, "Varpo" 1889-94 m. numerius parūpino iš Marianapolio bibliotekos Thompsone, o 1902-03 m. numerius — Kento universitete dėstytojų dirbantis Pranas Joga. Viso "Varpo" komplekto tekstą perspausdinimui penkiuose tomuose paruošė Liudas Kairys. Pirmieji faksimiliniai "Varpo" tomai, įrišti į drobės viršelius, pasirodė vasaros pradžioje, kai birželio 25 d. Jaunimo centre Čikagoje buvo minima šimto metų sukaktis. "Varpo" šimtmečiui skirtą paskaitą skaitė komplektą perspausdinimui paruošęs Juozas Masilionis. Viešėdamas Lietuvoje liepos 14-29 d.d., jis lankėsi Kudirkos Naumiestyje ir vidurinėje mokykloje veikiančiam dr. V. Kudirkos muziejui įteikė jau išleistus keturis "Varpo" tomus.

Balio Dvariono (1904-1972) premijos paskyrimu kasmet prisimenamas šio žymaus Lietuvos kompozitoriaus, dirigento, pianisto ir pedagogo gimtadienis birželio 19 d. Premija įvertinamas geriausias naujas Lietuvos kompozitoriaus kūrinys. Šiemetinė buvo paskirta Mindaugui Urbaičiui už "J. S. Bacho variacijas" keturiems smuikams arba vienam smuikui ir magnetofono juostai. M. Urbaitis jau yra trečiasis šios premijos laureatas. Anksčiau B. Dvariono premijas laimėjo kompozitoriai Eduardas Balsys (po mirties) ir Vidmantas Bartulis.

Algirdas Sabalys, Vilniaus dramos teatro aktorius, po sunkios ligos mirė rugpjūčio 15 d. Velionis, gimęs Kaune 1923 m. liepos 30 d., baigė gimnaziją Vilniuje ir 1943 m. buvo priimtas aktoriumi į skrajojantį "Vaidilos" teatrą. Pokaryje įsijungė į Vilniaus dramos teatrą ir, baigęs jo studiją 1948 m., tapo talentingu charakterinių vaidmenų atlikėju. Žiūrovai žavėjosi jo sukurtu Bronislovu Žemaitės "Marčios" inscenizacijoje, Rimvydu — Petro Vaičiūno "Ekscelencijose", Jurgiu — Gabrieliaus Landsbergio "Blindoje", Mašinistu — Kazio Sajos "Maniake" bei kituose kitataučių dramaturgų kūriniuose. Velionis vaidino televizijoje, deklamavo humoristinius kūrinius. Palaidotas Antakalnio kapinėse rugpjūčio 17 d.

"Židinčios vyšnios šakelės" poezijos šventė įvyko Ukmergės rajono Salomėjos Nėries kolchoze. Metinė premija už geriausią poezijos kūrinį žemdirbio ir žemės tema buvo paskirta Jonui Jakštui už jo poemos "Sprogimas" fragmentą. J. Jakštas yra šeštasis "Židinčios vyšnios šakelės" laureatas. Premiją paskiria "Knygnešio" skaitytojai redakcijai atsiųstais laiškais. Šiemetinius jų atsiliepimus poezijos šventėje aptarė "Knygnešio" vyr. red. Stasys Lipskis. Naujasis laureatas J. Jakštas savo kalboje pabrėžė: "Nieko nėra šventesnio ir svarbesnio už gimtojo žodžio išsaugojimą, nes mūsų tautiškumo šaknys — kalboje". Diplomus dviem poetam laimėjo jų eilėraščiai: "Brolį už rankos paėmus" — Justinui Marcinkevičiui, "Vieškelis" — Antanui Drilingai.

Pasaulinę žemaičių dailininkų darbų parodą Klaipėdoje surengė Lietuvos dailininkų sąjungos Klaipėdos krašto pirm. Arūnas Sakalauskas. Parodon jam pavyko įjungti šimtą žemaičių iš viso pasaulio kraštų su šešiais šimtais įvairaus žanro kūrinių. Lankytojai žavėjosi iš JAV ir Kanados gautais P. Augiaus, O. Čepelienės, T. Valiaus, L. Vilimo, P. Lapės, K. Varnelio, R. Jautokaitės, A. Tamošaitienės, V. Žiliaus tapybos ir grafikos darbais. Iš Australijos buvo gauta buvusios šilutiškės E. Kubbos akvarelių, iš R. Vokietijos — A. Švėgždos grafikos lakštų, iš Prancūzijos — A. Mončio mažųjų formų skulptūros kūrinių. Parodon įsijungė ir Lietuvoje kuriantys žemaičiai dailininkai. Žemaičių dailininkų grafikos, tapybos, skulptūros, keramikos, tekstilės, papuošalų ir medalių parodas Klaipėdoje siūlo rengti kas keleri metai ten gimęs rašytojas Romualdas Lankauskas.

Dail. Paulius Augius, žymusis grafikas, miręs Čikagoje 1960 m. gruodžio 7 d., aštuoniasdešimtųjų gimimo metinių proga rugsėjo 2 d. buvo prisimintas Vilniuje. Jo darbų parodą surengė Lietuvos dailės muziejus. Tautiečiams Lietuvoje tai buvo pirmas platesnio masto susipažinimas su išeivijoje anksti mirusiu dailininku. P. Augiaus kūryba plačiau buvo žinoma tik siauresniam specialistų rateliui Lietuvoje. Dabar vilniečiai ir kiti parodos lankytojai sužinojo, kad velionies palikimą sudaro medžio raižiniai "Bažnytkaimis", "Malda", "Į turgų", ciklai "Žemaičių kalvarijos", "Žemaitijos simfonijos", iliustracijos knygoms — vysk. M. Valančiaus "Žemaičių vestuvėms", S. Nėries "Eglei žalčių karalienei", "Žalčio pasakai", Žemaitės "Petrui Kurmeliui", V. Mačernio "Poezijai". Daug velionies darbų nuotraukų įamžinta jo atminimui 1967 m. išleistoje monografijoje. Skaitytojus su dail. P. Augiumi supažindina dail. Telesforas Valius, jo kūrybą analizuoja dail. Algirdas Kurauskas. Abu jau yra mirę: Valius — 1977 m. gruodžio 1 d. Toronte, Kurauskas — 1986 m. rugsėjo 30 d. Čikagoje. Dail. P. Augiaus kūrinius parodai atvežė ir Lietuvai padovanojo jo našlė Danutė Augienė. **V. Kst.**

Atsiųsta paminėti

Stasys Maziliauskas, LIETUVIŲ KELIAS KRIKŠČIONYBĖN. Istorinė apžvalga. Leidėjai – Amberland Publishing Company ir Lituanistikos tyrimo ir studijų Centras.

Nauja knyga apie lenkų pogrindį Lietuvoje

Pogrindžio pradžia

1939 m. rudenį žlugus Lenkijos valstybei, lenkai tuoj ėmėsi organizuoti pogrindžio veiklą, kad atstatytų Lenkijos respubliką, kokia ji buvo prieš karo pradžią. Tų pačių metų lapkričio 11 d. iš Varšuvos į Vilnių buvo atsiųsti trys karininkai, kad koordinuotų įvairių pogrindžio grupių veiklą. Šių karininkų tarpe buvo dar tada majoro laipsnį turintis Aleksander Krzyžanowski, kurio populiariausias slapyvardis buvo "Wilk". Jam pavyko išvengti lietuvių saugumo policijos, sovietų NKVD ir vokiečių Gestapo, nes jis neatrodė esąs kariškiu, bet sudarydavo išvargusio ir pagyvenusio asmens įspūdį. Be to, jis buvo gerai lenkų pogrindžio saugojamas. Kai kiti du kartu su "Wilk" atvykę aukštesnio už jį laipsnio karininkai buvo sovietų suimti, jis tapo vyriausiu Vilniaus srities vadu, kurio ginkluotas dalinys buvo pavadintas "Armia krajowa", sutrumpintai AK, o jos nariai — "akovcais".

Ginčytinos pažiūros

Apie šios armijos veiklą Rytų Lietuvoje ir Vakarų Gudijoje yra parašytos kelios lenkų kalba knygos, kurių svarbiausios Korab-Žebryk "Akcja wilenska — AK" ir pernai Paryžiuje išleista Edmund Banasikowski "Na zew ziemi wilenskiej" — "(Atsiliepiant) į Vilniaus žemės šauksmą". Ištraukos iš pastarosios knygos buvo skaitomos per "Laisvosios Europos" radiją, kuris yra girdimas ir Lietuvoje.

Kapitonas E. Banasikowski — "Jež" buvo Ašmenos AK grupės vado pavaduotojas, dalyvavo daugelyje kautynių ir istoriniame fone pasakoja apie savo pergyvenimus. Jis savo knygoje gan daug vietos skiria lenkų-lietuvių santykiams vokiečių okupacijos metais. Tie santykiai nebuvę geri: vysk. Reinys, perėmęs iš arkiv. Jalbžykovskio Vilniaus arkivyskupiją, uoliai bandęs išgyvendinti lenkiškumą iš Vilniaus šventovių (psl. 98), Lietuvos pogrindis atstovavęs nežymiam lietuviškos visuomenės nuošimčiui, kuri "en gros" bendradarbiavusi su vokiečiais (psl. 100), gen. Plechavičiaus kareiviai duodavę lenkams ūkininkams virves ir liepdavę jiems prie savo padegtų namų pasikarti (psl. 123), "Vietinė rinktinė" buvusi vokiečių likviduota dėl nesėkmingų kautynių prieš "Armia krajowa" ir pan.

Lenkų "akovcai" yra vaizduojami kaip pamaldūs, šaunūs ir kilnūs riteriai, kurie saugoja vietinius žmones nuo vokiečių kareivių ir sovietiškų partizanų plėšikavimų. Jie kovoja už teisybę ir teisingumą; jiems tai reiškia buvusios Lenkijos rytinių sričių, jų tarpe ir Vilniaus, prijungimą prie iškovotos "Žečpospolitos".

Kita medalio pusė

Kai kurių faktų, kurie knygos autoriui turėtų būti žinomi, jis nemini. 1944 m. sausio pradžioje ties Mikališkių kaimu įvyko kautynės tarp lenkų AK ir vokiečių-lietuvių policijos. Lenkai paėmė į belaisvę 7-8 lietuvius ir juos nužudė. Tai aprašo lenkų "Wojskowy przegląd historyczny" 1988 m. antroje laidoje, 158 psl. Beginklių belaisvių žudymas yra laikomas karo nusikaltimu. Vilniaus pedagoginio instituto profesorius Albinas Griška "Literatūros ir meno" š. m. birželio 24 d. laidoje rašo, kad lenkų AK 1944 m. kovo mėn. Dainavos kaime nužudė jo brolį Aleksandrą. Jis mini ir kitų nužudytų asmenų pavardes. Dieveniškėse, kur tų pačių metų vasarą buvo atsikėlęs jau pulk. ltn. laipsnį gavusio Krzyžanowskio štabas, buvo nužudytas ūkininkas Kakarieka. Priežastis? Jo sūnus mokėsi Vilniaus lietuvių gimnazijoje.

1944 m. liepos mėn. lenkų AK kartu su sovietais užėmė dešiniajame Neries krante esančią Vilniaus miesto dalį. AK vaikėzai apiplėšė ten gyvenusius lietuvius, kai kuriuos vedė sušaudyti, bet išsigandę sovietų to nepadarė. Apie lenkų plėšikavimus rašo ir A. Griška.

Nenuostabu, kad prof. V. Landsbergis savo pasikalbėjime su "Tygodnik powszechny" korespondentu pareiškė, kad lenkų AK paliko Lietuvoje "blogą atmintį".

E. Banasikowski taip pat nieko nerašo apie kai kurių AK dalinių bendradarbiavimą su hitlerininkais. "Wilna-Land" gebietskomisaras Wulff sistemingai ginklavo lenkų dalinius. Lietuvių policijos atsitiktinai Vilniuje pagautas AK brigados vadas ltn. "Lupaszko" buvo vokiečių paleistas. Visa tai kiti lenkai yra aprašę.

Kovos prieš "Vietinę rinktinę"

E. Banasikowski kelis savo knygos skyrius skiria "Armia krajowa" kovoms su gen. Plechavičiaus "Vietine rinktine". 1944 m. gegužės pradžioje lenkų žvalgyba sužinojo, kad "plechavičiukai" ruošiasi žygiui prieš AK dalinius Ašmenos apskrityje. Kautynės ties Graužiškėmis baigėsi visiška lenkų pergale. Dėl lietuvių karininkų blogo vadovavimo "Vietinė rinktinė" pateko į spąstus, 36 lietuviai žuvo kautynėse ir per 100 pateko į belaisvę. Pateko į belaisvę ir keliolika karininkų, kurie pasižadėjo AK vadui "Wilk" — Krzyžanowski daugiau prieš lenkus nekovoti. Visi belaisviai buvo nurengti ligi apatinių drabužių, privesti prie Ašmenos ir paleisti eiti pas vokiečius. Dvi išrengtų "plechavičiukų" nuotraukos yra E. Banasikowski knygoje. Jis pats šiose kautynėse dalyvavo. "Vietinė rinktinė" taip pat pralaimėjo kautynes ties Ašmenėle.

Apie "plechavičiukų" susidūrimus su lenkų AK lietuviai nieko nerašo, nors apie gen. Plechavičių yra parašyta storoka knyga. "Lietuvių enciklopedijoje" šie pralaimėjimai yra vos vienu sakiniu paminėti, todėl nori nenori tenka remtis lenkų šaltiniais. Taip pat nėra lietuviškų šaltinių apie slaptus lenkų ir lietuvių pogrindžio pasitarimus. E. Banasikowski šių pasitarimų dalyvių lietuvių pavardžių nepaduoda.

AK likvidavimas

Blogiau lenkams sekėsi, susidūrus su sovietų partizanais. Lenkų egzilinė vyriausybė Londone, kuri britų pinigais finansavo AK veiklą, buvo uždraudus kovoti prieš sovietus, nes pastarieji buvo jų "sąjungininkų sąjungininkais". Buvo leidžiama tik gintis. Dideli AK daliniai buvo paimami į belaisvę, nuginkluoti ir dažnai iššaudyti.

Tamsiausios "Armia krajowa" dienos buvo 1944 m. liepos mėn. Lenkų vadovybė naiviai vylėsi, kad sovietai sutiks su 1939 m. rytinėmis Lenkijos sienomis. Jie norėjo patys užimti Vilnių ir pasitikti sovietus kaip šio miesto šeimininkai. Planą Vilniui užimti "Wilk" — Krzyžanowski atsivežė birželio viduryje iš... Varšuvos. Pagal šį planą lenkai puolė Vilnių iš Rytų pusės, kur buvo įrengti stiprūs vokiečių bunkeriai, nors pietinė miesto dalis buvo beveik neginama. Puolime žuvo šimtai lenkų. Miestą paėmė sovietų kariuomenė. Lenkai buvo nuginkluoti, karininkai, su save generolu pasivadinusiu "Wilk" priešakyje, atsidūrė Lūkiškių kalėjime, o kareiviai išvežti į Rusijos lagerius. Likusius "akovcus" NKVD sistemingai išgaudė, nes pulk. Krzeszowski, kuris iš "Wilk" perėmė visą AK vadovybę, pasirodė esąs sovietų agentu.

1946 m. "Wilk" buvo išvežtas į Dagilevo lagerį, apie 200 km į pietryčius nuo Maskvos. 1947 m. jis iš šio lagerio pabėgo ir atvyko į Vilnių, kuriame neradęs savo buvusių bendradarbių (jie buvo išvežti į Rusiją arba repatrijavo) prisistatė Lenkijos Liaudies Respublikos atstovui ir buvo vėl NKVD suimtas. Mirė 1951 m. Varšuvos kalėjime. Teisiamas nebuvo.

Dabartinė padėtis

Karui pasibaigus, AK nariai buvo persekiojami, kalinami ir žudomi. Tai vyko ne tik Sovietų Sąjungoje, bet ir Lenkijoje. Padėtis sušvelnėjo tik po 1956 metų: "akovcai" buvo amnestuojami, spaudoje ėmė rodytis AK ginantieji nedrąsūs straipsniai ir prasidėjo grįžimas iš tremties. Po 1980 metų prasidėjo jau ir "Armia krajowa" šlovinimas. "Akovcai" pasidarė didvyriais, šventovėse buvo kabinamos jiems skirtos paminklinės lentos, tvarkomi jų kapai.

Šis "Armia krajowa" šlovinimas persimetė ir į Lietuvą. Šiais metais pirmą kartą Vilniaus Rasų ir Kalvarijų kapinėse buvo pagerbti ten palaidoti "akovcai", o Kriaučiūnų kaime jiems pastatytas ir pašventintas kryžius. Buvęs AK leitenantas, knygos "Akcja wilenska — AK" autorius Korab-Žebryk lankė su paskaitomis Rytų Lietuvos lenkų kolonijas. **J.B.**

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už $45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemas į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU? Skambinkite tel. 244-1822.

Lietuvos kankinių šventovėje rugsėjo 24 dieną per pamaldas aukų procesijoje Sibiro lietuvaičių maldaknygę atneša JŪRATĖ GAIŽUTYTĖ **Nuotr. St. Dabkaus**

Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis atvyksta į JAV ir Kanadą. Koncertai Toronte – spalio 17-18 d.d. Anapilio salėje. Tai aukšto lygio vienetas, vertas visų didelio dėmesio – visada jaunas, visada naujas

Babilono miesto gatvėse

K. ASTRAVAS

Pasaulinei istorijai žinomos didžiųjų valstybių žlugimo priežastys buvo sukeltos valdančiosios klasės prabangos ir korupcijos. Tai paprastai visada atsitinka, kai tautos ar imperijos per greitai pasiekia aukštą gyvenimo lygį kitų tautų sąskaiton.

Greičiausias pralobimas būdavo iš nukariavimų; jį sekė lėbavimas, nes visus sunkius darbus atlikdavo vergai. Po to visada ateidavo sugriuvimas. Vėlyvesnis istorijos įrodymas, tai Romos ir Bizantijos imperijų sugriuvimas. Vienas iš seniausių žmonijos istorijos pavyzdžių yra Babelio bokšto statyba.

Būdami gerai organizuoti, tapę turtingi iš kaimyninių tautų plėšimo ir vergų darbo, Babelio miesto gyventojai sugalvojo statyti dangų remiantį Babelio bokštą. Kaip Šv. Rašte rašoma, Dievas, norėdamas juos nubausti, sumaišė jų liežuvius, kad negalėtų susikalbėti. Kai statybos meistrai reikalavo daugiau plytų, tai vergai duodavo jiems vyno. Vienu žodžiu, Babilone kilo didelė maišatis ir statyba iširo. Atrodo, kad šis Šv. Rašto aprašymas turi tikslą perspėti žmoniją nuo nereikalingos arogancijos, prabangos ir lėbavimo.

Babilonas yra 5000 metų senumo, panašiai kaip Palestinos, Jerricho ir Jeruzalės miestai. Prieš atvykstant čia, studijavau to laiko istoriją: Mesopotamijos, Tigro ir Eufrato upių slėnio kultūras ir dabartinių modernių laikų Iraką. Ši teritorija laikoma pasaulio civilizacijos lopšiu. Žinoma, teko skaityti ir arabų pasakų knygą "Tūkstantis ir viena naktis".

Vaikščiodamas Bagdado gatvėmis, prisiminiau Ali Babą su keturiasdešimt vagių, Aladiną su jo lempa ir gražiąsias arabų princeses, į kurias niekas neturėjo teisės pažvelgti. Šios pasakos, skaitytos vaikystėje, labai praplėtė mano vaizduotę.

Buvo rudens lietaus metas Irake. Molio dulkių purvas lipo kaip klijai prie mano ilgų guminių batų ir džipo padangų. Palikus patogų Bagdado buvusį Hiltono viešbutį, dabar nacionalizuotą su pakeistu vardu, pakeliui apžiūrėjus kelis vietinius viešbučius, patogiau ir saugiau jaučiausi miegodamas susirietęs savo džipe, ties žandarmerijos pastatais. Nors Ali Baba su savo vagimis buvo jau miręs prieš kelis tūkstančius metų, aš bijojau jo palikuonių. Jų buvo visur. Sustojus dykumoje ir ilgiau palaukus, tuoj atsirasdavo prie džipo kaip skruzdėlės.

Atidžiai žvalgydamasis įžengiau per naujai atstatytus vartus į Babilono miesto teritoriją. Kadaise šie vartai buvo pagrindinis įėjimas. Patraukiau link Babilono miesto centro gatvės, vadinamos "Priešas čia niekados neateis". Miesto sienos nebuvo jokių žymių, laikas buvo ją sunaikinęs. To meto mūrinė siena duodavo babiloniečiams saugumo jausmą. Pietinę rytų pusę saugojo savo plačia vaga tekanti molio spalvos Tigro upė. Tigras senoje jų kalboje reiškia strėlę, bet ne tigrą, kaip daugelis mano. Šis dumblinas upės vanduo pavasarį apsemdavo ir patręšdavo laukus. Sausros metu upės vanduo buvo naudojamas laukų laistymui. Drėkinimo sistema buvo labai gerai įrengta ir suorganizuota. Tai matyti iš išlikusių dantraščiu parašytų įstatymų molio plokštelėse, kur nurodomas mokestis už vandens naudojimą, bausmės bei pabaudos už neapsižiūrėjimą, neuždarant laiku vandens vartų ar aptvindant kaimyno laukus. Pabaudos būdavo tiksliai apskaičiuojamos ir mokamos derliumi. Vanduo būdavo pumpuojamas vergų sukamomis pompomis, o jų buvo daug, jei trūkdavo, tai būdavo organizuojami karai belaisviams įsigyti. Tad Babilonas buvo visų kaimynų pabaisa.

Stovėdamas ant kalvos, per žiūronus ieškojau Tigro upės vagos. Prisiminiau iš skaitymų, kad upė per paskutinius 2,5 tūkstančio metų pakeitė savo vagą ir yra už miesto maždaug 4 kilometrų nuotolyje. Kadaise buvusios derlingos žemės, bet, nustojus drėkinti, pavirtusios į dykumą. Prisiminiau ir kitus istorinius įvykius. XII š. po Kr. buvo mongolų invazija. Lankėsi čia Čingischano vaikaitis Tamerlanas, Bagdado įbauginimui palikdamas dvi žmonių galvų piramides, kiekvieną po 30,000 galvų. Pats Čingischanas lankėsi Bagdade ir sunaikino seniausią pasaulio universitetą, sumesdamas knygas į Tigro upę.

Atėję mongolai naikino viską: žemės drėkinimo įrenginius, miestus, užtvankas ir gyventojus. Tad po jų nusiaubimo kraštas virto dykuma. Tie miestai dabar padengti didžiulėm smėlio pusnimis. Gatvės ir aikštės yra matomos tarp šių smėlio pusnių. Jau praėjo 8 šimtmečiai nuo miestų sunaikinimo. Visi griuvėsiai yra mongolų invazijos padarinys.

Einu akmens plokštėmis grįsta "Priešas čia niekuomet neateis" gatve, kuri yra atkasta. Abiejose gatvės pusėse stovi to laiko viešųjų pastatų sienos su liūtų figūromis įvairiose pozose. Liūtas yra galybės ir Babilono simbolis. Stebėdamas liūtų figūras, praeinu pasaulio garsiuosius "kabančius sodus", tų laikų prabangų botanikos sodą iš rečiausių augalų. Praėjus centrą, staiga atpažįstu nuotraukose matytą "Babilono liūto" skulptūrą: liūtas laiko prie žemės prispaustą bejėgę moterį. Ši statula yra garsi savo menu ir brutalia to meto dvasia.

Pasiekiu Babelio bokšto vietovę. Yra likę tik pamatų žymės. Pats bokštas buvo vėjo, lietaus ir žmonių sunaikintas. Per mongolų invaziją kariuomenė priversdavo vietinius žmones naikinti pastatus ir laukų drėkinimo įrengimus. Pabaigus naikinimo darbą, jie būdavo nužudomi. Tad neliko ir žinių, ką mongolai sunaikino.

Koks tai paradoksas – "Priešas čia niekuoment neateis" – galvoju eidamas gatve ir žiūrėdamas į Babilono muziejuje išstatytus paveikslus, vaizduojančius lėbaujančius dievus-valdovus ir vergus. Po to, kai puotos kulminacijoje pasirodžiusi paslaptinga ranka ant sienos parašė "Mane, Tekel, Fares" žodžius, Babilono galybė žlugo. Persų karalius Kyras užkariavo Babiloniją.

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Po sėkmingai pavykusios "Gintaro" kelionės į Lietuvą pranešame, kad išrūpinam kvietimus ir suplanuojam išvykas pasirodymams į Lietuvą atskiriems menininkams ar ansamblinėms grupėms.

***Sudarom sąlygas** privačiai apsilankyti Lietuvoje.*

***Nuperkam automobilius** ir kitas dovanas valiutinėje parduotuvėje.*

***Sutvarkom dokumentus** iškvietimui giminių iš Lietuvos.*

Kreipkitės į **Stefą** arba **Algį Medelius**, vakarais tel. **(416) 434-1847**

Toronto miestas

Jūs taipgi galite prisidėti prie miesto rotušės tvarkymo

Kiekvieneriais metais Toronto miesto taryba skelbiasi visuomenėje ieškodama ir skiria piliečius į visokius komitetus, valdybas ir komisijas, kad darytų sprendimus įvairiais reikalais, kaip pavyzdžiui, viešųjų įstaigų tvarkymo, fizinio miesto planavimo bendruomenės patarnavimų vystymo. Šie paskyrimai teikia įvairių kilmių torontiečiams skirti savo sugebėjimus miesto tvarkymui.

Miesto taryba nori užsitikrinti, kad tie komitetai, valdybos ir komisijos atspindėtų daugialypį Toronto gyventojų veidą ir todėl kviečia visus gyventojus pagalvoti apie siūlomąją galimybę. Ypatingai skatinamos registruotis moterys, pabėgėliai ir rasinės bei tautinės mažumos.

Toronto miesto procedūra reikalauja, kad kiekvienas norintis registruotis, nebent jau miestui darbuotųsi, TURI dalyvauti įvadiniame seminare tos srities, kurioje norėtų darbuotis. Ten jis gaus ir registracijos lapus. Seminarų datos yra sužymėtos žemiau tų agentūrų, kurioms registruotis reikės jau dabar.

AGENTŪRA	LAIKAS	LAISVŲ DARBO VIETŲ SKAIČIUS
Įvadinis seminaras šioms agentūroms bus 1989 m. spalio 10, antradienį, miesto rotušės tarybos kambaryje nurodytu laiku.		
Miesto dviratininkų komitetas (2 metų terminas)	7v.v.	3
Toronto istorinė valdyba (3 metų terminas)	8 v.v.	5
Degalų pardavimo patariamasis komitetas (Tarybos terminas)	9 v.v.	7 3 – degalinės darbdaviai 2 – degalinės tarnautojai 2 – Toronto degalų parduotuvių bei aptarnavimo draugijos nariai
Įvadinis seminaras sekančioms agentūroms bus 1989 m. spalio 24, antradienį, miesto rotušės tarybos kambary žemiau nurodytu laiku.		
Toronto atmatų perdirbimo komitetas	7 v.v.	8 7 – 2 metų terminui 1 – 1 metų terminui
Patariamasis planavimo komitetas (3 m. terminui)	8 v.v.	3
Įvadinis seminaras sekančioms agentūroms bus 1989 m. spalio 31, antradienį, miesto rotušės tarybos kambary žemiau nurodytu laiku.		
Paliegėlių vežimukuose transportavimo komitetas (Tarybos terminui)	7 v.v.	3 (2 atstovai ir 1 pakeičiantysis. Jie visi turi būti paliegėlių vežimukuose transportacijos naudotojai
Toronto taikos komitetas	8 v.v.	8 (bent 2 iš jų turi būti iš Taikos grupių)

Miesto tarybos nominacijų komitetas rekomenduos kvalifikuotus kandidatus šioms pozicijoms. **Tiktai Toronto miesto gyventojai ir mokesčių mokėtojai gali kandidatuoti.** Dalyvavimas įvadiniame seminare agentūros, į kurią norima įstoti, **yra būtina registracijos sąlyga.** Jei turite klausimų ryšium su registracijos procedūra, skambinkite 392-7022.

Įvadinis seminaras sekančiai agentūrai bus 1989 m. spalio 18, trečiadienį, miesto rotušės komiteto kambary nr. 6 žemiau nurodytu laiku.

AGENTŪRA	LAIKAS	LAISVŲ DARBOVIEČIŲ SKAIČIUS
Toronto burmistro komitetas ryšiams su rasėmis ir bendruomene	7 v.v.	3

Nominacijų komitetas Toronto burmistro komitetui ryšiams su rasėmis ir bendruomene rekomenduos kvalifikuotus kandidatus šioms vietoms. Dėl tolimesnių informacijų galite skambinti 392-7837.

Grįžta procesija į Lietuvos kankinių šventovę. Matyti mergaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, kunigai ir žmonių minia. Švenčiausiąjį neša po baldakimu Nuotr. St. Dabkaus

Dvigubos iškilmės Anapilio sodyboje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Iškilmių vaišės

Po muziejaus pašventinimo didžiojoje Anapilio salėje vyko iškilmių vaišės. Jas įvadiniu žodžiu pradėjo Anapilio korporacijos valdybos pirm. J. Andrulis. Pasveikino susirinkusius, padėkojo už visokeriopą pagalbą, statant muziejaus patalpas ir priminė, kad nuo dabar muziejaus išlaikymu rūpinasi Kanados Lietuvių Bendruomenė. Vakarui vadovauti pakvietė KLB kultūros komisijos pirm. Rasą Lukoševičiūtę-Kurienę. Anglų kalba ji pasveikino susirinkusius ir kanadiečius svečius supažindino su iškilmėmis. Maldą-invokaciją sukalbėjo klebonas kun. Jonas Staškus. Visi svečiai vaišinosi šeimininkių – Onos Derliūnienės ir Janinos Gurklienės bei jų padėjėjų pagamintais gardžiais valgiais. Tvarkingai ir greitai patarnavo jaunos merginos ir jauni vyrukai. Buvo įdomus, unikalus, dienos iškilmėm pritaikytas scenos papuošimas. Jį su talkininkais atliko dr. Angelė ir dr. Sigitas Kazlauskai.

Pagrindinę kalbą pasakė kun. A. Svarinskas. Jis davė paskutinių laikų lietuvių tautos kovos skerspjūvį. Tauta kovą pradėjo ginklu. Ji tęsėsi 9-rius metus. Žuvo daugiau kaip 25,000 Lietuvos jaunimo. Po šios kruvinos kovos tauta kovojo pogrindyje iki 1987 ar 1988 metų, kai visa tauta išėjo į viešą kovą.

Kanados lietuvių muziejaus atidarymo bei šventinimo proga buvo pasakyta daug sveikinimų. Kanados ministerio pirmininko vardu kalbėjo parlamentaras R. Horner, Ontario premjero – J. Fleet. Gyvą žodį tarė Mississaugos miesto burmistrė Hazel McCallion.

Iš lietuvių institucijų bei organizacijų sveikino ir kalbėjo Lietuvos konsulas generalinio konsulo pavaduotojas Haris Lapas, PLB vicepirmininkė kultūros reikalams Irena Lukoševičienė, KLB valdybos vicepirm. Herbertas Stepaitis, Kanados lietuvių fondo valdybos pirm. dr. Silvestras Čepas, Kanados lietuvių kultūros muziejaus tarybos pirm. dr. Petras Lukoševičius, muziejaus vedėja dr. Rasa Mažeikaitė. Paskutinis kalbėjo Anapilio parapijos klebonas kun. Jonas Staškus, pasidžiaugdamas iškilmėmis ir daugeliui išreikšdamas padėką. KLKM dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius įteikė kun. A. Svarinskui dovanėlę ir apjuosė tautine juosta.

Vaišėse dalyvavo daug kviestų garbės svečių iš kanadiečių ir lietuvių organizacijų. Juos pristatė vakaro vadovė Rasa Kurienė. Daug svečių dalyvavo iš Lietuvos, kurių pristatymas palydėtas smarkiais plojimais. Prie iškilmių parengimo darbavosi didelis anapiliečių būrys.

Meno paroda

Iškilmėms daug orumo suteikė meno paroda naujoje Anapilio parodų salėje ir muziejaus patalpose. Parodoje dalyvavo daugiau kaip 20 lietuvių dailininkų. Jų meniniais darbais gėrėjosi gausi iškilmių auditorija. Buvo nuostabą kelianti paroda. Ją suruošė, įdėdamas nepaprastai daug darbo, dail. Juozas Bakis. Jam priklauso gili padėka ir pagarba. Be šios parodos iškilmės būtų buvusios skurdesnės.

Genutė Valiūnienė padarė menišką, daug darbo pareikalavusią lentą, pažymėti kultūros muziejaus rėmėjus. Ji tą lentą padovanojo muziejui. Nuoširdus ačiū.

Iškilmės buvo baigtos Tautos himnu. Visi skirstėsi į namus geros nuotaikos ir džiaugdamiesi, kad vėl pasiektas naujas kultūrinis laimėjimas – įsteigtas Kanados lietuvių kultūros muziejus-archyvas, kuriame bus saugomi tautinės kultūros lobiai. **J.**

Per Kanados lietuvių kultūros muziejaus atidarymo vaišes KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus pirm. ALBINA AUGAITIENĖ ir buvusi pirm. GENĖ TRINKIENĖ įteikė kun. ALFONSUI SVARINSKUI dovanėlę ir svečią apjuosė tautine juosta Nuotr. St. Dabkaus

Toronto "Atžalynas" Lietuvoje

Paskutines dvi rugpjūčio savaites "Atžalyno" tautinių šokių grupė lankėsi ir koncertavo Lietuvoje. Apie atžalyniečių pasirodymą, jų ir žmonių nuotaikas rašė Irena Šalkauskienė "Komjaunimo tiesoje" rugpjūčio 25 d. laidoje.

"Atžalyno" vadovas V. Dauginis sakęs, kad prieš kelionę šokėjai būgštavo, kaip jiems pavyksią Lietuvoje. Bet publika atžalyniečiais nenusivylė. Ypatingą įspūdį patyrė Kaune. Penki tūkstančiai žiūrovų. Tiek žmonių šokėjai renginyje nebuvo matę. O tiek gėlių negavo visoje Kanadoje. Labai įdomu buvę Panevėžy. Aplankė "Liną", prisipirko rankšluoščių. Įspūdingas mitingas buvo Kalnų parke. Nors grįžta vėlai, bet nejausta nuovargio.

Korespondentė atkreipė dėmesį į V. Dauginio pastabą, kad žmonės daro didelę klaidą, sulygindami JAV ir Kanados lietuvius. Amerikietis galvoja, kad jis valdo visą pasaulį, o kanadietis daug kuklesnis. Kanadoje labai geras socialinis aprūpinimas. Kanadiečiai "biednesni", bet mėgsta dalintis su kitais viskuo.

"Vingio" ansamblio vadovas Gintautas Vyšniauskas pažymėjo, kad kiekvienas miestas svečius sutiko skirtingai, skirtinga buvo ir koncertų trukmė. Panevėžys ypatingai sujaudino svečius. Visa salė atsistojo. Padainavo "Ilgiausių metų", "Lietuva brangi", "Tautišką giesmę". Anykščiuose buvo pirmieji naujos kavinės lankytojai. Ta proga paliko vieną dolerį. Sakė, kad Kanadoje toks paprotys.

Visur, kur tik svečiai lankėsi, buvo sutikti kaip broliai. Palangoje "Aukštaičių" alaus baro tarnautojai pasiliko po darbo, kad galėtų pavaišinti atžalyniečius. Jie vaišinosi labai simboliškai, saikingai, o "linksmybė liejosi per kraštus".

Atžalyniečiai sulauks "Vingio" ansamblio, kuris juos globojo, kitais metais liepos mėnesį Toronte.

Andrių Randamonį prisimenant

Neužmirštamas kovotojas dėl Lietuvos sostinės

IGNAS MEDZIUKAS

Šių metų rugpjūčio 7 d. sueina šimtas metų, kai Medėnų dvare, Vyžuonų valsč., Utenos apskr., gimė (1889.VIII.7) Andrius Randamonis (Rondomanskis), visuomenininkas, žurnalistas, kovotojas, dėl sostinės Vilniaus ir jo rytinių žemių, 1920 m. Lenkijos pagrobtų. Vidurinius mokslus jis išėjo Vilniuje, o aukštuosius chemijos mokslus-Petrapilio universitete. Prasidėjus pasauliniam karui, buvo mobilizuotas, dalyvavo fronte, kur buvo sunkiai sužeistas. Po karo apsigyveno Vilniuje ir buvo mokytoju lietuvių gimnazijoj, kurioje direktoriavo Mykolas Biržiška.

A. Randamonis, augęs lenkų kultūros įtakoje, apsisprendė būti lietuviu ir dirbti savo tėvynei. Pasakojama, kad tokiam jo apsisprendimui turėjo įtakos kun. Jurgis Matulaitis, profesoriaudamas Petrapilio dvasinėj akademijoj. Susipažinęs su šiuo švento gyvenimo vyru, A. Randamonis buvo taip paveiktas, kad pakreipė savo gyvenimą visiškai priešinga kryptimi, negu dauguma mūsų sulenkėjusių dvarininkų, kurie ilgesingu žvilgsniu dairėsi į Varšuvos pusę ir Lietuvą įsivaizdavo tik unijiniuose ryšiuose su Lenkija.

Gyvendamas lenkų okupuotame Vilniuje, A. Randamonis įsijungė į žurnalistinį darbą, daugiausia bendradarbiaudamas Mykolo Biržiškos redaguotame lenkų kalba "Glos Litvy", vėliau "Echo Litvy". Gerai apvaldydamas lenkų kalbą, puikiu stilium savo aštria plunksna jis buvo plačiai žinomas ne tik Vilnijoje, bet visoje Lenkijoje. Tuo metu pačių lenkų jis buvo laikomas geriausiu visoj Lenkijoj žurnalistu. Mykolas Biržiška savo prisiminimuose apie A. Randamonį sako: "Savo gyva smailia plunksna, sąmoju, grynai lenkišku stilium ir giliu graudžiu lietuvišku jausmu, jis ne tik pagyvindavo mūsų dienraštį, bet tiesiog jį papuošdavo, taip aukštai pakeldamas, jog dėl jo straipsnių ne tik mūsų šalininkai – skaitytojai, bet ir mūsų priešai atleisdavo dienraščio trūkumus." (M. Biržiška "Dėl mūsų sostinės", 241 pusl.).

Suprantama, okupavę Vilnių lenkai negalėjo pakęsti teisybės žodžio, nes tai jiems buvo krislas akyje. Todėl 1922 m. vasario mėnesį A. Randamonis drauge su kitais buvo ištremtas į nepriklausomą Lietuvą. Čia jis dirbo žemės ūkio ministerijoj, mokytojavo Kauno III gimnazijoj, kur dėstomoji kalba buvo lenkų. 1925 m. jis buvo vienas iš steigėjų Vilniui vaduoti sąjungos ir nuolatos buvo renkamas į šios sąjungos centro valdybą. Studijuodamas universitete ir dirbdamas apie trejetą metų Vilniui vaduoti sąjungoje, prisimenu, A. Randamonis nuolatos lankydavosi centro raštinėje. Buvo iškalbus, energingas, turėjo aštrų sąmojų. Jo straipsniai buvo spausdinami "Mūsų Vilniuje" ir kituose laikraščiuose. Deja, M. Biržiškos nuomone, jie neprilygo aniems atspausdintiems lenkų kalba Vilniuje.

A. Randamonis Kauno radiofone turėjo lenkų kalba valandėlę, kurią dažniausiai su savo žmona (Ciocia Albinova) vykusiai atlikdavo. Kovinga jo veikla dėl Vilniaus sudarė nepatogumų jo broliui, kuris buvo lenkų kariuomenėje veterinarijos gydytojas. Jis turėjo net viešai "išsižadėti" savo paklydusio brolio.

1939 m. Vilniui ir jo kraštui perėjus Lietuvos administracijon, A. Randamonis buvo paskirtas švietimo ministerijos įgaliotiniu perimti ten veikusias lenkų mokyklas. Pažindamas to krašto sąlygas, jis gerai atliko jam pavestą darbą ir daug dirbo šiame krašte, atitaisydamas lietuviams padarytas skriaudas.

1943 m. vasarą atvykęs į Kauną, A. Randamonį radau besėdintį Laisvės alėjoje ant suolo. Atrodė suvargęs, liguistas, prislėgtas, nesiskutęs. Vėliau sužinojau, kad tų pačių metų spalio 26 d., būdamas tik 54 metų, jis mirė.

'SAMOGITIA'

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

HALLING ELECTRICAL

(Estonian)

Gyvenamiems namams ir komerciniams pastatams.

- elektros išvedžiojimas
- elektros vielų atnaujinimas
- elektrinis šildymas
- vėdinimo įrengimas
- geras darbo atlikimas

Tel. 762-9190 LIC E 1044

Pirkite "Annuity" kol nuošimčiai aukšti!

JŪS GALITE GAUTI daugiau negu dvigubai mėnesinių pajamų, sumokėję valstybinius mokesčius, jeigu užsisakysite **"ANNUITY"**, o ne Kanados taupymo lakštus ar investacijos pažymėjimus (GIC).

Nepraraskite savo vertingų pensijos dolerių!

Skambinkite **GEORGE KAIRIUI,** kuris greitai ir tiksliai suteiks jums reikalingų informacijų.

Skambinkite tel. 366-8771 arba **769-2500**

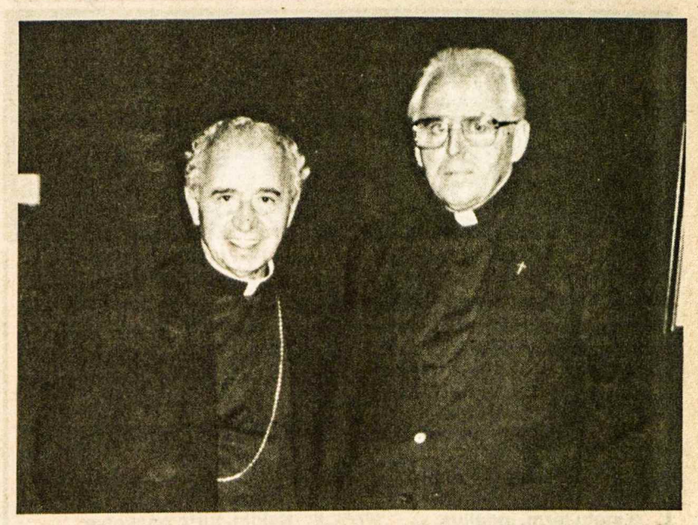

Kun. ALFONSAS SVARINSKAS (dešinėje) su Toronto arkivyskupijos kancleriu vysk. LEONARDU WALL 1989.IX.20 Nuotr. kun. J. Staškaus

Kun. Alfonsas Svarinskas "Vilniuje"

"Vilniaus" rūmų gyventojams labai netikėtai pasitaikė proga susitikti su garbingu svečiu iš okupuotos Lietuvos kun. Alfonsu Svarinsku. Šeštadienį, rugsėjo 23, Toronto lietuvių pensininkų klubo pirmininkas H. Stepaitis sutiko ir visų pensininkų vardu pasveikino svečią "Vilniaus" rūmų menėje. Tai nebuvo oficialus svečio priėmimas Kanadoje, bet Žmogaus teisėms ginti komisijos ir KLB Toronto apylinkės visuomeninės veiklos komiteto pastangomis bent dalis Toronto lietuvių visuomenės pabendravo su kun. Svarinsku.

Susirinkusius pasveikino Vytautas Kulnys – KLB Toronto apylinkės visuomeninės veiklos pirmininkas, o su svečiu supažindino dr. Marija Uleckienė – Žmogaus teisėms ginti komisijos pirmininkė.

Kun. A. Svarinskas chronologine tvarka papasakojo apie lietuvių tautos išgyvenimus už geležinės uždangos. Kadangi dauguma susirinkusiųjų buvo patys pergyvenę pirmąją sovietų okupaciją, tai ją ir vokiečių okupacijos periodą tik trumpai palietęs, pasakojo apie Lietuvos, Bažnyčios ir žmonių kančias, vargą ir atgimimo Sąjūdį. Anot kun. Svarinsko, atgimimas prasidėjo ne 1987-ais ar 88-ais metais, bet su lietuviškuoju jaunimu, kuris, vengdamas "kovoti ir mirti už komunistiškąją nelaisvę 1944 m. mobilizuojamuose Sovietų Sąjungos kariuomenės daliniuose, pasirinko partizaninį gyvenimą Lietuvos miškuose".

Antrasis atgimimo laikotarpis vyko po Stalino mirties, bet nei žmogaus teisės, nei Helsinkio paktai Lietuvos okupanto nesaistė. Religinis ir tautinis persekiojimas nesibaigė. Okupantas dar daugiau suintensyvino sąžinės laisvės varžymą, dar stipriau ėmėsi rusinti ir nutautinti Lietuvą, o ypač jaunimą.

Šiandieninis – trečiasis atgimimo sąjūdis yra tik tęsinys to paties sąjūdžio, kuris jau nuo 1941 metų siekia nepriklausomos Lietuvos. Nuo pirmųjų jis skiriasi tik tuo, kad nuo 1988 m. vidurvasario jis išėjo į viešumą. Dabar visi sako tai, ką iki šiol tik savo širdyje nešiojo, tik rizikuodami kalėjimo ar tremties bausme, prasitardavo savų draugų tarpe.

Būdinga kun. A. Svarinsko pasakojime tai, kad jis išvardina visų kitų, su juo kartu buvusių bendraminčių kančias, jų kovą už Tėvynės ir Bažnyčios laisvę ir tik kukliai pamini savo iškentėtus 21 metus kalėjimuose. Nei karto nepaminėjo, kad jis buvo skriaudžiamas, mušamas, alkanas, pervargęs. Tik sekant jo pasakojime kitų asmenų kančias, lengva suvokti, kad ir jo golgota buvo ne tik nelengvesnė, bet dar sunkesnė.

Lietuvos ateitis yra Dievo rankose. Kas ketvirtas lietuvis buvo paaukotas ant Tėvynės laisvės aukuro, o tokia auka negali neatnešti laisvės, kurios trokšta okupuota Lietuva ir visi jos vaikai, nesvarbu kur jie begyventų.

Kun. A. Svarinskas, kartu su susirinkusiais pasivaišino kavute, tuo pačiu pasikalbėdamas su pavieniais torontiečiais. Aiškino, kad yra labai svarbu neužmiršti okupanto padarytų skriaudų. Taip pat reikia iškelti viešumon jiems parsidavusių asmenų darbus. Negalima užmiršti, ką ir kas skriaudė ir skriaudžia Lietuvą ir lietuvius. Reikia viską surašyti, viską išaiškinti, tik nereikia keršyti. Atpildą už gerus ar blogus darbus duos Dievas.

Kun. A. Svarinskas, lydimas Lietuvos kankinių parapijos klebono kun. J. Staškaus ir "Vilniaus" namų vedėjo A. Vaičiūno, apžiūrėjo pensininkų namų įrengimus, susirinkimų kambarius ir aplankė pačią seniausią "Vilniaus" namų gyventoją. Jo trumpa viešnagė "Vilniaus" gyventojams ir atsilankiusiems svečiams paliko neišdildomą įspūdį.

AKV

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker

1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, **B.A.,**

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

Ar jie veiks? Taip, jeigu jūs pirksite iš mūsų!!!

Mes turime šių bendrovių gaminius: Sony, Panasonic, Hitachi, Sharp, Phillips, Fisher, Akai, Sansui, Toshiba, Fuji, NEC, Grundig, Siemens, Sanyo, JVC, ITT. Mūsų kainos yra žemiausios, į jas įeina pristatymas iki Montrealio, Otavos, Hamiltono, Niagaros ir kitur.

EUROPA

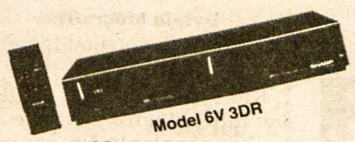

Model 6V 3DR

$399.99

Model #33S2-A2

LIETUVA

Importo-eksporto bendrovė ENCHANTE INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietiškos sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių Vilniuje. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija. Skyriui vadovauja Vidimantas Kėkštas, VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

OUR EQUIPMENT WORKS WORLDWIDE

110/220 VOLTS

Model #WQ-T351

EUROPA

NATIONAL PANASONIC

NV-M7EN

$1,599.99

HITACHI

VM-600 E

$1,599.99

ENCHANTE INC

IMPORTERS EXPORTERS

110/220 V • MULTI-SYSTEM • T/V • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

2938 Dundas St. W.

(į vakarus nuo Keele g-t.)

Tel. 769-0631

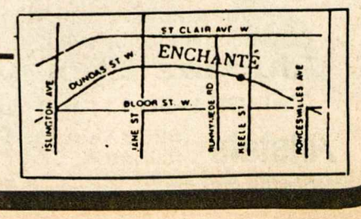

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9½%
180-185 d. term. ind.	9¾%
1 metų term. indėlius	9¾%
2 metų term. indėlius	9½%
3 metų term. indėlius	9½%
1 metų GIC-met. palūk.	10¾%
2 metų GIC-met. palūk.	10½%
3 metų GIC-met. palūk.	10½%
1 metų GIC-mėn. palūk.	9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	10¾%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10½%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10½%
Taupomąją sąskaitą	8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9¼%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5¾%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	13 %
Sutarties paskolas nuo	13 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12¾%
2 metų	12½%
3 metų	12½%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	11½%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 42 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 ***Savininkas – Tom Thompson***

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

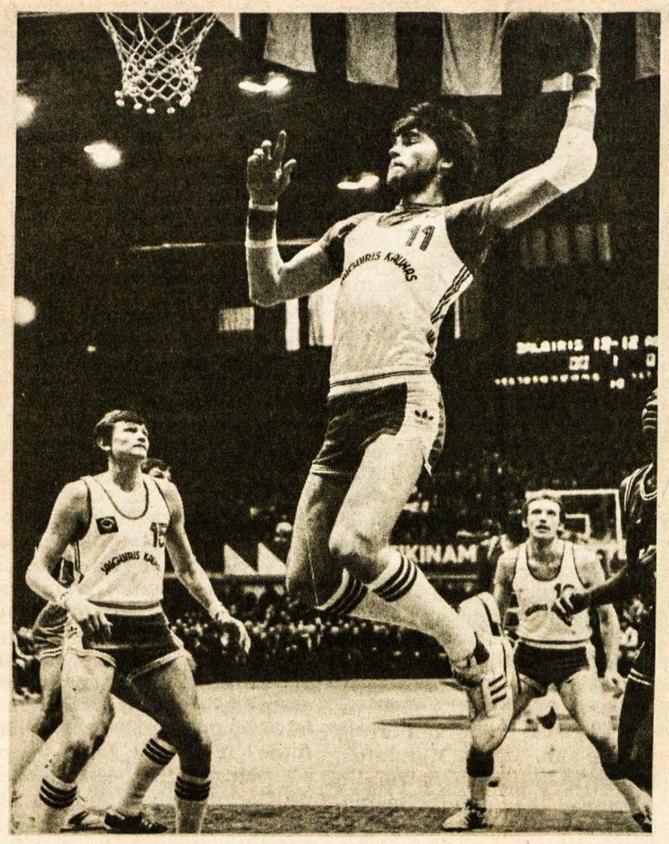

Akimirka iš tarptautinių varžybų . . . Šie krepšinio žymūnai, olimpiečiai, aukso medalistai, žaidė ir prieš "Vėją". Nr. 15 – Sergejus Jovaiša, nr. 11 – Arvydas Sabonis ir nr. 10 – Rimas Kurtinaitis

SPORTAS

T.V.

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,

32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,

telefonas (416) 766-5367

"Vėjas" krepšinio aikštėse

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Šeštosios ir paskutinės "Vėjo" rungtynės buvo žaistos Kaune, liepos 20 d. su Kauno "Žalgiriu". Jas laimėjo žalgiriečiai rezultatu 106: 99 (52:44). "Vėjo" viešnagė baigėsi . . .

"Liūdnos atsisveikinimo akimirkos", straipsnyje Vilniaus "Sporte" 1989 m. liepos 22 d. laidoje Romas Mirskus rašo:

"Nors stiprokai lijo, praėjusio antradienio vakarą prie Kauno sporto halės būriavosi daug kauniečių. Daugelis jų vylėsi gauti atliekamą bilietą į Kauno "Žalgirio" ir Šiaurės Amerikos lietuvių "Vėjo" krepšinio rinktinės rungtynes, taip pat Sergėjaus Jovaišos ir Rimo Kurtinaičio išleistuves.

Tautiečių komandos žaidėjai, pasveikinę žiūrovus ir varžovus "Sveiks valio, Lietuva", susitikimą pradėjo susikaupę, bet atsargiai, gal kiek ir privengdami mūsų krepšinio grandų. Šeimininkai gi žaidžia laisvai, improvizuodami, pirmauja nuo pat pradžios. 3 min. 10:2 "Žalgirio" naudai. Tačiau Amerikos krepšinio mokyklos atstovų kepurėmis neužmėtysi ir netrukus žaidimas išsilygina. Gerai po krepšiu, įveikę Sabonio "Sindromą", kovoja aukštaūgiai J. Karpis ir R. Šimkus, iš toli taikliai meto M. Waitkus bei J. Shimko. Pirmą kėlinį kauniečiai laimi 52:44.

Po petraukos žalgiriečiai, kaip ir rungtynių pradžioje, aikštelėje sukelia audrą. 28 min. 78:59 "Žalgirio" naudai. Tuo metu atrodo, tarsi "Vėjo" žaidėjai jau pavargo ir ruošiasi sudėti ginklus. Bet ne. Svečiai ir toliau rungtyniauja emocionaliai, lyg įgiję antrą kvėpavimą suranda savyje papildomų jėgų ir pradeda vytis varžovus. Po kelių tolimų metimų 32 min. jie pralaimi 73:81, o 38 min. tik 93:96. Susitikimo pabaiga nervinga, deja, kažkodėl labiau jaudinosi žalgiriečiai.

Vis dėlto teisėjų R. Diaz (JAV) ir V. Dovydavičiaus (Lietuva) švilpukai užfiksuoja Kauno "Žalgirio" pergalę 106:99. "Vėjui" taškus pelnė: J. Karpis 25, M. Waitkus 23, J. Shimko 22, R. Šimkus 19 ir G. Mikalauskas 10. "Žalgiriui" – R. Kurtinaitis 42, A. Sabonis 19, S. Jovaiša 16, G. Krapikas 8, A. Brazys 6, G. Einikis 5, A. Visockas 4, A. Brazdauskis, G. Markevičius, E. Bublys po 2.

Per šį susitikimą Rimas Kurtinaitis buvo neginčijamas kauniečių lyderis. Nors rungtyniavo tik truputį daugiau negu kėlinį, demonstravo tikrai didmeistrišką, ilgam krepšinio aistruoliams įsimintiną žaidimą. Dešimt tritaškių metimų ir pelnyti 42 taškai – toks jo "kraitis" rungtynėse su "Vėju". Žiūrovai jam nepagailėjo audringų plojimų. Lyderiui gerai talkino S. Jovaiša ir A. Sabonis.

Tą vakarą susirinkę halėje patyrė nemaža įspūdžių ir smagių, ir liūdnų. Prieš rungtynes, po jų, per pertrauką, skambėjo muzika, tautinės dainos, eilės, džiugino šokėjai. Kauniečiai gražiai atsisveikino su "Vėjo" krepšininkais, paskutines viešnagės Lietuvoje rungtynes, sužaidusiais Kaune."

. . . Šiuo puikiu, kiek sutrumpintu, Romo Mirskaus rašiniu ir baigiame "Vėjo" varžybinės dalies Lietuvoje aprašymą. Išvyka verta dėmesio, tautiniu ir suartėjimo su Lietuvos sportininkais atžvilgiais. O Šiaurės Amerikos vaikinai verti pagarbos. Aikštėje ir už jos ribų jie reprezentavosi gerai.

Šiaurės Amerikos lietuvių lauko teniso pirmenybės

ŠALFASS lauko teniso komiteto vadovo dr. Algio Barausko ir jam talkinusio Jurgio Šenbergo pastangomis rugpjūčio 19-20 d.d. Detroite, buvo suorganizuotos ir pravestos metinės lauko teniso varžybos.

Nežiūrint įdėto darbo ir pastangų, varžybose dalyvių daug nebuvo . . . Dr. A. Barauskas ir J. Šenbergas išsiuntinėjo per šimtą asmeninių pakvietimų, buvo reklamuojama spaudoje, tačiau pvz. Čikagos teninkai, kur jų yra daug ir gerai organizuoti stipriame Čikagos lietuvių teniso klube, nedalyvavo. Praktika rodo, jei pirmenybės vykdomos ne Čikagoje, iš to miesto dalyvių nėra.

Šiose pirmenybėse Vaidas Čikotas iš Alexandria, VA, ir Stepas Solys iš Toledo, mūsų geriausi tenisininkai, dėl rimtų priežasčių negalėjo dalyvauti. Taip pat nedalyvavo ir daugelio pirmenybių laimėtoja Vanda Vebeliūnienė iš Niujorko.

Moterų klasėje finalus laimėjo Irena Woodham iš Cincinnati prieš Daną Barauskaitę iš Detroito 6-0, 6-3. Trečia vieta tenkinosi Birutė Barauskienė iš Detroito.

Vyrų B klasėje finale Antanas Paškus iš Rochester Hills, Mi. laimėjo prieš Jurgį Šenbergą iš Royal Oaks, Mi., 6-3, 6-2. Trečia vieta teko dr. Algiui Barauskui iš Detroito.

Vyrų A klasėje Jonas Čikotas iš Alexandria, Va, laimėjo prieš Denį Selenį iš Ann Arbor, Mi., 6-0, 6-1. Trečia vieta teko Taurui Barauskui iš Detroito. Laimėdamas pirmą vietą, Jonas Čikotas perėmė iš savo brolio Vaido, ankstesnių varžybų laimėtojo, a.a. Eleuterijaus Bačinsko atminimui šeimos skirtą pereinamąją taurę.

Sekant paskutiniųjų 4 metų varžybas, gaunasi išvada, lietuviai turi gerų žaidėjų, tik gaila, kad jie visi nesuvažiuoja į pirmenybes. Vieni atvyksta vienais metais, kiti kitais. Atsiranda ir naujų dalyvių, kaip Irena Woodham, kuri, pirmą kartą atvykusi, laimėjo pirmenybes.

Senjorų klasėje Juozas Škėma iš Sterling Heights, Mi., buvo vienintelis atstovas šioje klasėje, todėl jis varžėsi vyrų B klasėje.

Sekančiais metais varžybos vyks Čikagoje. Kaip dr. A. Barauskas sako, jose bus daug dalyvių, nes šios varžybos bus lyg ir generalinė repeticija, prieš vykstant į IV PLS žaidynes Lietuvoje 1991 metais.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų veiklos pradžią švęsime spalio 22 d. Lietuvos kankinių šventovėje. Nors jau visos kuopos turėjo susirinkimus ir apsvarstė veiklos planus, bet nėra per vėlu Viešpačiui pavesti visus veiklos rūpesčius ir paprašyti Jo pagalbos bei palaimos. Tad visų kuopų nariai su vėliavomis dalyvauja 11 val. Mišiose Lietuvos kankinių šventovėje. Po Mišių bus agapė, į kurią kviečiamas jaunimas, tėveliai ir *visi* Mississaugos bei Toronto sendraugiai.

Moksleivių pirmasis susirinkimas spalio 15, sekmadienį, tuoj po 10.15 v. Mišių ateitininkų kambaryje. Norintieji įsijungti į moksleivių kuopą yra prašomi pranešti Julijai Šukytei tel. 823-1565.

Studentų draugovė savo pirmajame susirinkime išsirinko valdybą, kuri praeitą šeštadienį aptarė pagrindinę veiklos kryptį. Metų tema: "Ateitininkas kasdienybėje". Šiai temai nagrinėti ieškoma paskaitininkų. Valdyba pasiskirstė pareigomis: Dana Grajauskaitė ir Tadas Slivinskas – veiklos prižiūrėtojai, Algis Ankus – iždininkas ir ateitininkų kambario prižiūrėtojas, Tadas Tolvaišis ir Tadas Slivinskas – aplinkraščių redaktoriai, Jūratė Tolvaišaitė rūpinasi pramoginiais renginiais. Sekantis susirinkimas bus spalio 21 d., šeštadienį. **O.G.**

Skautų veikla

• Kviečiami visi berniukai ir mergaitės į skautų "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntus. Čia rasite įvairių ir smagių užsiėmimų ne tik sueigose, bet iškylose bei stovyklose. Tuntuose veikia jūros skautai bei skautės. Kas linkę į vandens sportą, pvz. kaip buriavimą, čia ras puikų užsiėmimą. Tuntai laukia jūsų įsiregistruojant. Sueigos skilčių, draugovių vyks po šeštadieninės mokyklos pamokų arba susitarus draugovei bet kurią kitą dieną. Organizuokitės, nes organizuotas jaunimas yra geresnis ir solidaresnis. Skambinkite vilkiukų drauginiukų sk.v. sl. Andriui Paškui tel. 766-7984, prityrusių skautų – sk.v. v.sl. Ričardui Kalendrai, skautų – sk.v. v.sl. Mariui Bijūnui, jūros skautų – s. Vytautui Keturakiui tel. 651-1239 arba tuntininkui s. F. Mockui tel. 489-7735. **M.**

ŠYPSENOS

Dviejų biografijos

Gyveno sau girtuoklis ir, žinoma, numirė.

Kitas žmogus visai negėrė, bet taip pat mirė. Savaime aišku, jie neapleido šio pasaulio vienu ir tuo pačiu laiku.

Tas, kuris negėrė, mirė anksčiau. Girtuoklis jį suvažinėjo automobiliu . . .

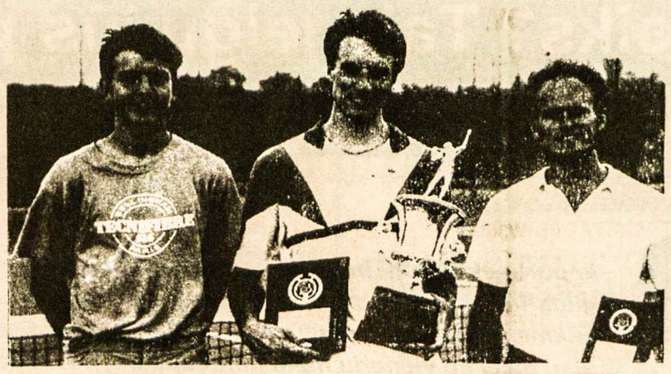

Šiaurės Amerikos lietuvių lauko teniso pirmenybėse, rugpjūčio 19-20 dienomis vykusiose Detroite, vyrų A klasės laimėtojai. Iš kairės: Tauras Barauskas – III vieta, Jonas Čikotas – I vieta ir a.a. E. Bačinsko pereinamoji taurė, D. Selenis – II vieta Nuotr. B. Čikoto

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9½% už 90 dienų term.indėlius	
9¾% už 6 mėn.term.indėlius	
9¾% už 1 m. term. indėlius	
9½% už 2 m. term. indėlius	
9½% už 3 m. term. indėlius	
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
10¾% už 1 m. GIC invest. pažym.	
10½% už 2 m. GIC invest. pažym.	
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.	
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
10¾% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8¾% už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8 % už taupymo sąskaitą	
9¼% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:

už asmenines paskolas nuo...13 %	
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12¾%
2 metų	12½%
3 metų	12½%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų... (variable rate)	11½%

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 73 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai —

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir

Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – **savininkai**

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) **773-6480**

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Nemokamas namo įkainojimas.

Telefonai 535-2331 arba **537-2869**

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.

associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 239-9892

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Su $1,000 įmokėjimu galite įsigyti butą

Hillcrest Ave., šalia Cooksville traukinių stotelės, į pietus nuo Square One prie 10 greitkelio.

- *Tai puikiausias nekilnojamo turto pirkinys apsaugotas nuo valstybinių pajamų mokesčio (tax shelter).*
- *Tai yra gera investacija arba butas išėjus į pensiją, proga padėti vaikams ir vaikaičiams.*

Jeigu jus domina ši unikali investacija ir norite sužinoti apie šias neribotas projekto galimybes skambinkite

George Kairiui tel. 366-8771 arba **769-2500**

MARIUS E. RUSINAS, *turįs aštuonerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:*

- **RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai**
- **RRIF pensijų fondas**
- **metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)**
- **įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda**
- **atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm**
- **klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus**

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2

Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

se provincinio parlamento rinkimuose separatizmą garsinanti Kvebeko partija vėl susilaukė 40% balsų. Tenka daryti išvadą, kad Kvebeko atsiskyrimo šalininkų skaičius nepadidėjo pastarųjų aštuonerių metų laikotarpyje. Į 125 vietų parlamentą liberalai grįžo su 92 atstovais, Kvebeko partija – su 29, o "Lygybės" partija koją įkėlė su 4 atstovais.

Didelės atstovų daugumos parlamente vėl susilaukė premjeras R. Bourassa su savo liberalais, praradęs kelis parlamento narius. J. Parizeau vadovaujama Kvebeko partija jų skaičių padidino iki 29. Keturis liberalų atstovus iš parlamento išstūmė angliškoji "Lygybės" partija. Lig šiol angliškai kalbantys kvebekiečiai visada balsuodavo už liberalus, nes jiems buvo nepriimtini atsiskyrimo siekiančios Kvebeko partijos kandidatai. Šį kartą apie 40% visų angliškai kalbančių kvebekiečių balsų nusinešė "Lygybės" partija. Kvebeko parlamentan buvo išrinkti keturi jos atstovai: vadas R. Libmanas, prof. N. Cameronas, advokatas R. Holdenas ir Montrealio radijo stoties angliškasis 75 metų amžiaus komentatorius G. Atkinsonas, nemokantis prancūzų kalbos. Kvebeko parlamente jis turi teisę kalbėti angliškai, bet jam bus sunku atsakinėti į prancūziškus klausimus ir sekti posėdžių eigą.

Keturių "Lygybės" atstovų ateitis Kvebeko parlamente dabar yra premjero R. Bourassos ir daugumą turinčių liberalų rankose. Dabartiniai įstatymai oficialų pripažinimą naujai partijai suteikia tik tada, kai ji gauna 20% balsų rinkimuose arba parlamentan ateina su dvylika atstovų. "Lygybės" partija surinko tik nepilnus 4% balsų ir parlamentan pravedė keturis atstovus. Pasak premjero R. Bourassos, sprendimą jų reikalu turės padaryti bendras parlamento komitetas, kuriame daugumą turi liberalai. "Lygybės" parlamentarai gali būti pripažinti tik jokiai partijai neatstovaujančiais nariais, neturinčiais partijoms užtikrintų privilegijų debatuose. Šiuo metu keturi "Lygybės" atstovai, įsipareigoję ginti anglų kalbos teises, geriausiu atveju tėra labai nežymi rakštis premjerui R. Bourassai. Jis betgi neturėtų užmiršti, kad angliškoji kvebekiečių dalis pirmą kartą nusisuko nuo liberalų. Tiesa, tie kvebekiečiai savo balsų neatidavė Kvebeko partijai, šią provinciją norinčiai atskirti nuo Kanados, bet įsteigė angliškąją "Lygybės" partiją. Ateityje ji gali dar labiau apkarpyti liberalų gaunamus užtikrintus balsus. Balsų nuobiros gali susilaukti didelio svorio, jeigu sumenkėtų paties premjero R. Bourassos ir liberalų partijos populiarumas Kvebeko provincijoje. Tikėkimės, kad premjeras R. Bourassa dar nėra užmiršęs skaudaus pralaimėjimo, kuri jam atnešė R. Levesque'o vadovaujama Kvebeko partija.

Dalis garbės svečių Kanados lietuvių kultūros muziejaus atidarymo vaišėse. Iš kairės: Lietuvos konsulas generalinio konsulo pavaduotojas HARIS LAPAS, GRAŽINA LAPIENĖ, KLB valdybos vicepirm. HERBERTAS STEPAITIS, kun. ALFONSAS SVARINSKAS, kun. VIDMANTAS KARECKAS iš Lietuvos Nuotr. St. Dabkaus

SKAITYTOJAI PASISAKO

KODĖL PERSISTENGTI?

Mūsų jaunimo ansamblių sėkmingos išvykos į okupuotą Lietuvą gražiai aprašomos. Dar plačiau ir įvairiau ansamblių koncertus, keliones, vaišes ir pokalbius skelbia tėvynės periodika. Malonu skaityti gerus atsiliepimus ir nuoširdžius linkėjimus. Viešnagių globėjai, koncertų rengėjai ir korespondentai savuose laikraščiuose skiria nemažai vietos ir pasikalbėjimams su grupių vadovais, išvykų organizatoriais, kurių nuomonės, be abejo, yra gaudomos.

Štai tenykštėje spaudoje skaitome apie Toronto "Atžalyno" koncertus, keliones, matome geras nuotraukas, bet ... kai kur ir nustembame. Julija Mušinskienė "Gimtajame krašte", rugpjūčio 31-rugsėjo 6 nr. skelbia pokalbį su ansamblio tėvų komiteto pirmininku Valteriu Dauginiu, kuris pareiškęs, kad "atvažiuoti į Lietuvą planavom prieš dešimtį metų, bet dauguma tėvų tam nepritarė". Pasidžiaugęs, kad "šį kartą viskas vyko sklandžiai", kad ansamblio išvyką parėmę Kanados lietuvių fondas, du lietuviški bankai ir pavieniai tautiečiai, toliau pranašauja, kad "mūsų veikla per kokius penkerius metus pereis jau Kanadoje gimusiems lietuviams" ir tvirtina, kad "santykiuose su Lietuva jie neturės tokio "ožio", kaip kai kurie vyresnieji, dar ir dabar nelabai norintys keisti liniją ..." Ir klausimą užbaigia "politiškai": "Kita vertus, vyresnioji karta tikėjo, kad jie išvaduos ir atgaivins Lietuvą (...!). Bet dauguma mūsų, ypač čia apsilankiusieji, seniai supratom (!), kad ne mes, o namiškiai patys turės savo namus prižiūrėti ..."

Daug komentarų nereikia. Tie *"ypač apsilankiusieji* tikriausiai dar buvo negimę, *kai kažkas seniai suprato,* kad ne jie Lietuvą išvaduos ... O kas the "ožiai" vyresnieji – neaišku. Pagalvoji, gal tie, kurie išvyką į Lietuvą parėmė ...? Tie *"kai kurie"* be paaiškinimo gali būti tokia plati grupė, kurioje pasidairę gal ir visus veikėjus ar veiksnius atrastume? Jei jau tai norėta pasakyti, tai tasai pokalbio "politikavimas" atsiduoda, kaip pavėluotas pataikavimas Petronio-Reimerio gadynei, kuri juk jau pasibaigė. Už iškvietimą "Tėviškės" draugijai dabar jau leidžiama *ačiū* pasakyti ir kitais žodžiais, o šokėjų grupės globėjui, leidžiantis į ansamblį neliečiančias kalbas, reikėtų *žinoti tiesą,* kad išeivijos darbuotojai tik Petronio "Tėviškės" *propagandoje "vadavo" Lietuvą.*

Visai be reikalo V.D. ir "Tiesoje", nr. 163 (11318), pasikalbėdamas su korespondente Irena Šalkauskiene, užuot ką daugiau apie *savo* globojamąjį ansamblį papasakojęs, nei iš šio, nei iš to aiškina, pagal kokius "kanonus" Toronto "Gintaro" ansamblis priiminėdavęs naujus šokėjus – "kokios spalvos turi būti žmogaus akys, plaukai, ūgis ..." Ir kam gi viso to? Tai jau nepavykęs pokalbio paįvairinimas. Sakykim, kad tai tik netyčia išsprūdę žodžiai .. **Skaitytojas**

"Saturday Night" žurnalas spalio mėnesio laidoje išspausdino žurnalisto Antano Šileikos straipsnį apie Vilnių ir jo archeologinius kasinėjimus. Jis praeitą rudenį, spalio mėnesį, lankėsi Lietuvoje. Prieš tai ten buvojo 1975 m. Rado didelį skirtumą. Tada Vilnius atrodė apšepęs, dabar visur vyko atnaujinimo darbai.

Žurnalisto dėmesį atkreipė archeologiniai kasinėjimai, kurie ekstensyviai vyko Vilniuje. Mat anksčiau sovietinis režimas draudė kasinėjimus, nes tai surišta su Lietuvos valstybine praeitimi. Po Vilniaus arkikatedra yra palaidotas didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas, didžiausias istorinės Lietuvos herojus, su lenkų talka sumušęs kryžiuočių ordiną. Autorius pažymi, — ką karalius Arturas reiškia anglams, tai tą lietuviams reiškia Vytautas. Sunku surasti Vytauto palaikus, nes trūksta lietuviams modernių kasinėjimo priemonių.

Prieš nacių okupaciją Vilniuje gyveno 100,000 žydų, kuriuos aptarnavo 100 sinagogų. Dabar telikusi viena sinagoga, kurią penktadienio vakarais lanko būrelis tikinčiųjų.

Su atgimstančia Lietuva atgimsta ir jos sostinė Vilnius.

Testamentiniai palikimai

Iškeliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 40 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmmirškite ir jo. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. LEIDĖJAI

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416)**762-7393**
namų **233-0303**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS
B.C.L., LLB., M.B.A., M. Eng.
15 John St., Suite 2
Weston, Ontario M9N 1J2
Tel. 240-0594
Fax. 248-5922

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.
perėmė a.a.advokato **Algio Puterio**
bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas
įstaigos (416) **763-3362**

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

Century 21 MLS
G. KELLEHER REAL ESTATE LTD.
Susan Jurėnienė
Profesionali pirkimo ir pardavimo atstovė mielai jums patarnaus Toronto, Mississaugos, Oakvillės apylinkėse.
Verslo — (24 v.) tel. 279-6338
Namų — 542-1708

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas
allan BROWN
624-6336 namų **897-0068**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonas (416) 864-2734
- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC. REALTOR
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Century 21
DRESHER Ltd.
Member Broker
Tel. 233-3334
FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Birutę Spudienę, B.A., namų 445-9469 arba į Valterį Drešerį. *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

Ar jūs domitės pirkimo ir pardavimo (Real Estate) karjera?
Jeigu taip, skambinkite į mūsų raštinę. Mes paruošime jus, duodami pamokas kas antrą antradienį.
Century 21 geriausiai paruošia pardavėjus pirkimo ir pardavimo versle. Dėl informacijų skambinkite **Valteriui** ar **Rick tel. 233-3334.**
Century 21. **Dresher Ltd.**

Toronto miestas
ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS
Toronto mieste atmatos nebus išvežamos
Padėkos dieną
spalio 9, pirmadienį
Reguliarus pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas spalio 10, antradienį.
Reguliarus antradienio atmatų išvežimas bus atliktas spalio 11, trečiadienį.
Nebus išvežamos mėlynos dėžės spalio 11, trečiadienį.
Padėkite išlaikyti Toronto miestą švarų, išnešdami atmatas išvežimo dieną. Niekados nedėkite sudaužytų stiklų arba kitų aštrių daiktų į plastikinius atmatų maišus.
R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
viešųjų darbų viršininkas

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

NA ELECTRONICS
LOW COST ELECTRONICS
110 V. arba 220 V. PAL-SECAM-NTSC
Naudojami Lietuvoje
Visi videomagnetofonai yra europietiškos voltažo sistemos. Mes turime didžiulį elektroninės aparatūros pasirinkimą žemomis kainomis.
SONY CFS-W365S
SHARP – WQ 260 110V.– 220V.
JAMAHA SINTEZATORIUS
JVC/14" TV C-140 ME
HITACHI VM-600E
4-Head Super Multi-System VCR PAL • SECAM • NTSC
KOMPIUTERIAI
PAL-SECAM-NTSC
TOSHIBA V-83CZ
AIWA VIDEO
Pasiunčiame į Lietuvą ir kitus Europos kraštus.
NORTH AMERICA ELECTROMECHANIC
231 Robert Hicks Dr., Willowdale, Ont. Canada M2R 2R3
Tel. (416) 663-9497 arba (416) 665-4250

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1KB
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

AL 2766
L.arch."

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Praeitą sekmadienį 11 v.r. Mišiose mūsų šventovėje iškilmingai dalyvavo Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai pradėdami savo mokslo metus.

— Vaikučiai, kurie šiais metais mūsų parapijoje priėjo Pirmosios Komunijos, prašomi susirinkti tolimesniems pokalbiams su ses. Palmira spalio 8 ir 15, sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijoje.

— Tėvai, norintieji leisti savo vaikučius prie Pirmosios Komunijos ateinančiais metais, prašomi juos registruoti dabar parapijos raštinėje tel. 277-1270. Pamokas praves ses. Palmira.

— Anapilio Rožinio būrelio užprašytos Mišios Lietuvos laisvės intencija bus aukojamos spalio 7, šeštadienį, 10 v.r. mūsų šventovėje. Reikalingi transporto prašomi kreiptis į A. Augaitienę tel. 231-7416.

— Anapilio moterų būrelio susirinkimas bus spalio 15, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, buvusiose bankelio patalpose Anapilyje. Bus tariamasi Kapinių lankymo dienos reikalais. Kviečiamos visos narės dalyvauti.

— Vilniaus universiteto Dainų ir šokių ansamblis koncertuos spalio 17, antradienį ir spalio 18, trečiadienį, 7.30 v.v. Anapilio salėje. Visos vietos bus numeruotos. Bilietai platinami sekmadieniais parapijose.

— Anapilio knygyne galima įsigyti naujos Kauno įrašų studijos reprezentacinę kasetę "Kur tu, Lietuva?" Kasetėje geriausias dainas apie Lietuvą atlieka šeši Lietuvos ansambliai. Pajamos bus naudojamos muzikos instrumentams įsigyti.

— Kapinių lankymo dieną — lapkričio 5, sekmadienį. Pamaldos Šv. Jono lietuvių kapinėse bus 3.v.p.p.

— Tęsiamas statybos vajus Kanados lietuvių kultūros muziejui Anapilyje. Aukojo: $1,000 — A. R. Pacevičiai; $500 — dr. R. D. Stas; $300 — J. I. Mickevičiai; $200 — O. Jakimavičienė, A. V. Ramanauskai, S. E. Pusvaškiai; $100 — M. P. Besąspariai, kun. J. K. Butkus, OFM, dr. P. I. Lukoševičiai, P. E. Kripai, A. B. Liškauskai, O. Bakšienė, K. Gaputis; $20 — V. O. Anskiai, J. B. Tamulioniai, A. Jankaitienė; $10 — V. Kutkevičius.

— Aukojo parapijai: $200 — Č. Pšezdzieckis, J. Arštikaitis; $100 — A. V. Bersėnai, dr. J. A. Sungailos; $50 — A. Lukošiai, O. J. Kirvaičiai; Šv. Kazimiero kolegijai Romoje: $100 — G. Jonaitienė

— Mišios spalio 8, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Mariją Kronienę ir Jurgį Bendoraitį, 11.00 v.r. už parapiją. Wasagoje 11 v.r. už a.a. Vincą Bačėną.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojo: $100 — B. Molis; a.a. dail. Jokūbo Dagio atminimui: $60 — dr. A. S. Kazlauskai; $50 — V. N. Liačai, G. D. Sakai iš Otavos, J. V. Šimkus, V. A. Šimkai, $40 — C.K., J. I. Meiklejohn; $30 — J. J. R. Pilipavičiai, R. Pilipavičius & P. McGuire; $20 — O. Kavaliauskienė, J. Pacevičienė, T. Stanulis, O. Svarinskienė; $10 — G. Baltaduonienė, V. B. Lukai iš Hamiltono. Iš viso — $500. Statybos fonde yra $143,688.77. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 350 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: dail. Z. Dargienė, V. Plebanskienė, J. Tamošiūnas iš Kauno; M. Menčinskienė iš Telšių; dr. D. Gedrikas ir žmona Inga iš Šiaulių; V. Petrutienė iš Palangos; V. Dundzys iš Vilniaus; K. Jabloskis iš Ukmergės; Rasa Lukošiūtė-Jarienė iš Marijampolės; V. Andrašiūnienė, V. Bruzinskienė iš Klaipėdos; J. Melešienė iš Kelmės; S. Makutėnas iš Indianapolio, Indianos.

— LN valdybos posėdis — spalio 12, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Spalio 8, sekmadienį, Toronto Lietuvių namuose nebus gaminami pietūs. Svetainė "Lokys" veiks įprasta tvarka.

— "Nepriklausomos Lietuvos" laikraščio rėmėjai spalio 1 d. pasiskirstė pareigomis ir aptarė visus reikalus renginio, įvyksiančio spalio 21 d. Lietuvių namuose. Jei kas norėtų paaukoti laimikių loterijai, prašomi atnešti juos į Lietuvių namus. Visuomenė prašoma į renginį atsilankyti ir tuo paremti laikraštį.

PADĖKA

Atskridus į Torontą, mane Vytautas Montvilas vežė, kur tik buvo reikalinga. Liudvikas ir Elena Vaštokai ir Marytė Girčienė labai maloniai priėmė ir globojo. Už viską esu labai dėkinga. Taip pat dėkoju Britanijos Lietuvių sąjungai už piniginę paramą.

Rūta Popikienė

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šventoji valanda prasideda 7 v.v., Mišios — 7.30 v.v. Išpažinčių klausoma prieš Mišias. Seneliai ir ligoniai lankomi ligoninėse ir prieglaudose iš anksto susitarus. Šį šeštadienį Gyvojo Rožinio draugija renkasi 10.30 v.r. Rožinio kalbėti, o 11 v.r. — Mišios. Pensininkų namuose "Vilnius" Mišios 5 v.p.p.

— Trečiojo šv. Pranciškaus ordino mūsų parapijos kongregacijos mėnesinis susirinkimas ir Mišios šį ketvirtadienį, 10 v.r.

— Susituokė Jonas Gustainis su Teodora Cipkiene ir Rimas A. Miečius su Jane Paulin.

— Pakrikštyti: Rena Elizabeth Big Conoe, Auksuolio ir Karen Valiūnų dukrelė; John Robert, Onutės (Poškutės) ir Stanley Zeber sūnus.

— Ryšium su Padėkos dienos savaitgaliu ateinantį sekmadienį parapijos kavinėje nebus lietuviškų valgių.

— Naudotų daiktų ir drabužių išpardavimas, kurį organizuoja parapijos labdaros sekcija, įvyks spalio 24 ir 26 d.d. parapijos Parodų salėje. Pajamos už parduotus daiktus naudojamos siuntiniams siųsti Lenkijoje gyvenantiems lietuviams. Labdaros sekcijai pirmininkauja dr. J. Čuplinskienė tel. 533-7425.

— Keliaujantiems į Amerikos sostinę Vašingtoną, pranešame, kad autobusai nuo parapijos išvyks spalio 6, penktadienį, 6.30 v.r. Svarbu laiku išvykti, kad būtų galima išvengti judėjimo susikimšimo Buffalo mieste. Ekskursija sugrįš pirmadienį apie 11 v.v. Taip pat primename, kad visi pasiimtų reikalingus dokumentus pervažiuoti JAV sieną.

— Religinis seminaras, kurį organizuoja parapijos tarybos religinė sekcija, vadovaujama Al. Kuolo, prasidės spalio 25 d., 7.30 v.v., ir tęsis trečiadieniais, kol bus išnagrinėti septyni sakramentai. Seminaras bus pradėtas Mišiomis 7.30 v.v. Apie valandą laiko bus skirta pranešimui ir diskusijoms.

— Parapjai aukojo: $14,700 — a. a. Kazio Povilenskio testamentinis palikimas; $3,891 — a.a. Bronislavos Kovaliūnienės testamentinis palikimas; $200 — J. Vingelienė; $100 — M. V. Kriščiūnai, P. Kudreikis, E. O. Spūdai; $50 — V. Dunderienė, J. T. Gustainiai, P. V. Melnykai, A. K. Valiūnai, S. A. Zeber; pranciškonų klierikų fondui: $300 — R. Prociw; $50 — St. Povilenskis; $20 — J. B. Mailiauskai; Vyskupo fondui: $100 — J. Vingelienė.

— Mišios spalio 8, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Albiną Lukošienę, 9.20 v.r. — už a.a. Jennie Brough, 10.15 v.r. — už a.a. kun. Alfonsą Grauslį, už a.a. Emiliją Zabulionienę, 11.30 v.r. — už parapiją, 7.00 v.v. — už Slapšių šeimos mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Spalio 8, sekmadienį, pamaldos įprastu laiku, 11.15 v.r.

— Spalio 15, sekmadienį, parapija švenčia pjūties ir padėkos dieną. Pamaldose 11.15 v.r. giedos parapijos choras. Moterų draugija kviečia visus dalyvius po pamaldų pietums Lietuvių namuose. Bus pranešimas apie religinę padėtį Lietuvoje.

— Parapijos tarybos posėdis — spalio 11, trečiadienį, 7.30 v.v. parapijos salėje.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už suruoštą mergvakarį ir tokias gražias bei brangias dovanas, o Jūsų parodytą nuoširdumą aš niekad neužmiršiu.

Dėkoju visoms ponioms, kurios dalyvavote ir kurios prisidėjote, bet dalyvauti negalėjote. Ypatinga padėka L. Nakrošienei ir S. Aušrotienei bei visoms rengėjoms už puikiai paruoštą maistą ir skanius pyragus.

Nuoširdžiausias ačiū visoms —

Kristina Sagevičiūtė ir Stewart

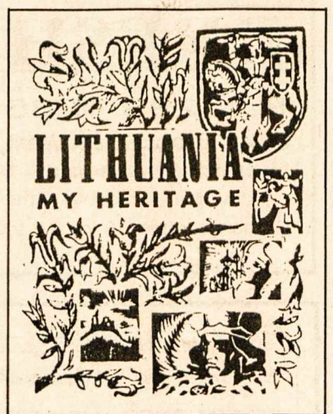

"LITHUANIA MY HERITAGE", knyga anglų kalba. Pagrindinės žinios apie Lietuvą. **400 psl., 1300 iliustracijų. Kaina $22.75 su persiuntimu. Užsakyti: "Tėviškėlė", 4346 So Western, Chicago, IL 60609.**

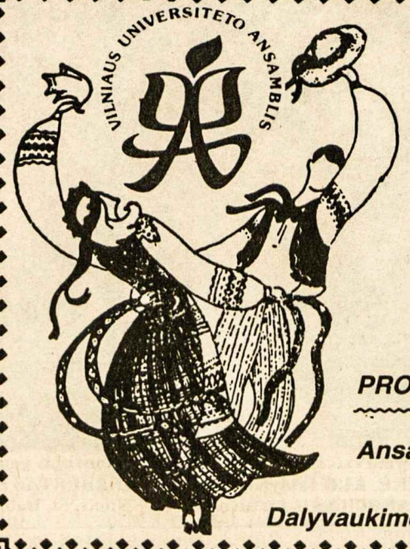

VILNIAUS UNIVERSITETO DAINŲ IR ŠOKIŲ ANSAMBLIO

KONCERTAI

įvyks Toronte 1989 m. spalio 17, antradienį, ir spalio 18, trečiadienį, 7.30 v.v., didžiojoje Anapilio salėje, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario

PROGRAMOJE: tautiniai šokiai, dainos, kanklių ir liaudies instrumentų muzika.

Ansamblio vadovas – Vidas Aleksandravičius.

Visos vietos numeruotos. Kaina – $12, vaikams – $8. Bilietai gaunami – parapijose, pas J. Vingelienę tel. **233-8108,** G. Šimkienę tel. **766-8844.**

Dalyvaukime ir pasigrožėkime jaunimu iš Lietuvos.

Visus maloniai kviečia – ***Toronto "Gintaro" ansamblis***

Kun. A. Svarinskas Toronte

Rugsėjo 19, antradienį, vos atvykęs į Torontą, Anapilio parapijos salėje kun. A. Svarinskas susitiko su Toronto ateitininkais. Rugsėjo 20 rytą aplankė Toronto arkiv. A. Ambrozič ir arkivyskupijos kanclerį vysk. L. Wall. Po to buvo priimtas "Canadian Catholic Register" laikraščio redakcijoje. Ketvirtadienį ilgai kalbėjosi su Toronto žydų laikraščio redaktore. Penktadienį buvo įrašytas pasikalbėjimas Toronto Graham Cable televizijos stotyje Keston College tinklui. Pokalbis bus vėliau transliuojamas per visą kanalą. Taip pat pokalbį turėjo su "The Toronto Star" korespondentu.

Šeštadienį susitiko su Toronto visuomenės dalimi "Vilniaus" rūmuose. Sekmadienį Lietuvos kankinių šventovėje sakė pamokslus. Po pietų koncelebravo Lietuvos kankinių prisiminimui Mišias, pašventino Kanados lietuvių kultūros muziejų, dalyvavo vaišėse ir pasakė pagrindinę kalbą.

Pirmadienį, rugsėjo 25, kalbėjosi su Keston College Canada pirmininke Maureen Giroux. Įrašė žodį Toronto lietuvių radijo valandėlei "Tėvynės prisiminimai". Po pietų, 2 val., išskrido į V. Vokietiją. Garbingąjį svečią globojo ir visur lydėjo Anapilio parapijos klebonas kun. J. Staškus.

A. a. kun. Vaclovas Stankūnas, gyvenęs Montrealyje, yra palaidotas lietuvių Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. Savo testamentu jis paliko nedideles sumas įvairiom organizacijom, jų tarpe – Kanados lietuvių fondui, Amerikos lietuvių fondui, BALF-ui ir kt. Neužmiršo velionis ir "TŽ", kuriuos jis rėmė visą laiką. Jiems jis paliko $3000.00. Čekį atsiuntė velionies testamento vykdytojas Montrealyje James W. Foley.

A. a. Romo Vėlyvio atminimui Zita ir Pranas Sakalai "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. E. Milašienės atminimui Balys ir Elvyra Kronai "Tėviškės žiburiams" aukojo $30.

A. a. Emos Milašienės atminimui Aldona ir Alfonsas Erštikaičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $15.

A. a. Eugenijos Klupšienės atminimui Vera Mikelėnienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

Kredito kooperatyvas "Parama" suteikia lengvatas vyresnio amžiaus nariams, 60 m. ir vyresniems. Iš jų neimamas patarnavimo mokestis už kelionių čekius ir pinigų perlaidas (money order). Tuo pačiu primenama nariams, gaunantiems čekius į namus, kad yra labai patogus ir saugus būdas siųsti čekius tiesiogiai į "Paramą" ir gauti dienines palūkanas nuo įnešimo dienos. Mielai padėsime sutvarkyti čekių siuntimo pakeitimą tiesiog į "Paramą". **Vedėja.**

Lietuvių socialinių reikalų tarnybos (1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6. Tel. 532-3312), darbo valandos: pirmadienį — Lietuvių namuose 10.30 v.r. — 2.30 v.p.p.; antradienį — Lietuvių namuose 10 v.r. — 2 v.p.p.; trečiadienį — "Vilniaus" rūmuose 10 v.r. — 2 v.p.p.; ketvirtadienį — Lietuvių namuose 2 v.p.p. — 7 v. p.p.; penktadienį — vizitai į vakarus nuo Toronto ir valdžios įstaigų lankymas.

Socialinių reikalų darbuotojas **V. Lukas**

Vilniaus universiteto ansamblio

SUSIPAŽINIMO VAKARAS

MONTREALYJE

1989 m. spalio 21, šeštadienį, 6 val. vakaro,

Aušros Vartų parapijos salėje,

1465 DeSeve St., Montreal

Ansamblis atliks vakarui pritaikytą programą.

Vakarienė – baras – muzika Įėjimas – $15.

KONCERTAS

1989 m. spalio 22, sekmadienį, 3 v.p.p.,

St. Henri gimnazijos auditorijoje,

4115 St. Jacques Street prie Place St. Henri metro stoties.

Įėjimas – $15, vaikams iki 13 m. – $8.

Sekmadienį ansamblis giedos Aušros Vartų šventovėje per 10 valandos Mišias.

Kvietimai – bilietai platinami Aušros Vartų parapijos salėje, "Rūtos" klube, Šv. Kazimiero parapijos salėje, Adamonio draudos įstaigoje. Dėl informacijos ir bilietų skambinti: Reg. Piečaitienei tel. **(514) 767-8779**, P. Adamoniui tel. **(514) 722-3545**. Nakvynių informacija – L. Gedvilaitė tel. **482-3113**.

Visus maloniai kviečia – ***RENGĖJAI***

Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos pasitarimas šaukiamas spalio 10 d., 6 v.v., Toronto Lietuvių namuose. Bus aptartas spalio 15 d. sąjungos rengiamas "Varpo" šimtmečio minėjimas su Kazio Inčiūros drama "Vincas Kudirka".

Valdyba

Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio koncertai įvyks spalio 17, antradienį, ir spalio 18, trečiadienį, 7.30 v.v. Anapilyje.

Toronto "Gintaro" ansamblio repeticijos jau prasidėjo. Jaunių, vaikų ir mažiausių — ketvirtadieniais 6.30 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje; studentų — sekmadieniais 6.30 v.v. Lietuvių namuose. **Tėvų posėdis** — spalio 12, ketvirtadienį, 6.30 v.v. Prisikėlimo parapijoje. Prašome bent vieną iš tėvų **būtinai** dalyvauti. Bus svarbūs pranešimai. **Inf.**

Šv. Jono lietuvių kapinių lankymas įvyks lapkričio 5, sekmadienį, 3 v.p.p. Bus pamaldos kapinių koplyčioje. Lietuvos kankinių parapijos katalikių moterų skyrius ta proga ruošia meno parodą.

Naujas leidinys. Jau spausdinama nauja knyga "Ąžuolų randai". Jos autorė yra Antanina Garmutė, daug metų gyvenusi Sibire kaip tremtinė. Dokumentinėse savo apybraižose ji vaizdžiai aprašo ne tik savo, bet ir kitų pavienių asmenų bei šeimų likimą Sibiro tremtyje. Viena jos apybraiža, būtent "Ešelonai", buvo paskelbta ir okupuotos Lietuvos spaudoje, visos kitos apybraižos spausdinamos tik išeivijoje. Minėtos apybraižos yra iliustruotos sibirinėmis nuotraukomis.

Vasario 16 gimnazijai aukojo: $3,000 — Kanados lietuvių fondas, $2,000 — Prisikėlimo par. kred. kooperatyvas; $100 — L. Daunienė; $50 — E. Šlekys, ir $1,000 — K. Činčius testamentiniu palikimu. Dėkojame už aukas ir laukiame daugiau aukų savai gimnazijai išlaikyti. Aukas galima siųsti KLB krašto valdybai adresu: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 arba per esamas Vasario 16 gimnazijos sąskaitas "Paramoj" nr. 3690, Prisikėlimo par. kredito kooperatyve nr. 1385771. Paaukoję $20 ar daugiau, gauna kvitus, tinkamus atskaityti nuo pajamų mokesčių.

L. Tamošauskas,
KLB švietimo komisijos narys

KLB KRAŠTO TORONTO apylinkės rinkimuose spalio 1 d. balsų gavo:

1. Čepas Silvestras	416
2. Čuplinskienė Judita M.	436
3. Dauginis Valteris	289
4. Dresheris Valteris	193
5. Girdauskaitė Rūta	398
6. Gustainytė Rima	280
7. Jonaitienė Ramunė	365
8. Juozapavičiūtė-Petrauskienė Gabija	418
9. Juzukonis Algis	323
10. Kaknevičius Kazys, kun.	288
11. Kuraitė-Lasienė Joana	431
12. Meiklejohn Petras	257
13. Pacevičius Algis	444
14. Pacevičius Antanas	270
15. Petrauskas Rymantas	220
16. Pūdymaitis Kostas	62
17. Revas Zigmas	99
18. Šileika Antanas	316
19. Simanavičius T. Augustinas, kun.	492
20. Simonavičius Algimantas	244
21. Stepaitis Herbertas	339
22. Stukas Vytautas	64
23. Vaičiūnas Algirdas K.	363
24. Vaidila Dainius	281
25. Vaštokas Romas	418
26. Viskontienė Dalia	415
27. Underienė Laima	261
28. Žalnieriūnaitė Vida	194

18 kandidatų, daugiausia gavę balsų, išrinkti krašto tarybos nariais. ***Inf.***

Į KLB KRAŠTO TARYBĄ Hamiltono apylinkėje išrinkti šie asmenys: 1. MAČYS Bernardas, 2. STANKUS Jonas, 3. PLEINYS Jeronimas, 4. MILERIS Kazys, 5. CIPARAITĖ Ramona, 6. STANEVIČIENĖ Vida, 7. DEKSNYS Kazys, 8. ŠIULYS Rimas.

Rinkimų komisija

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

- ***Patarnauja lietuvių kalba.***
- ***Nemokamas namų įvertinimas***

130 Kennedy Avenue, Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus geresnei savo ateičiai

MONTREALQUE

Montrealio lituanistinės mokyklos tėvai rugsėjo 23 d. buvo susirinkę pasitarimui. Kartu buvo išrinktas ir naujas tėvų komitetas: Lidija Dragūnienė, Kristina Makauskienė, Regina Piečaitienė, Rūta Rudinskienė ir Donatas Baltuonis. Pareigomis pasiskirstys artimiausiu laiku. Mokyklos vedėja pasilieka Joana Adamonytė ir beveik tie patys mokytojai – seselė Paulė, Irena ir Remigijus Satkauskai, Andrėja Celtoriūtė, Lilija Gedvilaitė ir Silvija Staškevičienė. Šiais mokslo metais tebus 26 mokiniai, nes kai kurie tėvai norėję, kad pamokos būtų penktadieniais, vaikų nebeleidžia.

Donatas Ramanauskas, čikagietis, rugsėjo 23 d. darė pranešimą daugiausia skautams apie Lietuvos skautų suruoštą pirmą pokarinę stovyklą Dzūkijos miške. Jis turėjo atsivežęs iš tos stovyklos glėbį nuotraukų. Lietuvos skautai rodo didelį entuziazmą skautavimui ir stovyklavimui. Stovyklavo apie 50 skautų, kurių tarpe buvo keli iš JAV ir po vieną iš Kanados ir P. Amerikos. Donatas Montrealyje buvo apsistojęs dėdės šeimoje.

Lietuviškas radijo pusvalandis, vedamas Liudo Stankevičiaus, šiais metais švenčia 25 metų sukaktį. Ta proga buvo išleistas 32 psl. leidinys su sveikinimais, pradedant Brian Mulroney, Robert Bourassa ir baigiant įvairiais prekybininkais, lietuviškomis organizacijomis bei pavieniais asmenimis. Leidinį paruošė Juozas Šiaučiulis, viršelį – dail. Alfreda Venslovaitė-Gintalienė. Ši lietuviška programa girdima antradieniais nuo 11.30-12 val. nakties.

"Nidos" klubo sezono uždarymo proga, spalio 15 d. AV parapijos salėje yra rengiami pietūs. Ta pačia proga bus ir naujų talentų pasirodymas.

Kun. Zigmas Gustainis, Birštono klebonas, rugsėjo 24 d., AV šventovėje 10 v. ir 11 v. atnašavo Mišias ir pasakė pamokslus.

AV parapijos kunigai pradeda kalėdojimą. Kun. Izidorius Sadauskas lankys parapijiečius, gyvenančius LaSalle, o klebonas kun. Juozas Aranauskas – toliau gyvenančius.

Vedyboms ruošiasi – Ramona L. Lapinaitė su Glenn G. Craig ir Elena Rusinaitė su Donald J. Quinn.

Pakrikštyta Patriko ir Tracy Pukterių dukrelė Adrianne-Yvonne vardais. **B.S.**

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256:5355 **C. I. B.**

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 %	Taupymo – special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¾%
1 metų	10 %	Taupymo – kasdienines	5½%
180 d. - 364 d.	9¾%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	9¾%	RRIF – RRSP – term.	11½%
60 d. - 119 d.	9½%	RRIF – RRSP – taup.	6½%
30 d. - 59 d.	9¼%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 13 %, asmenines – nuo 13 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

MOTERIS IŠ LIETUVOS, pažįstamų giriama už kai kuriuos charakterio bruožus ir išvaizdą, norėtų susipažinti su 50-65 metų vyru. Rašyti "Tėviškės žiburių" administracijai.

REIKALINGA moteris, kuri galėtų šešias ar septynias savaites ateiti į namus nuo 3.30 v.p.p.– 7 v.v. prižiūrėti ramų 7 metų berniuką, paruošti vakarienę, atlikti lengvus namų ruošos darbus. Savaitinis atlyginimas $75 ir vakarienė. Skambinti po 8 v.v. tel. 762-3481 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, "Vilnius Manor" pensininkų namuose pas J. Gustainį.

SCARBOROUGH, netoli Kennedy požeminių traukinių stoties privačiai parduodamas 2-jų miegamųjų butas "condominium". Nauji kilimai, didelė su visais įrenginiais virtuvė, yra požeminė aikštelė automobiliui. Skambinti tel. 266-1630, kalbėti tik angliškai.

SKUBIAI REIKALINGA pardavėja, kalbanti lietuviškai ir angliškai. Skambinti tel. 364-5036 Toronte.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom – vestuvėm, krikštynom, laidotuvėm, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiulienei tel. (416) 626-5184.

ATPIGINTOS KAINOS.
Pilna kaina su persiuntimu į Lietuvą video magnetofonas Toshiba 83 CZ – $395, video kamera Hitachi – $1,150. Palyginkite. SIUNČIAME ir VAISTUS. Romas Pukštys, TRANSPAK, 2655 W. 69 St., Chicago, IL 60629. Įstaigos valandos: kasdien nuo 10-6 v.v., šeštadieniais nuo 10-2 v.p.p. Tel. 312-436-7772; namų tel. 312-430-4145. Rašydami būtinai pažymėkite savo telefoną.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.